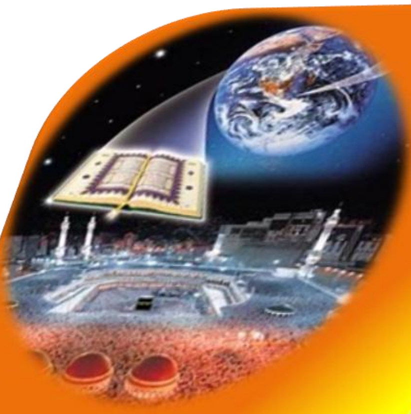

د
قرآن
سره مرکه

Ketabton.com

لیکوال :

ډاکټر نثار احمد صمد

(c) ketabton.com: The Digital Library

د قرآن

سره مرکه

لیکوال :

ډاکټر نثار احمد صمد

(c) ketabton.com: The Digital Library

د چاپ ټول حقوق خوندي دي.

د کتاب پېژندنه

د کتاب نوم: د قرآن سره مرکه

لیکوال: ډاکټر نثار احمد صمد

کمپوز: خپله لیکوال

د لیکوال بریښنالیک: Nsamad57@hotmail.com

د پښتنې طرحه او انلاین چاري: مختار احمد احسان - لراوبر ډاټ کام

www.Larawbar.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کتاب لړلیک

- لومړی برخه
- دوهمه برخه
- درییمه برخه
- څلورمه برخه
- پنځمه برخه
- شپږمه برخه
- اوومه برخه
- اتمه برخه
- نهمه برخه
- لسمه برخه
- یوولسمه برخه
- دوولسمه برخه
- دیارلسمه برخه
- څوارلسمه برخه
- پنځلسمه برخه
- شپاړسمه برخه
- اوولسمه برخه
- اتلسمه برخه

(c) ketabton.com: The Digital Library

- نولسمه برخه
- شلمه برخه
- یو ویشتمه برخه
- دوه ویشتمه برخه
- درویشتمه برخه
- څلرویشتمه برخه
- پنځه ویشتمه برخه
- شپږ ویشتمه برخه
- اووه ویشتمه برخه
- اته ویشتمه برخه
- نهه ویشتمه برخه
- د قرآن سره د مرکې د پای لیکنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

پیل

(c) ketabton.com: The Digital Library

د روژې لومړنۍ سوغات

قدرمنو او عزتمنو لوستونکو ، د تیر کال د مبارکی روژې غوندی سږ کال هم ستاسو درانه حضور ته دیرش سوغاتونه وړاندی کوم. د سږنۍ مبارکی روژې دغه دیرش تحفې «د قرآن سره مرکه» نومیږی چی د قرآن پوهنی ډیره آسانه ، دلچسپه او ګټوره طریقه ده. دلته د قرآن کریم څخه پوښتنی کیږی او هغه د خپلو آیتونو له مخی ځوابونه وایی. هیله ده چی د توجه او هڅېدو وړ مو وګرځی ، دا ځکه چی نن د عمل ورځ ده بېله حسابه خو سبا د حساب ورځ ده بېله عمله !

نو دا یې تاسو او دا یې هم د لومړنۍ روژې لومړنۍ تحفه (ن. صمد) :

د قران سره مرکه

سَلام عَلیکَ ، سلامتی دی وی پر تا (۱)
سَلام لکَ ، سلامتی دی وی درباندی (۲)

پوښتنه: که لطفاً خپل ځان را وپیژنې ؟
ځواب: زه د الله کتاب یم (۳) ، نوم می قرآن دی (۴).

پوښتنه: ډیر ښه ، تا وویل چی زه د الله کتاب یم. آیا کولای سې چی الله په لنډه توګه راوپیژنې ؟
ځواب: هو ولی نه ، الله د هغه هستۍ اصلی او فطری نوم دی (۵) چی هر څه او ټول کایَّنات یې پیدا کړي دي (۶) ، الله یو دی او شریک نه لری (۷) ، الله د هر شي څښتن او مالک دی (۸) ، هغه د ټول عالم رب دی (۹) ، هغه مطلق حاکم دی (۱۰) ، یوازی الله د عبادت وړ دی او بس (۱۱) ، الله د عدم یعنی هیڅ څخه هر څه او هر شی خلق کوی (۱۲) ، هغه ظاهر دی (۱۳) ، هغه باطن دی (۱۴) ، الله ټول کایَّنات چلوی (۱۵) ، هر څوک د هغه محتاج دی (۱۶) ، هغه هیچا ته هم اړ نه دی (۱۷) ، ژوند او مرګ د الله په اختیار کی دی (۱۸) ، صرف الله هر چا ته اولاد ورکوی (۱۹) ، الله تل موجود دی او تل به موجود وی (۲۰) ، هغه بی مثاله دی یعنی هیڅ ساری نه لری (۲۱) ، هر څه له منځه ځی خو الله تلپاته دی (۲۲) ، هغه پر هر څه قادر دی (۲۳) ، هغه توبه قبلونکی او مهربان دی (۲۴)....

پوښتنه: دا خو ډیر حیاتی معلومات وو. اوس به راسم دې ته چی تا مخکی وویل چی زما نوم قرآن دی ، خو ما داسی هم اورېدلي دي چی ته د قرآن څخه علاوه نور نومونه او صفتونه هم لرې ، آیا خپل دغسی څو نومونه او صفات را ښوولای سې ؟
ځواب: هو ، زه ډیر نومونه او صفتونه لرم چی د بیلګې په توګه به ځینی دروښیم:

(c) ketabton.com: The Digital Library

کتاب (۲۵) ، رحمت (۲۲) ، حکمت (۲۷) ، حدیث (۲۸) ، هُدا یعنی هدایت (۲۹) ، فرقان یعنی د حق او باطل بېلوونکی (۳۰) ، مُبین یعنی ښکاره دلیل (۳۱) ، ایمان (۳۲) ، کریم یعنی لوی (۳۳) ، کلام (۳۴) ، عدل (۳۵) ، برهان (۳۶) ، نور (۳۷) ، قول (۳۸) ، سراج (۳۹) ، شفا (۴۰) ، موعظت یعنی نصیحت (۴۱) ، ذکر (۴۲) ، عصمت (۴۳) ، مبارک (۴۴) ، علی یعنی لوړ رتبه (۴۵) ، حکیم (۴۶) ، مُهیمین یعنی ساتونکی (۴۷) ، منیر (۴۸) ، مصدق یعنی تصدیق کونکی ، د پیش ګویانو مصداق (۴۹) ، حبل الله یعنی د الله رسۍ (۵۰) ، ذکری یعنی یادوونکی (۵۱) ، قیَم یعنی سمه او مستقیمه خبره (۵۲) ، قول فصل یعنی فیصله کوونکی (۵۳) ، احسن الحدیث یعنی بهترین کلام (۵۴) ، مثانی یعنی جوړه جوړه (۵۵) ، متشابه (۵۶) ، تنزیل یعنی نازل سوی (۵۷) ، روح (۵۸) ، وحی (۵۹) ، عربی (۶۰) ، بصائِر یعنی د فکر او سوچ پیدا کوونکي دلایل (۶۱) ، بیان (۶۲) ، علم (۶۳) ، نعمت (۶۴) ، حق (۶۵) ، هادی (۶۶) ، عجب (۶۷) ، تذکره یعنی یادونه (۶۸) ، عُروة الوثقی یعنی ټینګه رسۍ (۶۹) ، صدق یعنی رښتیا (۷۰) ، امر (۷۱) ، بُشری یعنی زیری ورکونکی (۷۲) ، عزیز (۷۳) ، بلاغ یعنی پیغام (۷۴) ، قصص یعنی بیان ، قصې (۷۵) ، صراط (۷۶) ، عظیم (۷۷) ، بشیر یعنی زیری ورکوونکی (۷۸) ، نذیر یعنی خبرداریٔ ورکونکی (۷۹) ، مجید یعنی سترتیا لرونکی (۸۰) ، حُکم یعنی فیصله (۸۱)....

پوښتنه: دا خو ډېر په زړه پوری معلومات وو . آیا راته ویلای سې چی ته د چا تألیف یې یعنی مؤلف دی څوک دی ؟
ځواب: زما مؤلف الله دی ، دا ځکه چی زه د هغه کلام یم (۸۲) .

پوښتنه: نو چی داسی ده ، دنیا ته چا رالیږلی یې ؟
ځواب: دنیا ته هم الله را نازل کړی یم (۸۳) .

پوښتنه: دا صحیح ده چی الله نازل کړی یې ، خو مځکی یا دغه دنیا ته چا راوړیٔ یې ؟
ځواب: د الله په امر یوې ملایکې راوړی یم چی جبریل نومیږی (۸۴) .

پوښتنه: نو پر مځکه دی چا ته تشریف راووړ ، یعنی جبریل (ع) چا ته ورتسلیم کولې ؟
ځواب: زه محمد (ص) ته راوړل کېدلم ، یعنی د هغه پر مبارک زړه را نازل کېدلم (۸۵) .

پوښتنه: تا د زړه خبره وکړه ، آیا دا ممکنه وه چی پر زړه باندی نه بلکی پر کوم غره باندی نازل سوی وای او خلکو هدایت درڅخه اخیستلای ؟
ځواب: دغسی کار ځکه هیڅ امکان نه درلود ، چی که زه پر کوم غره باندی نازل سوی وای نو لومړی خو به هغه غر د الهی جلال له امله چاودېدلی او ټوټه ټوټه سوی وای او تباهی به خپره سوې وای (۸۶) . که احیاناً

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه غر سلامت هم پاته سوی وای نو په هغه صورت کی زما د احکامو په عملی تشریح کی قاطعیت نسو راتلای چی د هغه له امله به ما عملاً د کوم هدایتی کتاب رول هم نسو لوبولای. وګوره پر نبی کریم (ص) باندی زما نزول او هغه ته زما د عملی تشریح او تعبیر د مسؤلیت اصلی مقصد دا دی چی په مسلمه امت کی فکری او عملی پیوستون او یووالی راسی (۸۷).

پوښتنه: آیا جبریل (ع) به ته کټ مټ او ټکی په ټکی راکښته کولې که څنګه؟
ځواب: هو باالکل، جبریل زه حرف په حرف راوړلم (۸۸). دا ځکه چی هغه امین دی، د قوت او روح القدس (یعنی سپېڅلی روح) څښتن او د الهی حُکم پابند دی (۸۹).

پوښتنه: اوس به یوه بله مسأله مطرح کړم او هغه دا چی ته کله دغه دنیا ته را نازل سوې؟
ځواب: زما د نازل کېدو پیل د روژې د مبارکی میاشتی په یوه شپه کی وسو چی لیلة القدر نومیږی (۹۰).
پوښتنه: آیا دنیا ته ستا نزول ټوله په یوه پلا یعنی یو ځایی سوئ دی؟
ځواب: یا، دنیا ته زما نازلېدل په یو ځایی توګه نه بلکی لږ لږ تعمیل سوی دی (۹۱).

پوښتنه: ولی لږ لږ نازلېدې او ولی په یوه پلا نه نازل کېدې؟
ځواب: زه ځکه لږ لږ را لیږل کېدلم چی رسول الله او مسلمانان پرله پسې تشویق سی او د هغوی د زړونو د ډاډ باعث وګرځم (۹۲).

پوښتنه: نو چی داسی ده، څنګه راغونډ او تدوین سوې؟
ځواب: ډیر ښه سوال دی، زما د راټولولو او تدوین انتظام هم پخپله الله ترسره کړی دی (۹۳)

پوښتنه: لطفاً راته ووایه چی ته چیری نازل سوی یې؟
ځواب: زما نزول په مکه کی پیل سوی دی (۹۴).

پوښتنه: آیا صرف په همدې مکه او د هغې په مربوطاتو کی نازل سوی یې او که په نورو ځایو کی هم را نازل سوی یې؟
ځواب: زه د مکې څخه علاوه په مدینه او د هغه په مربوطاتو کی هم نازل سوی یم (۹۵)

(۱): سورهٔ مریم، آیت ۴۷. (۲): سورهٔ الواقعه، آیت ۹۱. (۳): البقره: ۲؛ الانعام: ۹۲؛ الحجر: ۱؛ النمل: ۱. (۴): الانعام: ۱۹؛ یونس: ۳۷؛ یوسف: ۳؛ الاسراء (بنی اسرایّل): ۹. (۵): طه: ۱۴. (۲): الانعام: ۱۰۲؛ الزمر: ۲۲؛ الرعد: ۱۲؛ المؤمن: ۲۲؛ طه: ۵۰. (۷): البقره: ۱۲۳؛ النسأ: ۱۷۱؛ یوسف: ۳۹؛ الرعد: ۱۲؛ ابراهیم: ۴۸. (۸): البقره: ۲۵۵؛ آل عمران: ۱۲۹، ۱۸۰؛ النسأ: ۱۲۲؛ الانعام ۱۲؛ لقمان: ۳۲. (۹): الفاتحه

(c) ketabton.com: The Digital Library

:۲ ؛ الانعام: **۴۵** ؛ الاعراف: **۵۴** ؛ یونس: ۱۰ ؛ المطففین: ۲. (۱۰): یوسف: **۴۰** ؛ الکهف: **۲۶** ؛ الاعراف: **۵۴**
؛ یونس: **۳۱** ؛ السجده: **۵**. (۱۱): البقره: **۱۲۳** ؛ آل عمران: ۲ ؛ النسأ: ۱۷۱ ؛ المایّده: **۷۳** ؛ الناس: ۳. (۱۲):
البقره: ۱۱۷ ، **۱۵۴** ؛ الانعام: ۱۰۱ ؛ الحشر: **۲۴**. (۱۳): الحدید: ۳. (۱۴): الحدید: ۳. (**۱۵**): یونس: **۳۱** ؛
الاعراف: **۵۴** ؛ الطلاق: ۱۲ ؛ الروم: **۲۵** ؛ حم السجده: ۱۲. (۱۲): فاطر: **۵۵** ؛ محمد: **۳۸**. (۱۷): الاخلاص:
۲ ؛ البقره: **۲۶۷** ؛ آل عمران: **۹۷** ؛ الانعام: **۱۳۳** ؛ التغابُن: ۲. (۱۸): الملک: ۲ ؛ آل عمران: **۵۲** ؛ الاعراف:
۵۸ ؛ التوبه: ۱۲ ؛ الحدید: ۲. (۱۹): الشوری: **۴۹** ؛ الانبیأ: ۹۰ ؛ ال عمران: **۳۸** ؛ مریم: **۵** ؛ ص: ۳۰. (۲۰):
الحدید: **۳** ؛ الرحمن: **۲۷** ؛ ق: **۱۵** ؛ حم السجده: ۲۱ ؛ یس: **۷۹**. (۲۱): الشوری: ۱۱ ؛ الاخلاص: ۱ ؛ النحل:
۱۷ ؛ الاعراف: ۱۹۱. (۲۲): الرحمن: ۲۷. (۲۳): البقره: ۱۰۹. (۲۴): التوبه: ۱۰۴. (**۲۵**): البقره: ۲ ؛ النسأ: **۲۹**
؛ فاطر: **۱۰۵**. (۲۶): الانعام: **۱۵۷** ؛ الاعراف: **۵۲** ، **۲۰۳** ؛ یونس: **۵۷** ؛ یوسف: ۱۱۱ ؛ النحل: **۶۴** ، **۸۹**. (۲۷):
الاسرأ: **۳۹** ؛ الاحزاب: **۳۴** (۲۸): النجم: **۵۹-۲۰** ؛ الکهف: ۲ ؛ الطور: **۳۴**. (۲۹): البقره: ۲ ، **۹۷** ، **۱۸۵** ؛
آل عمران: **۱۳۸** ؛ المایّده: **۴۶** ؛ الانعام: **۱۵۷** ؛ القصص: **۴۳**. (۳۰): البقره: **۱۸۵** ؛ آل عمران: **۴** ؛ الفرقان: ۱
. (۳۱): المایّده: **۱۵** ؛ یوسف: ۱ ؛ الحجر: ۱ ؛ الشعرأ: ۲ ؛ النمل: ۱. (۳۲): آل عمران: **۱۹۳**. (۳۳): الواقعه:
۷۷. (۳۴): التوبه: ۲ ؛ الفتح: **۱۵**. (**۳۵**): الانعام: **۱۱۵**. (۳۶): النسأ: **۱۷۴**. (۳۷): النسأ: **۱۷۴** ؛ المایّده:
۱۵ ؛ الاعراف: **۱۵۷** ؛ الشوری: **۵۲** ؛ التغابُن: ۸. (۳۸): القصص: **۵۱**. (۳۹): الاحزاب: **۴۶**. (۴۰): یونس:
۵۷ ؛ الاسرأ: ۸۲ ؛ حم السجده: **۴۴**. (۴۱): آل عمران: **۱۳۸** ؛ المایّده: **۴۶** ؛ یونس: **۵۷** ؛ هود: ۱۲۰ ؛ النور:
۳۴. (۴۲): الحجر: ۹ ؛ النحل: **۴۴** ؛ الانبیأ: **۵۰** ؛ یوسف: **۱۰۴** ؛ الطلاق: ۱۰. (۴۳): آل عمران: ۱۰۳

(۴۴): الانعام: ۹۲ ، **۱۵۵** ؛ الانبیأ: **۵۰** ؛ ص: ۲۹. (**۴۵**): السبا: **۲۳** ؛ الزخرُف: ۴. (۴۶): آل عمران: **۵۸** ؛
یونس: ۱ ؛ لقمان: ۲ ؛ الزخرف: ۴. (۴۷): المایّده: ۴۸. (۴۸): الاحزاب: **۴۶**. (۴۹): البقره: **۴۱** ، **۸۹** ، **۹۷** ؛
الانعام: **۹۲** ؛ آل عمران: **۳** ؛ یس: ۲ ؛ الاحقاف: ۱۲ ، ۳۰. (**۵۰**): آل عمران: **۱۰۳**. (**۵۱**): هود: ۱۲۰. (**۵۲**):
الکهف: ۲. (**۵۳**): الطارق: ۱۳. (**۵۴**): الزمر: **۲۳**. (**۵۵**): الحجر: ۸۷ ؛ الزمر: **۲۳**. (**۵۶**): الزمر: **۲۳**. (**۵۷**)
: الشعرأ: **۱۹۲** ؛ یس: **۵** ؛ الواقعه: ۸۰. (**۵۸**): الشوری: **۵۲**. (**۵۹**): الانبیأ: **۴۵** ؛ الاحزاب: ۲. (۶۰): یوسف
:۲ ؛ الرعد: **۳۷** ؛ طه: **۱۱۳** ؛ الزمر: **۲۸** ؛ الزخرف: ۳. (۶۱): الانعام: ۱۰۴ ؛ الاعراف: **۲۰۳** ؛ القصص: **۴۳** ؛
الجاثیه: ۲۰. (۶۲): آل عمران: **۱۳۸**. (۶۳): البقره: ۱۲۰ ؛ آل عمران: ۶۱ ؛ الرعد: **۳۷**. (**۶۴**): الاضحی: ۱۱.
(**۶۵**): البقره: ۲۲ ، ۹۱ ؛ المایّده: **۸۴** ؛ الانعام: ۲۲ ؛ الانفال: ۲ ؛ القصص: **۵۳**. (۶۶): الاسرأ: **۹** ؛ الاحقاف:
۳۰ ؛ الجن: ۲. (۶۷): الجن: ۱. (۶۸): الحاقه: **۴۸** ؛ المدثر: **۴۹** ، **۵۴** ؛ الدهر: **۲۹** ؛ المزمل: **۱۹** ؛ طه: ۳.
(۶۹): البقره: **۲۵۶**. (۷۰): الزمر: ۳۲. (۷۱): الطلاق: **۵**. (۷۲): البقره: ۹۷ ؛ النحل: **۸۹** ، ۱۰۲ ؛ النمل: ۲ ؛
الاحقاف: ۱۲. (۷۳): حم السجده: ۴۱. (۷۴): ابراهیم: **۵۲** ؛ الانبیأ: ۱۰۲. (**۷۵**): آل عمران: ۲۲. (۷۶): الفاتحه
: ۲. (۷۷): الحجر: ۸۷. (۷۸): حم السجده: ۴. (۷۹): حم السجده: ۴ ؛ الفرقان: ۱ ؛ النجم: **۵۲**. (۸۰): ق: ۱ ؛
البروج: ۲۱. (۸۱): الرعد: ۳۷. (۸۲): التوبه: ۲ ؛ الزمر: **۲۳** ؛ الفتح: **۱۵**. (۸۳): الواقعه: ۸۰ ؛ الشوری: ۱۷

(c) ketabton.com: The Digital Library

؛ البقره: ۷۲ ؛ النسأ : ۱۱۳ ؛ الکهف: ۱ . (۸۴) : البقره: ۹۷ ؛ النحل: ۱۰۲ ؛ الشعرا : ۱۹۳ . (۸۵) : محمد : ۲ ؛ البقره: ۹۷ ؛ آل عمران: ۳ ؛ الاعراف: ۲ ؛ النحل: ۴۴ . (۸۶) : الحشر: ۲۱ . (۸۷) : النحل: ۴۴ ، ۲۴ ؛ الاحزاب : ۲۱ ؛ آل عمران: ۱۲۴ ؛ الجمعه: ۲ . (۸۸) : النحل: ۱۰۲ ؛ الاسرأ : ۱۰۵ ؛ هود : ۱۴ . (۸۹) : تاشعرأ : ۱۹۳ ؛ التکویر: ۱۹ـ۲۱ . (۹۰) : البقره: ۱۸۵ ؛ الدخان: ۳ ؛ القدر: ۱ . (۹۱) : الفرقان: ۳۲ ؛ الاسرأ : ۱۰۲ ؛ الدهر: ۲۳ ؛ النحل ۱۰۱ـ۱۰۲ . (۹۲) : الفرقان: ۳۲ ؛ النحل: ۱۰۱ـ۱۰۲ ؛ الاسرأ : ۳ . (۹۳) : القیامه: ۱۷ـ۱۹ ؛ الفرقان: ۳۲ . (۹۴) : الانعام: ۹۲ . (۹۵) : التوبه: ۱۰۸ ؛ آل عمران: ۱۲۳ ، ۱۴۰ ، ۱۴۲ ؛ الاحزاب: ۲۲ ؛ البقره: ۱۴۴ ، ۱۹۸؛ الحج: ۲۷ـ۲۸ ؛ الفتح: ۱۰ .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د روژې دوهم سوغات

قدرمنو او عزتمنو لوستونکو ، د تیر کال د مبارکې روژې غوندې سږکال هم ستاسو درانه حضور ته دیرش سوغاتونه وړاندې کوم. د سږنۍ مبارکې روژې دغه دیرش تحفې « د قرآن سره مرکه » نومیږي چې د قرآن پوهنې ډیره آسانه ، دلچسپه او ګټوره طریقه ده. دلته د قرآن کریم څخه پوښتنې کیږي او هغه د خپلو آیتونو له مخې ځوابونه وایي. هیله ده چې د توجه او هڅېدو وړ مو وګرځي ، دا ځکه چې نن د عمل ورځ ده بېله حسابه خو سبا د حساب ورځ ده بېله عمله !

نو دا يې تاسو او دا يې هم د روژې د دوهمې ورځې تحفه (ن.صمد) :

د قران سره مرکه (دوهمه برخه) :

پوښتنه: آیا راته ویلای سې چې ستا ژبه کومه یوه ده ، یعنې په کومه ژبه ارشاد فرمايې ؟
ځواب: زه په فصیح او بلیغ عربي ژبه نازل سوی یم او په همدې ژبه ږغیږم (۱) .

پوښتنه: ولې په عربي ژبه نازل سوی يې ؟
ځواب: دا ځکه چې د الله هر کتاب په هغه ژبه نازلیږي چې پخپله د رسول او د هغه د قوم ژبه وي تر څو په دې ډول خلک ښه په وپوهیږي. نو زه چې پر کوم رسول باندې نازل سوی یم څنګه چې د هغه او د هغه د قوم ژبه عربي ده ، نو همدا علت دی چې زه د الله لخوا په همدغه عربي ژبه راولیږل سوم که نه ، کافرانو به پلمه کولای چې رسول عرب دی ، مخاطب قوم يې هم عرب دی ، خو کتاب يې په بله ژبه دی چې موږ هیڅ نه پوهیږو . (۲) .

پوښتنه: ستا مخاطب انسانان څوک دي ؟
ځواب: زما لومړني مخاطب هماغه زما حامل یعنې محمد رسول الله دی (۳) . تر هغه وروسته د هغه قوم یعنې عرب قوم ته خطاب کوم (۴) ، او تر هغه وروسته تر قیامت پورې د هرې سیمې ټولو انسانانو ته مخاطب یم (۵) چې په هغو کې مشرکین (۲) ، مجَوَسي (۷) ، صابي (۸) او اهل الکتاب (۹) یعنې یهودیان (۱۰) او عیسویان (۱۱) شامل دي.

پوښتنه: آیا د دې خبرې معنا دا ده چې ته یو نړیوال شموله کتاب يې ؟
ځواب: هو باالکل ، زما هدایت د ټول بشر لپاره دی (۱۲) .

پوښتنه: اوس به راسم دې ته چې ستا موضوع څه ده ؟
ځواب: دا خو ډیره ښه خبره ده ، زما موضوع انسان دی (۱۳) .

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنه: آیا را ته ویلای سې چی ستا مقصد او مطلب څه دی ؟
ځواب: زما اصلی مقصد دا دی چی انسان د ګمراهۍ څخه وژغورم او هدایت او ښېګڼه ور په برخه کړم (۱۴).

پوښتنه: دا خو ډېر عالی هدف دی ، نو آیا ستا په کومه خبره کی څه شک او شبهه پیدا کېدای سی ؟
ځواب: یا ، زما په هیڅ خبره کی آن د شک کوم ګنجایش هم نه ځاییږی او زما هره خبره حقیقی ، یقینی او قطعی ده (۱۵).

پوښتنه: آیا ستا د متن سره نوری خبری او بل څه اضافه کېدای سی که یا ؟
ځواب: یا ، زما سره څکه هیڅ شی او هیڅ درواغ نسی ګډېدای چی زه د الله سپېڅلی کلام یم (۱۶).

پوښتنه: نو چی ته حق یې ، آیا ستا د حقانیت لنډ دلایل راته ویلای سې ؟
ځواب: هو ، زما د حقانیت څو بیلګې به داسی در وښیم:
الف-زما هره خبره پر حقیقت ولاړه ده (۱۷).
ب-زما په خبرو کی هیڅ تضاد نسته (۱۸).
ج-زما غوندی بل هیڅ کلام وجود نه لری (۱۹).
د-زما په متن کی آن د یوې ذرې په اندازه هم لږښت او ډېرښت نسی راتلای (۲۰).

پوښتنه: تا وویل چی زما په متن کی هیڅ ډول لږښت او ډېرښت نسی راتلای ، آیا دغسی کار پخپله رسول الله (ص) هم نسو کولای ؟
ځواب: یا ، دغسی کار هیڅوک هم نسی کولای (۲۱).

پوښتنه: آیا ستا څخه مخکی الله (ج) نور کتابونه هم دنیا ته رالیږلي وو ؟
ځواب: هو ، خدای زما څخه مخکی نور کتابونه هم را نازل کړي وو (۲۲) ، لکه پر موسی (ع) باندی تورات (۲۳) ، پر داؤد (ع) باندی زبور (۲۴) ، او پر عیسی (ع) باندی انجیل (۲۵). له دې نه علاوه ، خدای پر پیغمبرانو صحیفې (یعنی کوچنې کتابونه) هم نازل کړي دي (۲۶).

پوښتنه: ډېر ښه وضاحت دی راکړ. آیا دا رښتیا ده چی پر تا باندی ایمان راوړل ضروری او حتمی دی ؟
ځواب: هو باالکل ، پر ما باندی بشپړ ایمان راوړل حتمی دی (۲۷).

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنه: اوس به راسم یوې بلی حساسی مسألې ته او هغه دا چی ځینی خلک وایی چی زه خو مسلمان یم (یا موږ خو مسلمانان یو) ، خیر دی چی د قرآن یعنی ستا بعضی احکام او اوامر عملی نکړو (چی مثالونه به یې وروسته درسره مطرح کړم) . نو آیا په دغسی حیلو او پلمو به برائت حاصل کړي ؟
ځواب: نه ، داسی نه ده بلکی زما ټول حکمونه او هدایتونه به عملی کوي ، او زما د یوې برخی څخه انکار زما د ټول متن څخه د انکار په معنا دی او داسی کسان به په الهی عذاب مبتلا کیږی (۲۸) .

(۱) : یوسف: ۲ ؛ الرعد : ۳۷ ؛ النحل: ۱۰۳ ؛ الشعرأ: ۱۹۵ ؛ الاحقاف: ۱۲. (۲) : ابراهیم: ۴ ؛ مریم: ۹۷ ؛ الدخان: ۵۸ ؛ الاحقاف: ۱۲ ؛ النحل: ۱۰۳ ؛ حم السجده: ۴۴. (۳) : الانعام: ۲ ؛ یونس: ۱۰۹ ؛ الاحزاب: ۲. (۴) : الزخرف: ۴۴ ؛ آل عمران: ۲۰ ؛ یوسف: ۲ ؛ الزمر: ۲۸ ؛ حم سجده: ۳. (۵) : یوسف: ۱۰۴ ؛ الفرقان: ۱ ؛ ص: ۸۷ ؛ القلم: ۵۲ ؛ التکویر: ۲۷. (۶) : الانعام: ۱۰۲ ؛ التوبه: ۳۳ ؛ البقره: ۱۰۵ ؛ البینه: ۱. (۷) : الحج: ۱۷. (۸) : البقره: ۲۲ ؛ المایّده ۲۹ ؛ الحج: ۱۷. (۹) : آل عمران: ۲۴ ، ۷۱ ، ۹۹ ؛ النسأ: ۴۷ ؛ المایّده ۱۵. (۱۰) : البقره: ۲۲ ؛ المایّده: ۲۹ ؛ الحج: ۱۷ ؛ الجمعه: ۲. (۱۱) : البقره: ۲۲ ؛ المایّده: ۱۸ ، ۲۹ ؛ التوبه: ۳۰ ؛ الحج: ۱۷. (۱۲) : یوسف: ۱۰۴ ؛ الفرقان: ۱ ؛ ص: ۸۷ ؛ القلم: ۵۲ ؛ التکویر: ۲۷. (۱۳) : الانفطار: ۲ ؛ الانشقاق: ۲ ؛ العصر: ۲ ؛ الدهر: ۱ ؛ یس: ۷۷. (۱۴) : العصر: ۱-۴ ؛ ابراهیم: ۱ ؛ الحدید: ۹ ؛ الطلاق: ۱۱ ؛ البقره: ۲۵۷. (۱۵) : الحاقه: ۵۱ ؛ الواقعه: ۹۵ ؛ الاحزاب: ۴. (۱۶) : آل عمران: ۲۰ ؛ حم سجده: ۴۲. (۱۷) : الانعام: ۵ ؛ یونس: ۱۰۸ ؛ البقره: ۹۱ ؛ المایّده: ۸۴ ؛ الرعد: ۱. (۱۸) : النسأ: ۸۲. (۱۹) : البقره: ۲۳ ؛ یونس: ۳۸ ؛ هود: ۱۳. (۲۰) : حم سجده: ۴۱-۴۲ ؛ الحجر: ۹. (۲۱) : یونس: ۱۵ ؛ الحاقه: ۴۴-۴۷. (۲۲) : البقره: ۲۸۵ ؛ آل عمران: ۱۸۴ ؛ النسأ: ۱۳۶ ؛ التحریم: ۱۲ ؛ فاطر: ۲۵. (۲۳) : الانعام: ۹۱ ، ۱۵۵ ؛ هود: ۱۱ ؛ الاسرأ: ۲ ؛ المومنون: ۴۹ ؛ الفرقان: ۳۵. (۲۴) : النسأ: ۱۶۳ ؛ الاسرأ: ۵۵. (۲۵) : آل عمران: ۳ ؛ المایّده: ۴۶ ؛ الاعراف: ۱۵۷ ؛ التوبه: ۱۱۱ ؛ الحدید: ۲۷. (۲۶) : الاعلی: ۱۸-۱۹ ؛ طه: ۱۳۳ ؛ النجم: ۳۶. (۲۷) : البقره: ۴۱ ، ۹۱ ؛ النسأ: ۴۷ ؛ التغابُن: ۸. (۲۸) : آل عمران: ۱۱۹ ؛ البقره: ۸۵ ، ۲۰۸ ؛ التوبه: ۸۲.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د روژې درېيم سوغات

قدرمنو او عزتمنو لوستونکو ، د تیر کال د مبارکې روژې غوندې سږ کال هم ستاسو درانه حضور ته دیرش سوغاتونه وړاندې کوم. د سږنۍ مبارکې روژې دغه دیرش تحفې «د قرآن سره مرکه» نومیږي چې د قرآن پوهنې ډیره آسانه ، دلچسپه او ګټوره طریقه ده. دلته د قرآن کریم څخه پوښتنې کیږي او هغه د خپلو آیتونو له مخې ځوابونه وایي. هیله ده چې د توجه او هڅېدو وړ مو وګرځي ، دا ځکه چې نن د عمل ورځ ده بېله حسابه خو سبا د حساب ورځ ده بېله عمله !

نو دا يې تاسو او دا يې هم د روژې د درېيمې ورځې تحفه (ن.صمد) :

د قران سره مرکه ، (درېيمه برخه) :

پوښتنه: آیا ستا د راتګ په باره کې د مخکې څخه لا پیش ګویي موجوده وه که یا ؟
ځواب: هو ، وګوره حضرت ابراهیم (ع) په خپله یوه دعا کې ما ته واضحاً اشاره کړې ده (۱).

پوښتنه: آیا ستا څخه وروسته به هم کوم بل آسماني کتاب را نازل سی ؟
ځواب: یا ، تر ما وروسته به هیڅ کوم بل آسماني کتاب نازل نسي او زه پر آخري نبي (ص) باندې نازل سوی یم نو ځکه زه وروستی کتاب یم (۲).

پوښتنه: نو چې ته آخري کتاب يې معنا يې دا ده چې باید تر قیامت پورې وساتل سې ، که داسې وي نو ته د خپلې تلپاتې ساتنې څه ثبوت او تضمین لرې ؟
ځواب: ډیر ښه سوال دې وکړ ، الله په خپله تر قیامته زما د ساتنې ذمه او مسؤلیت اخیستی دی (۳). زه په هره دوره او هره موده کې د ژوندیو انسانانو په سینو کې ساتلیً پاتیږم (۴). هسې خو زه په هره زمانه کې په شفاهي او تحریري دواړو شکلونو سره پاته یم او شتون لرم (۵).

پوښتنه: د دې معنا دا ده چې ته د ټول انساني ژوندانه لپاره هدایت يې ، آیا همداسې ده ؟
ځواب: هو باالکل همداسې ده (۶).

پوښتنه: اوس به راسم دې موضوع ته چې ستا دعوت څه شي دی ، یعنی خلک څه ته رابولې ؟
ځواب: زما دعوت (بلنه) دا ده چې انسان د خپل خالق خوښ کړئ او ټاکلی دین چې هما غه اسلام دی قبول کړي (۷) ، د خپل رب د احکامو اطاعت وکړي (۸) ، په هر کار او معامله کې د رسول الله(ص) پیروی وکړي (۹) ، او د آخرت د بریالیتوب لپاره ایمان او ښه عمل خپل کړي (۱۰).

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنه: نو چې داسې ده ، آيا تا د انساني مسايلو ټول جزئيات بيان کړي دي که يا ؟
ځواب: ما اصلاً د انساني ژوندانه اصول او مبادي په بشپړ تفصيل سره بيان کړي دي (۱۱) ، د جزئياتو د تفصيل او عملي تشريح مسؤليت زما حامل يعنې محمد (ص) ته سپارل سوی دی (۱۲) .

پوښتنه: آيا دا راته ويلای سې چې ته مشکل کتاب يې که آسانه ؟
ځواب: خدای زه د هدايت او لارښوونی لپاره ډير آسانه او د پوهېدو وړ ګرځولی يم (۱۳) . خو تر کومه ځايه چې زما په علومو او ښه پيژندنی پوری اړه لری ، نو بيا ډير غور او تدبر ته اړتيا ليدل کيږی (۱۴) .

پوښتنه: آيا پوښتلی سم چې ستا د بيان ترتيب او طريقه څنګه ده ؟
ځواب: زما د بيان ترتيب ډير څرګند او واضح دی (۱۵) ، باالکل طبيعی او پر زړه کښېنا ستونکی دی (۱۶) ، په هغه کی هيڅ ډول مغلق تيا او ابهام وجود نلری (۱۷) ، که ته ښه ځير سې نو زه په ذهن کی د عين يوې خبری د کښېنولو په خاطر هغه په څو طريقو او ډولونو سره بيانوم تر څو په پوهاوي کی يې څه ستونزه پيښه نسی (۱۸) .

پوښتنه: نو ستا د استدلال طريقه څنګه ده ؟
ځواب: زما استدلال باالکل فطری دی چې د هغه بنسټ د مخاطب پر اقرار او اعتراف باندی ولاړ دی (۱۹) . له دې نه علاوه ، زه انسان ته بلنه ورکوم چې د خپل دننه او بهر ټول کايّنات او د هغه اغېزو او پيښو ته ښه غور وکړي تر څو د خپل دننه او دباندی ټول حقايق ښه ورمعلوم سی او د هغو د غوښتنو سره سم صحيح لاره غوره کړی (۲۰) .

پوښتنه: اوس به يوه بله موضوع مطرح کړم او هغه دا چې آيا راته ويلای سې چې ستا ترتيب څنګه جوړ سوی دی ؟
ځواب: ښه پوښتنه دې وکړه ، زه د ډيرو سورتونو د مجموعې څخه جوړ سوی يم (۲۱) .

(۱) : البقره : **۱۲۹** ؛ آل عمران : **۱۷۴** . (۲) : الاحزاب : **۴۰** . (۳) : الحجر : **۹** . (۴) : العنکبوت : **۴۹** . (**۵**) : القيامه : **۱۷** ؛ الانعام : **۹۲** ؛ الاحقاف : ۱۲ ؛ ص : **۸۷** ؛ القلم : **۵۲** . (۶) : البقره : **۲۰۸** ؛ آل عمران : **۱۹** ، **۸۵** ؛ الاسرأ : **۹** ؛ الذاريات : **۵۶** . (۷) : آل عمران : **۱۹** ، **۲۰** ، **۸۵** ؛ المايّده : **۳** ؛ الانعام : **۱۲۵** ؛ الحج : **۳۴** ؛ البقره : **۲۰۸** . (۸) : آل عمران : **۱۳۲** ؛ النسأ : **۵۹** ؛ المايّده : **۹۲** ؛ الانفال : **۴۶** ؛ التغابُن : ۱۲ . (۹) : آل عمران : **۳۱** ؛ الاعراف : **۱۵۸** ؛ النسأ : **۵۹** ؛ الانفال : **۴۶** ؛ محمد : **۳۳** . (۱۰) : البقره : **۲۲** ، **۸۲** ؛ المايّده : **۶۹** ؛ هود : **۲۳** ؛ ابراهيم : **۲۳** ؛ العصر : **۳** . (۱۱) : الانعام : **۱۵** ؛ هود : ۱ . (۱۲) : النحل : **۴۴** ، **۶۴** ؛ آل عمران : **۱۳۲** ؛ النسأ **۵۹** ؛ الاحزاب : **۲۱** . (۱۳) : القمر : **۱۷** ، **۲۲** ، **۳۲** ، **۴۰** ؛ مريم : **۹۷** ؛ الدخان : **۵۸** . (۱۴) : النسأ : **۸۲** ؛ محمد : **۲۴** ؛ ص : **۲۹** . (**۱۵**) : المايّده : **۱۵** ؛ يوسف : ۱ ؛ الحجر : ۱ ؛ النحل : **۱۰۳** ؛ الشعرأ : ۲ . (۱۶) : المايّده : **۹۲** ، **۹۹** ؛ ابراهيم : **۵۲** ؛

(c) ketabton.com: The Digital Library

النحل: **۳۵** ، ۸۲ ؛ النور: **۵۴** ؛ العنکبوت: ۱۸. (۱۷): الکهف: ۱ ؛ الزمر: ۲۸. (۱۸): الاسرأ: ۴۱ ، **۸۹** ؛ الکهف: **۵۴** ؛ طه: ۱۱۳ ؛ الاحقاف: ۲۷ ؛ الفرقان: **۵۰**. (۱۹): یونس: ۳۱ ؛ المومنون: **۸۵** ، ۸۷ ، **۸۹**. (۲۰): حم سجده: **۵۳-۵۴** ؛ الذاریات: ۲۰-۲۳ ؛ البقره: ۱۲۴ ؛ آل عمران: ۱۹۰-۱۹۱ ؛ الاعراف: ۱۹۱. (۲۱): هود: ۱۳ ؛ البقره: ۲۳ ؛ التوبه: ۲۴ ، ۸۲ ، ۱۲۴ ، ۱۲۷ ؛ یونس: ۳۸ ؛ النور: ۱.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د روژې څلورم سوغات

قدرمنو او عزتمنو لوستونکو ، خدای دې وکړي چې د روژې تیر دريې سوغاتونه ګټور تمام سوي وي. دغه لړۍ چې « د قرآن سره مرکه» نومیږي د قرآن پوهنې ډېره آسانه ، دلچسپه او ګټوره طريقه ده. دلته د قرآن کريم څخه پوښتنې کيږي او هغه د خپلو آيتونو له مخې ځوابونه وايي. هیله ده چې د توجه او هڅېدو وړ مو وګرځي ، دا ځکه چې نن د عمل ورځ ده بېله حسابه خو سبا د حساب ورځ ده بېله عمله !
نو د څلورمې روژې لپاره څلورم سوغات لطفاً ملاحظه کړئ ، (ن.صمد)

د قران سره مرکه (**څلورمه برخه**) :

پوښتنه: ستا آيتونه څو ډوله دي ؟
ځواب: زما آيتونه دوه ډوله دي چې هغه محکم او متشابه نوميږي (۱) .

پوښتنه: آيا تسمیه يعنې بسم الله هم ستا آيت دی ؟ ځکه په دې باره کې ډول ډول نظريات وړاندې کيږي.
ځواب: هو ، بسم الله الرحمن الرحيم زما يو مستقل آيت دی (۲) .

پوښتنه: آيا تا ځينې آيتونه تکراراً هم ذکر کړي دي ؟ که وي ، نو څو بيلګې يې را ښوولای سې ؟
ځواب: هو ، ما څو ځله بعضې آيتونه تکراراً ذکر کړي دي ، مثلاً:
الف- فَبِایِ الآءِ رَبِکُما تُکذِبن (پس د خپل رب په کوم نعمت د نعمتونو درواغ وايا ست) ۳۱ واره (۳) .
ب- وَلَقد يَسَرنَا القُرآن لِذِکر فهل مِن مُدَکِر (موږ دا [قرآن] آسانه کړی دی ، نو آيا نصيحت منونکی څوک سته ؟) ۴ واره (۴) .
ج- وَيلُ يَو مَیِّذِ لِلمُکذِبین (د هماغه ورځې درواغ ګڼونکو ته تباهي ده) لس ځله (۵) .

پوښتنه: دا خو په زړه پورې معلومات وو. آيا خپل څو جامع آيتونه هم را ښوولای سې ؟
ځواب: هو ولی نه ، دا درې بيلګې په غور سره واوره:
الف- وَمَن يُطِعِ اللهَ وَرَسُوله وَيَخش اللهَ وَيَتقهُ فالیکَ هُمُ المُفلِحُون (۲) ، يعنې: او هغه څوک چې د الله او د هغه د رسول اطاعت وکړي ، د الله څخه وبيريږي او پرهيزګاري غوره کړي نو هغوی به په مراد ورسيږي.
ب- انَ اللهَ يَامُرُ بالعَدلِ وَالاِحسَان وَ ايتأ ذِی القربی وَيَنهی عن الفحشاءِ وَالمُنکر وَ البَغی يَعِظکُم لعَلکُم تَذکرُون (۷) ، يعنې: الله د عدالت ، ښېګڼې او صلهً رحمی حکم کوي او د بدۍ ، بې حیايي او ظلم او تيري څخه منع کوی ، هغه تاسی ته نصيحت کوی تر څو قبول يې کړئ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ج-یَا ایُها الذِینَ آمَنوا اصبرُوا وَصَابرُوا وَرَابِطو وَاتَقوا اللهَ لعَلَکُم تُفلحُون (۸) ، یعنی: اې ایمان لرونکو ، صبر وکړئ ، یو بل ته د صبر تلقین وکړئ ، مقابلې ته چمتو سئ او د الله څخه وبیرېږئ تر څو بریالي سئ.

پوښتنه: دا خو ډیر مهم آیتونه وو . اوس به راسم دې پوښتنې ته چې آیا تا داسې حروف هم استعمال کړي دي چې د بیلو بیلو تورو په شکل وي ؟ که وي ، نو تعداد یې څو ته رسیږي؟
ځواب: هو ، ما دغسې حروف ذکر کړي دي چې شمیر یې ۱۴ ته رسیږي او هغه «مقطعات» بلل کیږي چې ټول د سورتو په پیل کې راغلي دي ، مثلاً:
الم (۹) ، المص (۱۰) ، الر (۱۱) ، طه (۱۲) ، طس (۱۳) ، طسم (۱۴) ، حم (۱۵) ، حم عسق (۱۶) ، ق (۱۷) ، ن (۱۸) ، ص (۱۹) ، یس (۲۰) ، المر (۲۱) ، کهیعص (۲۲).

پوښتنه: آیا ستا د تلاوت پر مهال سجده کول واجب دي ؟
ځواب: زما په متن کې څو ځایه داسې دي چې د هغو د تلاوت یا اورېدو پر مهال سجده کول واجب ده (۲۳).

پوښتنه: اوس به راسم دې ته چې آیا تا په خپل متن کې قسم هم اخیستی دی که یا ؟
ځواب: هو ، ما ډیر ځله قسمونه اخیستي دي ، مثلاً: والعصر (۲۴) یعنی په زمانه مې قسم ، والشمس (۲۵) یعنی په لمر مې قسم ، والیل (۲۶) یعنی په شپه مې قسم او ډیر نور.

پوښتنه: آیا تا تشبیهه هم استعمال کړې ده ؟ که وي یو مثال یې راکړه.
ځواب: هو ډیر تشبیهات مې کارولي دي مثلاً: مَثلُ الذین اتَخَذوا من دُون الله اولیاً کمَثلِ العَنکبُوتِ اتَخَذت بَیتا وَان اوهَنَ البُیُوتِ لبَیتُ العَنکبُوت لو کانوا یَعلمُون (۲۷) یعنی: هغه کسان چې الله یې پریښود بل معبود یې غوره کړ نو د هغه غني په شان دی چې کور یې جوړ کړی دی ، حقیقت دا دی چې تر ټولو کمزوره هماغه د غني کور دی کاشکې دغه خلک پوهېدای.
په دغه مثال کې د مشرکانو معبودان د غنې د ځالې سره تشبه سوي دي معنا دا چې څومره چې د غنې ځاله کمزوره ده په هماغه اندازه د دغو خلکو معبودونه هم کمزوره او بې اغیزې دي.

پوښتنه: آیا تا کومه استعاره یا کنایه هم بیان کړې ده ؟ خصوصاً د پرونیو او نننیو ګمراهانو لپاره ؟
ځواب: هو ، ما ډیرې کنایې استعمال کړي دي ، مثلاً: صُم بُکم عُمی فهُم لا یَرجعون (۲۸) ، یعنی: هغوی کاڼه دي ، ګونګیان دي او ړانده دي ، نو ر به نو هغوی بیرته را و نه ګرځي.
په دې مثال کې د کنایې په ډول هغه خلک کاڼه ، ګونګیان او ړانده بلل سوي دي چې حق نه اوري ، نه یې وایي او نه یې هم ویني.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنه: آیا تا پیش بینۍ هم کړي دي که یا ؟
ځواب: هوکی ، ما ځینی پیش ګویانی کړي دي چی تولی ثابتی سوي هم دي ، مثلأ دا چی تا به خدای د خلګو څخه وساتی ، یا دا چی د غسی قرآن به هیڅکله هم رانه وړای سي ، یا دا چی کافران به ناکامه کیږی ، یا دا چی هغوی به مات سی (۲۹) . زما دغه پیش بینی ملاحظه کړه: وَاِن کادُوا لیَستفِزُونکَ مِنَ الارض لِیُخرجُوکَ مِنهَا وَاِذاً لا یَلبَثوُن خِلفکَ اِلا قلِیلا (۳۰) ، یعنی: او هغوی غوښته چی تا د دې سیمی څخه په شړلو سره وبیروی او نور به هغوی پخپله هم تر تا وروسته خورا لږ موده پاته سی .
کله چی د مکې کفارو محمد (ص) له وطنه شړلو ته اړیوست ، نو پخپله هغوی هم ډیر ژر د دنیا څخه ولاړل .

(۱): آل عمران: ۷ . (۲): النمل: ۳۰ . (۳): الرحمن: ۱۳ . (۴): القمر: ۱۷ ، ۲۲ ، ۳۲ ، ۴۰ . (۵): المرسلات: ۱۵ ، ۱۹ ، ۲۴ ، ۲۸ ، ۳۴ ، ۳۷ ، ۴۰ ، ۴۵ ، ۴۷ ، ۴۹ . (۶): النور: ۵۲ . (۷): النحل: ۹۰ . (۸): آل عمران: ۲۰۰ . (۹): البقره: ۱ ؛ ال عمران: ۱ ؛ العنکبوت: ۱ ؛ الروم: ۱ ؛ لقمان: ۱ ؛ السجده: ۱ . (۱۰): الاعراف: ۱ . (۱۱): یونس: ۱ ؛ هود: ۱ ؛ یوسف: ۱ ؛ ابراهیم: ۱ ؛ الحجر: ۱ . (۱۲): طه: ۱ . (۱۳): النمل: ۱ . (۱۴): الشعرأ: ۱ ؛ القصص: ۱ .
(۱۵): المومن: ۱ ؛ حم سجده: ۱ ؛ الزخرف: ۱ ؛ الدخان: ۱ ؛الجاثیه: ۱ ؛ الاحقاف: ۱ ؛ الشوری: ۱ . (۱۶): الشوری: ۱-۲ . (۱۷): ق: ۱ . (۱۸): القلم: ۱ . (۱۹): ص: ۱ . (۲۰): یس: ۱ . (۲۱): الرعد: ۱ . (۲۲): مریم: ۱ . (۲۳): الاسرأ: ۱۰۷ ؛ مریم: ۵۸ ؛ السجده: ۱۵ ؛ الاعراف: ۲۰۶ ؛ الرعد: ۱۵ . (۲۴): العصر: ۱ . (۲۵): الشمس: ۱ .
(۲۶): الیل: ۱ . (۲۷): العنکبوت: ۴۱ . (۲۸): البقره: ۱۸ . (۲۹): الاسرأ: ۷۶ ؛ المایّده: ۶۷ ؛ البقره: ۲۳-۲۴ ؛ آل عمران: ۱۲ ، ۱۵۱ ؛ القمر: ۴۵ . (۳۰): الاسرأ: ۷۶ .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د روژې پنځم سوغات

قدرمنو او عزتمنو لوستونکو ، دغه لړۍ چې « د قرآن سره مرکه » نومیږی د قرآن پوهنی ډیره آسانه ، دلچسپه او ګټوره طریقه ده . دلته د قرآن کریم څخه پوښتنی کیږی او هغه د خپلو آیتونو له مخی ځوابونه وایی . هیله ده چی د توجه او هڅېدو وړ مو وګرځی ، دا ځکه چی نن د عمل ورځ ده بېله حسابه خو سبا د حساب ورځ ده بېله عمله !

نو دا دی د پنځمی روژې لپاره پنځم سوغات لطفاً مطالعه کړئ ، (ن . صمد)

د قران سره مرکه (پنځمه برخه) :

پوښتنه : آیا ته د علم ښېګنی ته تسلیم یې ، یعنی هغه منې ؟ ځکه بعضی کسان ګمراه کونکي ادعاګانی کوی .

ځواب : زما په نظر د علم ښېګڼه ثابته او غوڅه ده او زه پر علم ډیر ټینګار کوم . ما علم روڼا او عالم اصلی لیدونکی بللی دی ، د عالمانو درجې خدای لوړوی ، علم د انسان پوهه ، ایمان ، ادب او مدنیت پیاوړی کوی . نو آیا دا هر څه د علم سره زما علاقه او رابطه نه ثابتوی ؟ (۱) .

پوښتنه : هو باالکل همداسی ده . آیا کولای سم چی وپوښتم ستا د تلاوت آداب کوم دي ؟

ځواب : ډیر ښه ، زما د تلاوت څو مهم آداب په دې ډول دي :

لومړی - پاک او صاف والی (۲) ؛

دوهم - تر هر څه مخکی تعوذ (یعنی اعوذ باالله من الشیطن رجیم) ویل (۳) ؛

دریم - وروسته تسمیه (یعنی بسم الله الرحمن الرحیم) ویل (۴) ؛

څلورم - سَوکه سَوکه او په سم سینه تلاوت کول (۵) ؛

پنځم - په تلاوت کی له تلواره کار نه اخیستل (۶) ؛

شپږم - په خشوع او خضوع سره تلاوت کول (۷) ؛

اووم - پر هغه باندی غور او تدبُر کول (۸) ؛

اتم - د نورو لخوا په چوپتیا او ډیره توجه سره زما تلاوت اورېدل (۹) ؛

نهم - د سجده آیتونو په لوستلو یا اورېدلو سره سجده ادا کول (۱۰) ؛

پوښتنه : ستا فضایل یا ښېګنی څه دي ؟

ځواب : زما ښېګنی ډیری دي چی څو مختصری بیلګې به یې داسی در وپیژنم :

لومړی - زه د الله کلام یم (۱۱) ؛

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوهم-زما غوندې بل کلام نسته او زه بهترین کلام یم (۱۲) ؛
دریم-زما کار دا دی چې انسانان د ګمراهۍ د تیارې څخه راوباسم او د هدایت رڼا ته یې راوبولم (۱۳) ؛
څلورم-زه زړونو ته حوصله بخښم او ذهن او فکر ته ټینګښت عطأ کوم (۱۴) ؛
پنځم-زه د ټولو انسانانو د روحي ناروغیو لپاره د شفا پیغام یم (۱۵) ؛
شپږم-زه ایمان والاوو ته بشارت یا زیری یم (۱۲) ؛
اووم-زما اغېزه ثابته او مُسَلمه ده (۱۷) ؛
اتم-زما تلاوت یو ډیر لوی عبادت دی (۱۸) ؛

پوښتنه: ډیره مننه، آیا راته ویلای سې چې پر تا باندې مخالفینو اعتراضونه کړي دي که یا ؟ که وی لطفأ یې څو بیلګې راته ووایه.
ځواب: هو، پر ما مخالفینو یو څه اعتراضات او نیوکي کړي دي چې ځینې یې دا دي:
لومړی-وایي چې زه د رسول الله (ص) لخوا جوړ سوی یم او ګواکې الله تعالی نه یم نازل کړی (۱۹) ؛
دوهم-وایي که مونږ دا ومنو چې ته د الله لخوا نازل سوی یې، نو بیا سوال دا دی چې ولې په یو ځایي تو ګه نه یې نازل سوی او ولې لږ لږ نازل سوی یې (۲۰) ؛
دریم-وایي چې رسول الله (ص) زه د یو عجمي شخص (غیر عرب) په مرسته جوړ کړی یم (۲۱) ؛
څلورم-وایي چې زه باید د هغو دوو مشهورو کسانو څخه پر یوه نازل سوی وای چې د عربو د دوو مشهورو ښارونو (یعنې مکې او طایف) مشران وو (۲۲) ؛
پنځم-وایي چې زما پر ځای کوم بل [نرم دریځه] قرآن باید نازل سوی وای تر څو د دوی لپاره د منلو وړ وای (۲۳) ؛
شپږم-وایي چې زه باید د دوی د هیلو مطابق بدل سم (۲۴) ؛
اووم-زه یې شعر او شاعري بللی یم (۲۵) ؛
اتم-زه یې د پخوانیو خلکو بې سر او بې پښو داستانونه ګڼلی یم (۲۲) ؛
نهم-زه یې د خوب او خیال پاشلی بیان بللی یم (۲۷) ؛
لسم-زه یې جادو بللی یم (۲۸) ؛

پوښتنه: هغوی ولې داسې کول یا یې اوس کوي ؟ یعنې ستا مخالفت ولې سوی دی ؟
ځواب: د بیلا بیلو خلکو لخوا زما سره مخالفت سوی دی چې د علتونو څو مثالونه یې دا دي:
لومړی-د نفساني غوښتنو پیروي (۲۹) ؛
دوهم-د لاس تنګۍ او بدحالۍ خطر (۳۰) ؛
دریم-د ظلم او زیادتیو ناوړه عادت (۳۱) ؛
څلورم-د پلرونو او نیکونو په پټو سترګو تقلید (۳۲) ؛

(c) ketabton.com: The Digital Library

پنځم. **خپل منځي تعصب او ډلی ډلی والی (۳۳) ؛**
شپږم. مجرمانه ذهنيت او تفکر (۳۴) ؛
اووم. ضديت او سپين سترګي (۳۵) ؛

پوښتنه: **هغوی دی الله اصلاح يا تباه کړی چې بې دليله او چټې د غسی ضديت د رسره لری. او س به يوه بله موضوع مطرح کړم او هغه دا چې د دې دنيا په باره کی څه فکر کوې ؟**
ځواب: دا دنيا د انسانانو ازمويَنځی دی (۳۶) ، دا يو مؤقتی او فانی ځای دی او تر دې وروسته به قيامت راځی او يو بل مستقل او تلپاته جهان به شتون ولری (۳۷) . دا دنيا د لوبو ځای دی (۳۸) ، د خطا ايستلو ځای دی (۳۹) ، د ښکلاوو او وياړ ښودلو نوم دی (۴۰) ، د آخرت په پرتله دا ډير محدود او کوچنی دی (۴۱) .

پوښتنه: ستا په نظر د انسان د ژوند څخه مقصد څه دی ؟
ځواب: زما په نظر د انسان د ژوندانه مقصد د الله بشپړ اطاعت ، عبادت او بندګي ده (۴۲) .

پوښتنه: آيا دا به لازمه وی چې در څخه وپوښتم چی لوی خدای ټوله کايِّنات په څومره موده کی جوړ کړل ؟
ځواب: هو ، هر سوال چی لرې ، آزادانه يې مطرح کولای سې. ستا د دې پوښتنی په ځواب کی به درته ووايم چی لوی الله ټول کاينات په شپږو ورځو کی ببله هيڅ ډول ستړيا څخه جوړ کړي دي (۴۳) . خو دا مې هم ويلی دي چی ښه غور او تدبر وکړه (۴۴) .

پوښتنه: داسی ادعا کيږی چی د ساينس له مخی د کايِّنات هر شی جوړه جوړه پيدا سوی دی. خو داسی هم اوريدل کيږی چی کله ساينس د خالپوڅو په حال کی و ، تا ويلی وو چی الله هر شی جوړه جوړه خلق کړی دی. آيا په دې هکله څه راته ويلای سې ؟
ځواب: هو ، په دې کی هيڅ شک نسته چی ما واضحاً ويلی دي چی الله هر شی جوړه جوړه پيدا کړی دی (۴۵) . آن دا چی زما يو نوم پخپله هم مثانی (يعنی جوړه جوړه) دی (۴۶) .

(۱) : الزمر : ۹ ؛ الرعد : ۱۲ ؛ المجادله: ۱۱ ؛ الکهف: ۱۱۴ ؛ الحجرات: ۱۳ . (۲) : الواقعه: ۷۹ . (۳) : النحل: ۹۸ . (۴) : العلق: ۱ . (۵) : المزمل: ۴ . (۶) : القيامه: ۱۲ ؛ طه: ۱۱۴ . (۷) : الاسرأ : ۱۰۹ . (۸) : النسأ : ۸۲ ؛ ص: ۲۹ . (۹) : الاعراف: ۲۰۴ . (۱۰) : مريم: ۵۸ ؛ الاسرأ : ۱۰۷ ؛ السجده: ۱۵ . (۱۱) : التوبه: ۲ ؛ الفتح: ۱۵ ؛ يونس: ۳۷ . (۱۲) : الاسرأ : ۸۸ ؛ يونس: ۳۸ ؛ البقره: ۲۳-۲۴ ؛ هود : ۱۳-۱۴ . (۱۳) : ابراهيم: ۱ ؛ الاسرأ : ۹ . (۱۴) : النحل: ۱۰۲ . (۱۵) : يونس: ۵۷ ؛ الاسرأ : ۸۲ ؛ حم سجده: ۴۴ . (۱۶) : البقره: ۹۷ ؛ النحل: ۸۹ ، ۱۰۲ ؛ النمل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲ ؛ الاحقاف: ۱۲. (۱۷): الزمر: ۲۳ ؛ الاسرأ: ۱۰۷ ، ۱۰۹ ؛ الحشر: ۲۱. (۱۸): فاطر: ۲۹ ؛ البقره: ۱۲۱ ؛ الاحزاب: ۳۴. (۱۹): یونس: ۳۸ ؛ هود: ۱۳ ؛ الانبیأ: ۵ ؛ الفرقان: ۴ ؛ السجده: ۳. (۲۰): الفرقان: ۳۲ ؛ الاسرأ: ۱۰۲ ؛ التوبه: ۸۲ ، ۱۲۴ ، ۱۲۷ ؛ محمد: ۲۰. (۲۱): النحل: ۱۰۳ ؛ الفرقان: ۴. (۲۲): الزخرف: ۳۱. (۲۳): یونس: ۱۵. (۲۴): یونس: ۱۵. (۲۵): یس: ۶۹ ؛ انبیأ: ۵ ؛ الحاقه: ۴۱ ؛ الطور: ۳۰. (۲۶): الانعام: ۲۵ ؛ الانفال: ۳۱ ؛ النحل: ۲۴ ؛ الفرقان: ۵ ؛ المطففین: ۱۳. (۲۷): الانبیأ: ۵. (۲۸): السبا: ۴۳ ؛ الزخرف: ۲۰ ؛ الانبیأ: ۳ ؛ الاحقاف: ۱۷ ؛ المدثر: ۲۴. (۲۹): القمر: ۳. (۳۰): القصص: ۵۷. (۳۱): العنکبوت: ۴۹. (۳۲): البقره: ۱۷۰ ؛ المایّده: ۱۰۴. (۳۳): ص: ۱-۲ ؛ الفتح: ۲۶. (۳۴): المطففین: ۱۲. (۳۵): البقره: ۸۹-۹۰ ؛ العنکبوت: ۴۷. (۳۶): الملک: ۲ ؛ هود: ۷ ؛ المایّده: ۴۸ ؛ الانعام: ۱۲۵ ؛ الکهف: ۷. (۳۷): یونس: ۲۴ ؛ الکهف: ۴۵. (۳۸): الانعام: ۳۲ ؛ العنکبوت: ۶۴ ؛ محمد: ۳۶ ؛ الحدید: ۲۰. (۳۹): آل عمران: ۸۵: الانعام: ۷۰ ، ۱۳۰ ؛ الاعراف: ۵۱ ؛ لقمان: ۳۳ ؛ فاطر: ۵. (۴۰): الحدید: ۲۰. (۴۱): النسأ: ۷۷ ؛ التوبه: ۳۸ ؛ الرعد: ۲۶ ؛ یونس: ۲۴. (۴۲): الذاریات: ۵۶ ؛ البقره: ۲۱ ؛ یونس: ۳ ؛ النحل: ۳۶ ؛ الانبیأ: ۲۵. (۴۳): الاعراف: ۵۴ ؛ یونس: ۳ ؛ هود: ۷ ؛ الفرقان: ۵۹ ؛ ق: ۳۸. (۴۴): النسأ ۸۲ ؛ ص: ۲۹ ؛ محمد: ۲۴. (۴۵): الذاریات: ۴۹ ؛ الزمر: ۶۲ ؛ یس: ۳۶ ؛ الرعد: ۳ ؛ الزخرف: ۱۲. (۴۶): الحجر: ۸۷ ؛ الزمر: ۲۳.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د روژې شپږم سوغات

قدرمنو او عزتمنو لوستونکو ، دغه لړۍ چې « د قرآن سره مرکه » نومیږي د قرآن پوهنې ډیره آسانه ، دلچسپه او ګټوره طریقه ده . دلته د قرآن کریم څخه پوښتنې کیږي او هغه د خپلو آیتونو له مخې ځوابونه وايي . هیله ده چې د توجه او هڅېدو وړ مو وګرځي ، دا ځکه چې نن د عمل ورځ ده بېله حسابه خو سبا د حساب ورځ ده بېله عمله !

نو دا یې هم د شپږمې روژې لپاره شپږم سوغات ، (ن . صمد)

د قران سره مرکه (شپږمه برخه) :

پوښتنه : انسان په کومه درجه یا کوم مقام کې ځای لري ؟
ځواب : انسان تر ټولو مخلوقاتو افضل دی او بهتر مقام لري یعنی اشرف المخلوقات دی (۱) .

پوښتنه : ما داسې هم اورېدلي چې تا انسان د خدای نایب یعنې نماینده بللی دی ، آیا دا رښتیا ده ؟
ځواب : ما انسان ته تر هر څه دا ستر نعمت عطا کړی چې هغه مې د الله نایب او خلیفه بللی دی او کله چې الله د هغه د جوړولو په هکله ملایکو ته خبر ورکړ نو فرشتو ورته وویل چې آیا هغه څه ایجادوې چې پر مځکه فساد جوړوی او وینې تویوي ؟ خو الله ورته وویل چې بیشکه ما ته هر څه ښه معلوم دي نه تاسو ته (۲) .

پوښتنه : دا خو ډیر مهم معلومات وو . اوس به راسم دې ته چې د بشر دغه لومړنی انسان څوک و ؟
ځواب : دا لومړنی انسان آدم (علیه السلام) نومیږي او ټول بشر د هغه اولاد دی (۳) .

پوښتنه : آیا دا صحیح ده چې ملایکو دغه انسان ته سجده وکړه ؟ که وی آیا دا تر هر څه ستر درښښت نه دی؟
ځواب : هو باالکل همداسې ده . کله چې الله هغه خلق کړ نو فرشتو ته یې د سجدې امر وکړ او هغوی هم ټولو بېله شیطان څخه آدم (ع) ته سجده وکړه (۴) .

پوښتنه : نو آیا انسان د دې ستر امتیاز تر څنګ یو مسؤل او ذمه وار مخلوق هم دی که یا ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځواب: هو ، هغه ډیر مسؤلیتونه لري. مثلاً: بې خبره او بې ثبوته باید په چا پسې څه و نه وایي او نه هم څه وکړي ، هغه د الله د عبادت لپاره خلق سوی دی (۵) ، نو ځکه به د هر انسان حتی رسولانو سره هم حساب کتاب کیږي (۶).

پوښتنه: خدای دی هر انسان خصوصاً مسلمانان منجمله افغانان په خپل دغه حساس مسؤلیت پوه کړي. بله پوښتنه می دا ده چې د انساني فطرت مهمی ځانګړتیاوی کومی دي ؟

ځواب: د انسان د فطرت څو مهمی ځانګړنی دا دي:

۱-لومړنی انسان د خاورو څخه جوړ سو (۷) ، وروسته نور د نطفې څخه پیدا سوي دي (۸).

۲-د هغه په ختېه (فطرت) کی د نیکی او بدی دواړو شعور موجود دی (۹).

۳-په هغه کی هدایت تعبیه سوی دی (۱۰).

۴-هغه د زحمت او مشقت ګاللو لپاره پیدا سوی دی (۱۱).

۵-هغه په عمومی توګه تلواري (۱۲) ، ناشکره (۱۳) ، زړه تنګیً او کم ظرفه (۱۴) ، ناپوه (۱۵) ، ظالم او تیری کونکی (۱۶) ، جګړه پال (۱۷) ، بخیل (۱۸) ، حریص (۱۹) او دنیا پرست (۲۰) دی.

۶-د خوښی په حالت کی انسان فخر او لویی کوی ، خو د لاس تنګی او بد حالی پر مهال د بې صبری او مأیوسی په غیږ ورځی (۲۱).

۷-په هغه کی د میرمنی او اولادو طبیعی شوق او رغبت موجود دی (۲۲).

۸-که پر انسان څه مصیبت راسی نو الله ته مراجعه کوی (۲۳) ، او ځکه نو په تاوان کی دی (۲۴).

پوښتنه: آیا انسان دښمن لري ؟ که وی نو ستا په نظر هغه څوک دی ؟

ځواب: د انسان تر ټولو ستر دښمن شیطان دی (۲۵).

پوښتنه: آیا تا داسی هم ویلی چې الله پر ځینو کسانو باندی شیطان مسلط کړی دی حال دا چې هغوی ځانونه سم بولی ؟

ځواب: هو دا صحیح ده. هر څوک چې د رحمان د ذکر څخه غافل وی نو الله پر هغوی شیطان مسلط کوی او هغه یې ملګرئ وی او د سمی لاری څخه یې لیری ساتی حال دا چې هغوی ځانونه پر سمه لار روان بولی (۲۶).

پوښتنه: الله دی ټولو مسلمانانو ته د دغسی مُهلکی ناروغی څخه چې ډیرئ په مبتلا دي ، نجات ورکړي. بله پوښتنه می دا ده چې آیا په انسانی ختېه کی الله تعالی د لومړی ورځی څخه د خپل ربوبیت اقرار تعبیه کړی دی ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځواب: هو باالکل همدا سی ده ، د هر انسان روح د لومړۍ ورځې څخه الله د خپل رب په حیث منلی دی (۲۷).

پوښتنه: آیا راته ویلای سې چې د انسان لويي لويي نفساني غوښتنې کومې دي ؟
ځواب: د انسان څو عمده نفسي خواهشات چې ما ذکر کړي دي ، دا دي:
۱ـ جنس (۲۸) ؛
۲ـ اولاد (۲۹) ؛
۳ـ مال او دولت (۳۰) ؛
۴ـ سوَرلي (۳۱) [لکه د آس ، موټر او نورو] ؛
۵ـ ځاروی او اهلی حیوانات (۳۲) ؛
۶ـ مځکه او د هغې پیداوار (۳۳) ؛
۷ـ کور او محل (۳۴) ؛

پوښتنه: د دې اړینو معلوماتو څخه مننه. بله پوښتنه مې دا ده چې ستا په نظر انساني عقل څه اهمیت لري ؟
ځواب: انسان ته چې الله تر ټولو غټ نعمت عطأ کړی دی هماغه عقل دی. نو د هغه څخه سم کار نه اخیستل د الله ناشکري ده (۳۵). ما په خپل متن کی انساني عقل ته بلنه ورکړې ده چې کایناتو ته ښه غور او فکر وکړي او په هغه کی د الله قدرت او حکمت ووینی (۳۶). د الله شریعت هم د عقل او حکمت سره باالکل سمون لري (۳۷). د بل چا په پټو سترګو تقلید کول او د خپل عقل څخه کار نه اخیستل غلط کار دی (۳۸). په کومه معامله او مسأله کی د علم او تحقیق څخه پرته صرف د وهم او ګومان څخه کار اخیستل ښه نه دی (۳۹). د هر انسان څخه به د هغه د عقل د نه استعمالولو له کبله پوښتنه کیږي (۴۰).

پوښتنه: ډیره مننه. اوس به راسم دې ته چې آیا هر انسان مړ کیږي که څنګه ؟
ځواب: هو کې ، هر پیدا کېدونکی انسان مړ کیږي (۴۱).

(۱): الاسرأ: ۷۰ ؛ التین: ۴ ؛ البقره: ۳۴. (۲): البقره: ۳۰. (۳): آل عمران: ۵۹ ؛ الاعراف: ۲۲ ؛ الحجر: ۳۳ ؛ الاسرأ: ۷۰ ؛ یس: ۲۰. (۴): البقره: ۳۴. (۵): الذاریات: ۵۶. (۶): القیامه: ۳۶ ؛ الاسرأ: ۳۶ ؛ الاعراف: ۶. (۷): الحجر: ۲۶ ؛ السجده: ۷ ؛ الرحمن: ۱۴. (۸): النحل: ۴ ؛ السجده: ۸ ؛ الدهر: ۲ ؛ الطارق ۵ـ۷. (۹): الشمس: ۸ ؛ البلد: ۱۰. (۱۰): طه: ۵۰ ؛ الدهر: ۳ ؛ الاعلی: ۳ ؛ البلد: ۱۰ ؛ الشمس: ۸. (۱۱): البلد: ۴. (۱۲): الاسرأ: ۱۱ ؛ الانبیأ: ۳۷. (۱۳): ابراهیم: ۳۴ ؛ الاسرأ: ۲۷ ؛ الحج: ۶۶ ؛ الشوری: ۴۸ ؛ الزخرف: ۱۵. (۱۴): الاسرأ: ۱۰۰. (۱۵): الاحزاب: ۷۲. (۱۶): ابراهیم: ۳۴ ؛ الاحزاب: ۷۲. (۱۷): الکهف: ۵۴ ؛ یس: ۷۷. (۱۸):

(c) ketabton.com: The Digital Library

المعارج:۲۱ ؛ النسأ : ۱۲۸ . (۱۹) : المعارج: ۱۹ ؛ النسأ : ۱۲۸ . (۲۰) : العادیات: ۸ ؛ الفجر : ۲۰ ؛ آل عمران: ۱۵۲ ؛ النسأ : ۱۲۸ . (۲۱) : الشوری: ۴۸ ؛ هود : ۱۰ ؛ الروم: ۳۶ ؛ المعارج: ۲۰ ؛ هود : ۹ ؛ حم سجده : ۹ ؛ الاسرأ :۸۲ . (۲۲) : الفرقان: ۷۴ ؛ الروم: ۲۱ ؛ آل عمران: ۳۸ ؛ ابراهیم: ۳۹ . (۲۳) : یونس: ۱۲ ؛ الزمر: ۸ ، ۴۹ . (۲۴) : العصر : ۲ . (۲۵) : البقره: ۳۶ . (۲۶) : الزخرف: ۳۶ـ۳۷ . (۲۷) : الاعراف: ۱۷۲ . (۲۸) : آل عمران: ۱۴ . (۲۹) : آل عمران: ۱۴ . (۳۰) : آل عمران: ۱۴ . (۳۱) : آل عمران: ۱۴ . (۳۲) : آل عمران: ۱۴ . (۳۳) : آل عمران: ۱۴ . (۳۴) : التوبه ۲۴ . (۳۵) : الملک: ۲۳ . (۳۶) : البقره: ۱۲۴ ؛ الانعام: ۹۵ـ۹۹ ؛ الروم: ۸ ؛ الجاثیه: ۲۲ ؛ التغابن: ۳ . (۳۷) : البقره: ۱۷۹ ، ۱۸۴ ، ۲۸۲ ؛ الاعراف: ۱۵۷ . (۳۸) : البقره ک ۱۷۰ ؛ المایّده: ۱۰۴ . (۳۹) : الاسرأ : ۳۶ ؛ النجم: ۲۳ و ۲۸ . (۴۰) : الاسرأ : ۳۶ . (۴۱) : آل عمران: ۱۵۸ ؛ الانبیأ : ۳۴ ، ۳۵ ؛ العنکبوت: ۵۷ ؛ الزمر: ۳۰ .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د روژې اووم سوغات

قدرمنو او عزتمنو لوستونکو ، دغه لړۍ چې « د قرآن سره مرکه » نومېږي د قرآن پوهنې ډېره آسانه ، دلچسپه او ګټوره طریقه ده. دلته د قرآن کریم څخه پوښتنې کیږي او هغه د خپلو آیتونو له مخې ځوابونه وایي. هیله ده چې د توجه او هڅېدو وړ مو وګرځي ، دا ځکه چې نن د عمل ورځ ده بېله حسابه خو سبا د حساب ورځ ده بېله عمله !

نو د اوومې روژې لپاره اووم سوغات وړاندې کوم ، (ن. صمد)

د قران سره مرکه (اوومه برخه) :

پوښتنه: لوی خدای انسانانو ته څومره نعمتونه عطأ کړي دي ؟
ځواب: الله تعالی انسان په بې حده ډیرو حتی بې حسابه نعمتونو سره نازولی دی (۱) .

پوښتنه: د دغو ډیرو او بې حسابه نعمتونو یو مثال راکولای سې ؟
ځواب: اولین او تر ټولو غټ نعمت د الله روح ده ، یعنی الله خپله روح هغه ته ورکړې ده (۲) .

پوښتنه: خو د دې سترو پیرزوینو سره سره ما داسی هم اورېدلي چی تا ځینی انسانان ړانده بللي دي. که وی ، نو دا څوک دي ؟
ځواب: هو دا صحیح ده. زه هغه کسان ړانده بولم چی د الله سبحان وتعالی نښانیو ته غور او فکر نه کوی (۳) .

پوښتنه: چی داسی ده ، نو الهی نښې چیری دي او څنګه یې باید وپیژنو ؟آیا څو بیلګې راته ویلای سې ؟
ځواب: هو ولی نه. څو الهی نښی دا دي: د آسمانو او مځکی پیدا کول ، د شپې او ورځی یو په بل اړول ، په سمندر کی د ګټورو شیانو د حصول په خاطر تګ راتګ ، د آسمان څخه د اوبو اورول چی په هغه سره مړه مځکه ژوندۍ کیږی ، پر مځکه ډول ډول حیوانات ، د موسمونو یو په بل بدلېدل ، د آسمان او مځکی تر منځ لویې لویې اوریځی د پوهو انسانانو لپاره الهی نښانې دي (۴) . د انسانانو د ژبو او رنګونو تنوع پخپله الهی نښی دي (۵) . نو که د الله د ستاینو د لیکلو لپاره د سمندر اوبه رنګ سی ، دغه رنګ به پای ته ورسیږی خو د الله بیان به لا نه وی ختم سوی او که یو بل دغسی سمندر هم راوړه سی ، بیا به هم الهی ستاینه پای و نه مومی (۶) . دا لا څه ، که د مځکی ټولی ونی قلمونه او د سمندر اوبه یې هم رنګ سی ، آن که د اوو سمندرونو ټولی اوبه هم رنګ سی بیا به هم د الله بیان ختم نسی (۷) . نو ځکه الله انسانانو ته غوږونه ، سترګی او زړه عطا کړی دی تر څو د هغه شکر ادا کړی (۸) .

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنه: دا خو ډېر په زړه پوري ارشادات او معلومات وو. دا سې هم ویل کیږي چې تا د انسانی زړه ډېر انواع ذکر کړي دي. آیا په دې هکله هم څه وضاحت را کولای سې ؟
ځواب. تا صحیح اورېدلي دي. ما په خپل متن کی د انسانانو څو ډوله زړونه بیان کړي دي چې څو مثالونه یې دا دي:
۱. سخت زړه (۹).
۲. زنګ وهلی زړه (۱۰).
۳. کوړ یا خیرن زړه (۱۱).
۴. سم او نه کږېدونکی زړه (۱۲).
۵. بیرېدونکی زړه (۱۳).
۶. په ګناه لړلی زړه (۱۴).
۷. بند یا مُهر لګېدلی زړه (۱۵).
۸. ډاډه یا مطمئن زړه (۱۶).
۹. تیاره یا تور زړه (۱۷).
۱۰. روغ یا سالم زړه (۱۸).
۱۱. بې ایمانه یا درېدونکی زړه (۱۹).
۱۲. مغرور او متکبر زړه (۲۰).
۱۳. ایمان لرونکی یعنی ایمانداره زړه (۲۱).
۱۴. نرم زړه (۲۲).

پوښتنه: آیا تا د زړه د تسکین او ډاډمنېدو کومه طریقه هم ویلې ده ؟
ځواب: هو ، ولی نه. یوه بیلګه یې دا ده چې مؤمنان د الله په ذکر سره ډاډمن کیږي او زړونه یې له خوفه بېغمه کیږي (۲۳).

پوښتنه: ما داسی هم اورېدلي چې ته مو پرله پسې صبر ته هڅوې. آیا د دې کار یوه ګټه را ته ویلای سې ؟
ځواب: هو باالکل همداسی ده. ستر ښېښتن تاسی په لوږه ، بېره ، ځانی او مالی زیانونو سره امتحانوی او زېرئ درکوي چې کله د څه مصیبت سره مخامخ سی ، نو وو ایی چې موږ صرف د الله مال یو او د هغه خوا ته ورتلونکي یو. پر دغسی خلکو بېله شکه د خپل رب عنایتونه او رحمتونه لوریږی (۲۴).

پوښتنه: نن د نفاق او فتنې یو عجیب حالت مسلط دی. ځینی کسان په ناخبری او ځینی په تجاهل سره او ځینی نور بیا قصداً ستا د ارشاداتو څخه لږ یا ډیر مخ اړوی او په ډول ډول پلمو او حیلو سره دلایل جوړوی

(c) ketabton.com: The Digital Library

او ادعا کوی چی زه (یا مونږ) د فلاني شخص یا فلاني سیستم او یا هم فلاني جوړښتون د قوانینو پیروی کوم (یا کوو). د غسی کړنو او خلکو ته ستا ځواب څه دی ؟

ځواب: ما هر څه ته واضحاً اشاره کړې ده او صریحاً می ویلي چی اسلام یو بشپړ دین دی او پخپله الله هغه ستاسو لپاره خوښ کړی دی (۲۵). ما هغوی ته ویلی دي چی صرف د هغه څه پیروی وکړئ چی د الله لخوا درته نازل سوی، له هغه پرته د نورو اولیاوو پیروي مه کوئ (۲۶). په کوم شي کی چی تاسو اختلاف ولرئ، نو د هغه فیصله الله ته وسپارئ (۲۷). د الله او د هغه د رسول اطاعت کوئ، اختلاف مه کوئ که نه بې زړه به سیٔ او قوت به مو له منځه ولاړ سي (۲۸). که مو په یو شي کی اختلاف پیښ سو، نو که واقعاً هم پر الله او د آخرت پر ورځ ایمان لرئ، هغه الله او رسول ته راجع کړئ (۲۹).

پوښتنه: واقعاً چی تر څه حقایق دې بیان کړل، اوس خو نو باالکل واضح سوه چی څوک ستا ارشادات و نه منی او مراعات یې نکړي حال به یې د غسی وی لکه تا چی اشاره ورته وکړه چی نن عملاً بې زړه سوي دي او هم یې قوت له منځه تللی دی او څوک هیڅ اهمیت نه ورکوي. په دې اړه می بل سوال دا دی چی آیا ممکنه ده چی ستا ډېره حصه و منل سی او عملی کړای سی خو یوه برخه یې عملی نسی ؟

ځواب: دا هیڅ امکان نلری او له همدې امله نن هره خوا فساد او مصیبت مسلط دی او ما واضحاً ویلی دي چی زما د یوې برخی څخه انکار زما د ټول متن څخه د انکار معنا لری (۳۰).

(۱): ابراهیم: ۳۴ ؛ النحل: ۱۸. (۲) السجده: ۹. (۳): الاسرأ: ۷۲ ؛ الحج: ۴۶. (۴): البقره: ۱۲۴. (۵): الروم: ۲۲. (۶): الکهف: ۱۰۹. (۷): لقمان: ۲۷. (۸): النحل: ۷۸. (۹): البقره: ۷۴ ؛ الزمر: ۲۲ ؛ الحدید: ۱۶ ؛ المایّده: ۱۳. (۱۰): المطففین: ۱۴. (۱۱): آل عمران: ۷. (۱۲): آل عمران: ۸. (۱۳): الانفال: ۲ ؛ الحج: ۳۵. (۱۴): البقره: ۲۸۳. (۱۵): یونس: ۷۴. (۱۶): الرعد: ۲۸. (۱۷): الحج: ۴۶. (۱۸): الشعرأ: ۸۹. (۱۹): الزمر: ۴۵. (۲۰): المؤمن: ۳۵. (۲۱): الحدید: ۱۶ ؛ الحج: ۷. (۲۲): الزمر: ۲۳. (۲۳): الرعد: ۲۸. (۲۴): البقره: ۱۵۵-۱۵۷. (۲۵): المایّده: ۳. (۲۶): الاعراف: ۳. (۲۷): الشوری: ۱۰. (۲۸): آل عمران: ۶۴. (۲۹): النسأ: ۵۹. (۳۰): البقره: ۴۱، ۸۵، ۲۰۸ ؛ آل عمران: ۱۱۹ ؛ التوبه: ۸۶.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د روژې اتم سوغات

قدرمنو او عزتمنو لوستونکو ، دغه لړۍ چې « د قرآن سره مرکه » نومیږي د قرآن پوهنې ډیره آسانه ، دلچسپه او ګټوره طریقه ده. دلته د قرآن کریم څخه پوښتنې کیږي او هغه د خپلو آیتونو له مخې ځوابونه وایي. هیله ده چې د توجه او هڅېدو وړ مو وګرځي ، دا ځکه چې نن د عمل ورځ ده بېله حسابه خو سبا د حساب ورځ ده بېله عمله !
نو د اتمې روژې لپاره اتم سوغات ومنئ ، (ن. صمد)

د قران سره مرکه (اتمه برخه) :

پوښتنه: پر کومو شیانو ایمان راوړل حتمي دي ؟
ځواب: پر هر مسلمان باندې دا حتمي او لازمي ده چې پر الله ، د هغه پر ملایکو ، د هغه پر پیغمبرانو ، د هغه پر کتابو ، او د آخرت پر ورځې ایمان راوړي (۱) .

پوښتنه: ستا په نظر د انسان د اُخروي ښېګڼې لپاره شرایط کوم دي ؟
ځواب: صرف او صرف یو شرط دی او هغه دا چې ایمان لرل او د هغه سره سم عمل کول (۲) .

پوښتنه: آیا د دې مطلب دا دی چې د ایمان څخه پرته نور اعمال غلط دي ؟
ځواب: هو همداسې ده ، د ایمان راوړلو څخه پرته هیڅ عمل نه صالح کېدای سی او نه هم د منلو وړ دی (۳) .

پوښتنه: نو آیا د صالح عمل څخه پرته ایمان اعتبار نه لري ؟
ځواب: هر هغه ایمان چې له امله یې د نېک او صالح عمل د کولو عزم پیدا نسي ، اعتبار نلري (۴) .

پوښتنه: آیا دا راته ویلای سې چې ایمان لږ یا ډیرېدای سی ؟
ځواب: هو کې ، د ایمان کیفیت کمیږي او ډیریږي (۵) .

پوښتنه: آیا د ځنکدن پر مهال توبه او ایمان قبلیږي ؟
ځواب: مخکې قبلیږي ، خو د مرګ پر پوله قطعاً نه قبلیږي (۲) .

پوښتنه: ډیره ساده خو مهمه پوښتنه لرم ، او هغه دا چې الله څوک دی ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځواب: که څه هم مخکې مې دا ځواب مختصراً درکړی دی ، خو دا دی اوس به يې يو څه مفصلاً در وښيم: الله د هغه هستۍ حقيقي نوم دی (۷) چې دا ټول کايِّنات يې پيدا کړي دي (۸) . الله يو دی او شريک نه لري (۹) . هغه د هر ډول عيب او نقص څخه خلاص او پاک دی (۱۰) او د هر ډول ښه والي او کمال صفتونه لري (۱۱) . هغه ژوندی دی (۱۲) ، هر څه اوري (۱۳) او ويني (۱۴) . هغه د ارادې څښتن دی (۱۵) . همدغه الله رزق ورکونکی دی (۱۶) ، هدايت ورکونکی دی (۱۷) ، د هر شي او هر څه مالک يعنې څښتن دی (۱۸) . هغه پروردګار او رب دی (۱۹) . هغه مطلق حاکم دی (۲۰) . ستر طاقت او اختيار ټول د هغه سره دی (۲۱) . هغه پر هر څه قدرت لري (۲۲) . هغه د ناپايه رحم لرونکی دی (۲۳) . د عبادت وړ صرف او صرف هماغه دی (۲۴) . هغه حکيم (۲۵) او طاقت لرونکی دی (۲۶) .هغه د امن او سولې عطا کونکی دی (۲۷) . هغه ساتونکی او ژغورونکی دی (۲۸) . هغه معافوَنکی (۲۹) او بخښونکی دی (۳۰) . هغه باريک بين دی (۳۱) . نرم او حليم دی (۳۲) . هغه ستر او عظيم دی (۳۳) . هغه د هيڅ څخه هر څه يعنې د عدم څخه هستی راوړونکی دی (۳۴) . هغه د ښکلاوو جوړونکی يعنې مصور دی (۳۵) . هغه خورا ستر دی (۳۶) . هغه په ستاينو متصف دی (۳۷) . هغه ظاهر (۳۸) او باطن (۳۹) دی. هغه شتمن او غني دی (۴۰) . هغه مهربان (۴۱) او مرستندوی (۴۲) دی. هغه نور دی (۴۳) . هغه جبار (۴۴) او قهار (۴۵) هم دی. هغه پر هر څه غيږ راګرځونکی دی (۴۶) . هغه حساب اخيستونکی دی (۴۷) . هغه خورا نږدې دی (۴۸) . هغه مينه او محبت کونکی دی (۴۹) . هغه د لوړو درجو څښتن دی (۵۰) . هغه د توبې قبلونکی دی (۵۱) . هغه د عظمت او قدرت لرونکی دی (۵۲) . هغه دا ټول کاينات چلوی (۵۳) . که هغه نه وی نو دا کاينات به ټول ګډوډ او درهم و برهم سی (۵۴) . خير او شر ، ګټه او زيان د هغه په لاس کې دي (۵۵) . هغه هر ځای حاضر او موجود دی (۵۶) . هغه د مځکې او آسمان په هر پټ او ښکاره شي خبر دی (۵۷) . هغه په هر حرکت خبر دی (۵۸) . هر څوک د هغه محتاج دی (۵۹) . هغه هيچا ته اړ نه دی (۶۰) . هغه دعاوی اوری او قبلوی يې (۶۱) . هغه د فرياد اورېدونکی دی (۶۲) . بېره صرف د هغه څخه ده (۶۳) . هغه بايد ياد کړه سی يعنې وبلل سی (۶۴) . د هغه څخه پناه غوښتل کيږی (۶۵) . اميدونه د هغه څخه کيږی (۶۶) . د هغه سره مينه او محبت بايد وسی (۶۷) . د هغه ذکر او شکر بايد ادا سی (۶۸) . ژوند او مرګ صرف د هغه په اختيار کی دی (۶۹) . اولاد هغه ورکوی (۷۰) . هغه د تل راهيسی موجود دی او تل به پاته وی (۷۱) . هغه نه د چا پلار او نه هم زوی دی (۷۲) . هغه د هيچا نه خپل دی او نه يې په ذات يا قوم دی (۷۳) . هغه تر ټولو ستر دی (۷۴) . هغه يو دی او هيڅ شريک نه لری (۷۵) . هغه بې ساری او بې مثاله دی (۷۶) .

پوښتنه: دا خو ډير ضروری معلومات وو . آيا راته ويلای سې چې د يو مؤمن حقيقي محبوب څوک دی ؟
ځواب: الله تعالی دی (۷۷) .

پوښتنه: تا په خپل متن کی کوم نوم تر ټولو ډير ذکر کړی دی ؟
ځواب: ما تر ټولو د خپل مؤلف يعنې الله نوم ډير ذکر کړی چې تر ۲۹۰۰ ځله مې هم ډير ياد کړی دی (۷۸) .

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنه: آیا راته ویلای سې چی تا د الله(ج) کوم صفت ډیر ذکر کړی دی ؟
ځواب: د ربوبیت صفت ، یعنی هغه می تر ۹۰۰ ځله هم زیات ذکر کړی دی (۷۹) .

پوښتنه: تا د الله تعالی کوم صفت په ډیر وسعت او کثرت سره بیان کړی دی ؟
ځواب: د رحمت صفت می په ډیر وسعت سره بیان کړی دی (۸۰) .

پوښتنه: آیا لوی خدای د هر مسلمان دعا اوری او هغه قبلوی ؟
ځواب: هو باالکل همدا سی ده ، الله وایی ما در وبوله چی دعا دې قبوله کړم (۸۱) .

پوښتنه: د الهی محبت معیار کوم دی ؟
ځواب: د محمد (ص) ربښتیانی ـ پیروي هغه معیار دی چی دا ترې معلومېدا ی سی چی یو څوک د خدای سره څومره مینه او محبت لری (۸۲) .

(۱) : البقره: ۱۳۶ ، ۱۷۷ ، **۲۸۵** . (۲) : البقره: ۱۲ ، ۲۲ ؛ المایّده: **۲۹** ؛ هود : **۲۳** ؛ الکهف: ۱۰۷ ؛ العصر : ۳ .
(۳) : الکهف: **۱۰۵** ، ۱۰۶ ؛ الاحزاب: ۱۹ ؛ محمد : ۹ ، ۳۲ . (۴) : العنکبوت: ۲ ؛ البقره: ۸ ، ۱۳ ؛ العصر : ۳ ؛
الروم: ۴۴ . (**۵**) : آل عمران: ۱۷۳ ؛ الانفال: ۲ ؛ التوبه: ۱۲۴ ؛ الاحزاب: ۲۲ ؛ المدثر: ۳۱ . (۶) : النسأ : ۱۸ ؛
یونس: ۹۰ـ۹۱ . (۷) : طه: ۱۴ . (۸) : الانعام: ۱۰۲ ؛ الزمر: ۶۲ ؛ الرعد : ۱۲ ؛ المومن: ۶۲ ؛ طه: **۵۰** . (۹) : البقره
: ۱۲۳ ؛ النسأ : ۱۷۱ ؛ یوسف: ۳۹ ؛ الرعد : ۱۲ ؛ ابراهیم: ۴۸ . (۱۰) : البقره: ۳۲ ؛ الانعام: ۱۰۰ ؛ آل عمران: ۱۹
؛ الاسرأ : ۴۳ ؛ الانبیأ : ۸۷ . (۱۱) : الانعام: ۱ ؛ الاعراف: ۱۸۰ ؛ الاسرأ : ۱۱۰ـ۱۱۱ ؛ طه: ۸ . (۱۲) : البقره: **۲۵۵** ؛
آل عمران: ۲ ؛ طه: ۱۱۱ ؛ الفرقان: **۵۸** ؛ المومن: **۶۵** . (۱۳) : البقره: ۱۲۷ ، ۲۴۴ ؛ آل عمران **۳۵** ؛ المایّده ۲۷ ؛
الانعام: **۱۱۵** ؛ الشوری: ۱۱ . (۱۴) : البقره: ۹۶ ، ۱۱۰ ؛ آل عمران: **۱۵** ؛ المایّده: ۷۱ ؛ الانفال: ۳۹ ؛ الملک : ۱۹
. (**۱۵**) : النحل: ۴۰ ؛ یس: ۸۲ ؛ ابراهیم: ۲۷ ؛ الحج: ۱۸ ؛ القصص: ۶۸ . (۱۶) : الذاریات: **۵۸** ؛ الجمعه: ۱۱ ؛
المومنون: ۷۲ ؛ الحج: **۵۸** ؛ المایّده: ۱۱۴ . (۱۷) : الفرقان: ۳۱ ؛ الحج: ۱۲ ، **۵۴** ؛ البقره: ۱۴۲ ، ۲۷۲ ؛
الشوری: ۱۳ . (۱۸) : البقره: **۲۵۵** ؛ آل عمران: ۱۲۹ ، ۱۸۰ ؛ النسأ : ۱۲۶ ؛ الانعام: ۱۲ ؛ لقمان: ۳۷ . (۱۹) :
الفاتحه: ۲ ؛ الانعام: **۴۵** ؛ الاعراف: **۵۴** ؛ یونس: ۱۰ ؛ المطففین: ۶ . (۲۰) : یوسف: ۴۰ ؛ الکهف: ۲۶ ؛
الاعراف: **۵۴** ؛ یونس: ۳۱ ؛ السجده: **۵** . (۲۱) : آل عمران: ۲۶ ؛ البقره: ۱۰۷ ؛ المایّده: ۱۷ ؛ الاعراف: **۱۵۸** ؛
البروج: ۹ . (۲۲) : البقره: ۲۰ ؛ آل عمران: ۲۶ ؛ المایّده: ۱۷ ؛ الانعام: ۱۷ ؛ الملک : ۱ . (۲۳) : الاعراف: **۱۵۶** ؛
المومن: ۷ ؛ الفاتحه: ۱ ؛ الحشر: ۲۲ ؛ یوسف: ۹۲ . (۲۴) : البقره: ۱۲۳ ؛ آل عمران: ۲ ؛ النسأ : ۱۷۱ ؛ المایّده:
۷۳ ؛ الناس: ۳ . (**۲۵**) : البقره: ۳۲ ؛ آل عمران: ۶ ؛ النسأ : ۲۶ ؛ المایّده: ۳۸ ؛ التحریم: ۲ . (۲۶) : البقره: ۲۶۰
؛ آل عمران: ۶ ؛ المایّده: ۳۸ ؛ الانفال: ۱۰ ؛ الجمعه: ۳ . (۲۷) : الحشر: ۲۳ . (۲۸) : یوسف: ۲۴ ؛ هود : **۵۷** .
(۲۹) : البقره: ۱۷۳ ؛ آل عمران: ۳۱ ؛ النسأ : **۲۵** ؛ الانعام: **۶۵** ؛ البروج: ۱۴ . (۳۰) : الحج: ۶۰ ؛ المجادله: ۲ ؛

(c) ketabton.com: The Digital Library

النسأ: ۴۳ ، ۹۹ ، ۱۴۹ ؛ الشورى: ۲۵ ، ۳۰ . (۳۱) : لقمان: ۱۲ ؛ الملک: ۱۴ ؛ الاحزاب: ۱۳۴ ؛ الانعام: ۱۰۳
؛ الحج: ۶۳ . (۳۲) : البقره: ۲۲۵ ، ۲۳۵ ، ۲۶۳ ؛ آل عمران: ۱۵۵ ؛ النسأ: ۱۲ ؛ المايّده: ۱۰۱ ؛ التغابُن: ۱۷ .
(۳۳) : البقره: ۲۵۵ ؛ الشورى: ۴ ؛ الواقعه: ۷۴ ، ۹۶ ؛ الحاقه: ۳۳ ، ۵۲ . (۳۴) : البقره: ۱۱۷ ، ۱۵۴ ؛
الانعام: ۱۰۱ ؛ الحشر: ۲۴ . (۳۵) : الحشر: ۲۴ ؛ المومن: ۶۴ ؛ التغابُن: ۳ ؛ آل عمران: ۶ ؛ الاعراف: ۱۱ .
(۳۶) : هود : ۷۳ . (۳۷) : البقره: ۲۶۷ ؛ هود : ۷۳ ؛ ابراهيم: ۱ ؛ التغابن: ۶ ؛ البروج: ۸ . (۳۸) : الحديد : ۳ .
(۳۹) : الحديد : ۳ . (۴۰) : البقره: ۲۶۳ ، ۲۶۷ ؛ آل عمران: ۹۷ ؛ الانعام: ۱۳۳ ؛ الممتحنه: ۶ ؛ التغابن: ۶ .
(۴۱) : الفاتحه: ۳ ؛ البقره: ۱۲۳ ؛ طه: ۹۰ ؛ النمل: ۳۰ ؛ حم سجده: ۲ . (۴۲) : الانفال: ۴۰ ؛ التوبه: ۱۱۲ ؛
الحج: ۷۸ ؛ النسأ: ۴۵ ؛ الفرقان: ۳۱ . (۴۳) : النور: ۳۵ . (۴۴) : الحشر: ۲۳ . (۴۵) : الانعام: ۱۸ ، ۶۱ ؛
يوسف: ۳۹ ؛ الرعد : ۱۱ ؛ ابراهيم: ۴۸ ؛ المومن: ۱۶ . (۴۶) : النسأ : ۱۲۶ ، ۱۰۸ ؛ حم سجده: ۵۴ ؛ الطلاق: ۱۲
؛ هود : ۹۲ ؛ البقره: ۱۹ . (۴۷) : النسأ : ۶ ، ۸۶ ؛ الاحزاب: ۳۹ ؛ البقره: ۲۰۲ ؛ الرعد : ۴۰ ؛ المومن: ۱۷ . (۴۸)
: البقره: ۱۸۶ ؛ هود : ۶۱ ؛ السبا : ۵۰ . (۴۹) : هود : ۹۰ ؛ البروج: ۱۴ ؛ البقره: ۱۹۵ ، ۲۲۲ ؛ آل عمران: ۷۶ ، ۱۳۴
؛ المايّده: ۴۲ . (۵۰) : البقره: ۲۵۵ ؛ الحج: ۶۲ ؛ لقمان: ۳۰ ؛ سبا : ۲۳ ؛ الشورى: ۵۱ . (۵۱) : البقره: ۳۷ ، ۵۴
، ۱۶۰ ؛ التوبه: ۱۰۴ ، ۱۱۸ ؛ النور: ۱۰ ؛ الحجرات: ۱۲ ؛ النسأ : ۱۷ . (۵۲) : الرحمن: ۲۷ ، ۷۸ . (۵۳) : يونس:
۳۱ ؛ الاعراف: ۵۴ ؛ الطلاق: ۱۲ ؛ الروم: ۲۵ ؛ حم سجده: ۱۲ . (۵۴) : الانبيأ : ۲۲ ؛ المومنون: ۷۱ ؛ البقره:
۲۵۵ ؛ آل عمران: ۲ ؛ طه: ۱۱۱ . (۵۵) : الانبيأ : ۳۵ ؛ آل عمران: ۲۶ ؛ الانعام: ۱۷ ؛ يونس: ۱۰۷ ؛ فاطر: ۲ . (۵۶)
: البقره: ۱۱۵ ؛ الحديد : ۴ ؛ المجادله: ۷ . (۵۷) : الانعام: ۵۹ ، ۷۳ ؛ التوبه: ۹۴ ؛ الرعد : ۹ ؛ المومنون:
۹۲ ؛ العنكبوت: ۶۲ . (۵۸) : البقره: ۲۳۴ ؛ آل عمران: ۱۵۳ ؛ المايّده: ۸۵ ؛ الانعام: ۱۸ ؛ التحريم: ۳ .
(۵۹) : فاطر: ۵۵ ؛ محمد : ۳۸ . (۶۰) : الاخلاص: ۲ ؛ البقره: ۲۶۷ ؛ آل عمران: ۹۷ ؛ الانعام: ۱۳۳ ؛ التغابن:
۶ . (۶۱) : البقره: ۱۸۶ ؛ المومن: ۶۰ ؛ النمل: ۶۲ ؛ هود : ۶۱ ؛ الصافات: ۷۵ . (۶۲) : الانفال: ۹ . (۶۳) : البقره:
۱۵۰ ؛ المايّده: ۳ ؛ الرعد : ۲۱ ؛ الانبيأ : ۴۹ ؛ الاحزاب: ۳۹ . (۶۴) : الجن: ۱۸ . (۶۵) : الفلق: ۱ ؛ الناس: ۱ـ۳
. (۶۶) : الكهف: ۱۱۰ . (۶۷) : البقره: ۱۶۵ ؛ التوبه: ۲۴ ؛ المايّده: ۵۴ ؛ آل عمران: ۳۱ . (۶۸) : الاحزاب: ۴۱ ؛
الجمعه: ۱۰ ؛ البقره: ۱۵۲ ، ۱۷۲ ؛ العنكبوت: ۱۷ ؛ لقمان: ۱۲ . (۶۹) : الملک: ۲ ؛ آل عمران: ۵۲ ؛ الاعراف:
۵۸ ؛ التوبه: ۱۱۲ ؛ الحديد : ۲ . (۷۰) : الشورى: ۴۹ ؛ الانبيأ : ۹۰ ؛ آل عمران: ۳۸ ؛ مريم: ۵ ؛ ص: ۳۰ . (۷۱) :
الحديد : ۳ ؛ الرحمن: ۲۷ ؛ ق: ۱۵ ؛ حم سجده: ۲۱ ؛ يونس: ۷۹ . (۷۲) : الاخلاص: ۳ ؛ الفرقان: ۲ ؛
الصافات: ۱۵۱ـ۱۵۲ ؛ النسأ : ۱۷۱ ؛ مريم: ۳۵ ، ۹۲ . (۷۳) : الصافات: ۱۵۸ ؛ الانعام: ۱۰۱ ؛ الجن: ۳ . (۷۴) :
النسأ : ۳۴ ؛ الاسرأ : ۴۳ ؛ الرعد : ۹ ؛ الحج: ۶۲ ؛ لقمان: ۳۰ . (۷۵) : الانعام: ۱۲۳ ؛ الاسرأ : ۱۱۱ ؛ الفرقان: ۲
؛ الاعراف: ۱۹۰ ؛ التوبه: ۳۱ . (۷۶) : الشورى: ۱۱ ؛ الاخلاص: ۱ ؛ النحل: ۱۷ ؛ الاعراف: ۱۹۱ . (۷۷) : البقره:
۱۶۵ ؛ المايّده: ۵۴ ؛ التوبه: ۲۴ ؛ الانعام: ۱۶۲ . (۷۸) : الفاتحه: ۱ ؛ البقره: ۷ ؛ آل عمران: ۱۲ ؛ النسأ : ۵ ؛
الاخلاص: ۱ . (۷۹) : الفاتحه: ۱ ؛ البقره: ۲۱ ؛ آل عمران: ۵۱ ؛ النسأ : ۱ ؛ المايّده: ۲۸ . (۸۰) : الاعراف: ۱۵۶ ؛

(c) ketabton.com: The Digital Library

حم سجده: **۷** ؛ المومن: **۷** ؛ الزمر: **۵۳** ؛ الانعام: ۱۲. (۸۱): البقره: **۱۸۶** ؛ النمل: **۲۲** ؛ المومن: **۲۰**: الشوری: **۲۶**. (۸۲): آل عمران: ۳۱.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د روژې نهم سوغات

قدرمنو او عزتمنو لوستونکو ، دغه لړۍ چې « د قرآن سره مرکه » نومیږی د قرآن پوهنی ډیره آسانه ، دلچسپه او ګټوره طریقه ده . دلته د قرآن کریم څخه پوښتنی کیږی او هغه د خپلو آیتونو له مخی ځوابونه وایی . هیله ده چی د توجه او هڅېدو وړ مو وګرځی ، دا ځکه چی نن د عمل ورځ ده بېله حسابه خو سبا د حساب ورځ ده بېله عمله !
نو د نهمی روژې لپاره نهم سوغات ومنیٔ ، (ن . صمد)

د قران سره مرکه (نهمه برخه) :

پوښتنه : پر الله تعالی کوم کوم خلک ډیر ګران دي ؟
ځواب : الله تعالی دغه خلک ډیر خوښوی :
۱ـ پاک انسانان (۱) .
۲ـ نیک عمله کسان (۲) .
۳ـ پرهیزګاره خلک (۳) .
۴ـ انصاف یا عدالت خوښونکي کسان (۴) .
۵ـ توبه کونکي انسانان (۵) .
۶ـ صبر کونکي یعنی صابران (۶) .
۷ـ پر خدای توکل کونکي کسان (۷) .
۸ـ د خدای په لاره کی جهاد کونکي انسانان (۸) .

پوښتنه : آیا را ته ویلای سې چی د الله تعالی د کومو کومو خلکو څخه بد راځي ؟
ځواب : هو ولی نه ، الله تعالی دغه انسانان هیڅ نه خوښوی :
۱ـ کافر (۹) .
۲ـ ظالم (۱۰) .
۳ـ بې ایمانه او خاین (۱۱) .
۴ـ فتنه او فساد خپرونکی (۱۲) .
۵ـ چټی یا بې ځایه مصرف کونکی (۱۳) .
۶ـ متکبر یا کبرجن (۱۴) .

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنه: په رښتیا هم نن هره اسلامی خصوصاً افغانی ټولنه د ظالمانو ، فاسدانو ، خاینانو او کبرجنانو څخه ډکه ده نو ځکه هر څه وران دي. الله دې دغسی کسان اصلاح او فلاح کړي. په هر صورت ، اوس به راسم دې مسألې ته چی آیا په رښتیا هم د غیب علم صرف خدای ته معلوم دی ؟
ځواب: هو باالکل همداسی ده. په آسمانو کی او پر مځکه باندی هیڅوک او هیڅ شی هم بېله خدایه له غیبه ناخبره دي (۱۵).

پوښتنه: چی داسی ده ، نو موږ خو پوهیږو چی رسولانو معجزې لرلې او په ځینو مواردو کی به له غیبه هم خبر وو . په دې حساسه مسأله کی څه وضاحت راکولای سې ؟
ځواب: الله تعالی بعضی وختونه د خپل حکمت او مصلحت پر اساس د غیب یو څه علم خپلو رسولانو ته عطا کړی دی او بس (۱۶).

پوښتنه: یوه بله مسأله چی له ډیره وخته یې په ذهن کی لرم دا ده چی ځینی پوهان او پروفیسوران ادعا کوی چی موږ په لابراتوار کی دا یا هغه ژوندی شی جوړ کړ. آیا را ته ویلای سې چی الهی مخلوق څومره قدرت لری ؟
ځواب: خورا لږ حتی هیڅ ، که ټول مخلوق هم سره یو ځای سی ، حتی یو مچ به هم جوړ نه کړای سی. (۱۷).

پوښتنه: دا خو واقعاً هم ډیر غټ چلنج دی. اوس به راسم دې ته چی آیا په رښتیا هم ته د شِرک په خلاف یې ؟
ځواب: هو ، زه د شرک سخت مخالف او ضد یم او تر ما بل هیڅ شی هم د شرک ډیر مخالف نه دی (۱۸).
باید ووایم چی په الهي ذات او صفتونو کی هیڅوک هم نسي شریک کېدای بلکی الله وحدهٔ لا شریک دی (۱۹).

پوښتنه: که راته ووایې چی د مشرک نښې کومې دي ، خوشاله به سم.
ځواب: د یو مشرک انسان پیژندنه دا ده چی کله د هغه په مخ کی د الله د توحید بیان وسی نو د هغه زړه تنګ ، منقبض او کوچنی کیږی خو که د الله څخه ماسېوا د نورو هستیو بیان وی نو خوشالی احساسوي (۲۰).

پوښتنه: آیا دا رښتیا ده چی د عربو د هغه مهال مشرکانو الله ته عقیده لرله یعنی هغه یې مانه ؟
ځواب: هو همداسی ده ، هغوی الله د کایناتو خالق او مُدبر باله (۲۱).

پوښتنه: چی داسی ده نو د بتانو عبادت یې ولی کاوه ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځواب: هغوی دا بتان د خدای لپاره وسیله او واسطه بلله (۲۲) او د هغو په عبادت سره یې ځانونه الله ته نږدې احساسول (۲۳).

پوښتنه: هغه کومه ګناه ده چې نه بخښل کیږی ؟
ځواب: هغه شِرک دی چې هیڅ نه معافیږی (۲۴).

پوښتنه: آیا د کوم مشرک لپاره بخښنه یا مغفرت غوښتل کېدای سی ؟ ځکه ځینی کسان په بې خبرۍ یا بې تفاوتۍ سره وایی چې فلانی (کافر یا مشرک یا هندو...) دی خدای وبخښی. آیا له خدایه د کافر لپاره دغسی مغفرت غوښتل کېدای سی ؟
ځواب: یا قطعاً نه، دا ځکه چې د هغه کفر، شِرک او غیر مسلمانتوب له وړاندی لا معلوم او ثابت دی چې ځای یې دوږخ دی (۲۵).

(۱): البقره: ۲۲۲؛ التوبه: ۱۰۸. (۲): البقره: ۱۹۵؛ آل عمران: ۱۳۴، ۱۴۸؛ المايِّده: ۱۳، ۹۳. (۳): آل عمران: ۷۶؛ التوبه: ۴، ۷. (۴): المايِّده: ۴۲؛ الحجرات: ۹؛ الممتحنه: ۸. (۵): البقره: ۲۲۲؛ التوبه: ۱۱۲. (۶): آل عمران: ۱۴۶. (۷): آل عمران: ۱۵۹. (۸): الصف: ۴. (۹): آل عمران: ۳۲؛ الروم: ۴۵. (۱۰): آل عمران: ۵۷، ۱۴۰؛ الشوری: ۴۰. (۱۱): النسأ: ۱۰۷؛ الانفال: ۵۸؛ الحج: ۳۸. (۱۲): المايِّده: ۶۴؛ القصص: ۷۷. (۱۳): الانعام: ۱۴۱؛ الاعراف: ۳۱. (۱۴): النحل: ۲۳. (۱۵): المايِّده: ۱۰۹؛ النمل: ۶۵؛ الانعام: ۷۳؛ الزمر: ۴۶. (۱۶): الجن: ۲۶-۲۷. (۱۷): الحج: ۷۳. (۱۸): البقره: ۲۲؛ الرعد: ۳۶؛ الکهف: ۱۱۰؛ الحج: ۲۶؛ یونس: ۱۰۶. (۱۹): الانعام: ۱۲۳؛ المومنون: ۹۱-۹۲؛ النمل: ۲۳؛ الروم: ۴۰؛ الاخلاص: ۴. (۲۰): الزمر: ۴۵؛ الاسرأ: ۴۶. (۲۱): یونس: ۳۱؛ المومنون: ۸۴-۹۰. (۲۲): یونس: ۱۸؛ الزمر: ۴۳. (۲۳): الزمر: ۳. (۲۴): النسأ: ۴۸، ۱۱۶. (۲۵): التوبه: ۱۱۳-۱۱۴.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د روژې لسم سوغات

قدرمنو او عزتمنو لوستونکو ، دغه لړۍ چې « د قرآن سره مرکه » نومېږي د قرآن پوهنې ډېره آسانه ، دلچسپه او ګټوره طریقه ده . دلته د قرآن کریم څخه پوښتنې کیږي او هغه د خپلو آیتونو له مخې ځوابونه وایي . هیله ده چې د توجه او هڅېدو وړ مو وګرځي ، دا ځکه چې نن د عمل ورځ ده بېله حسابه خو سبا د حساب ورځ ده بېله عمله !
نو د لسمې روژې لپاره لسم سوغات ومنئ ، (ن . صمد)

د قران سره مرکه (لسمه برخه) :

پوښتنه : د ملایکو یعنې فرشتو په هکله څه نظر لرې ؟ که په دې هکله یو څه معلومات راکړې خوشاله به سم .
ځواب : ملایکې هم د الله یو مخلوق دی (۱) . پر هر مسلمان دا فرض ده چې پر هغوی به ایمان راوړي (۲) . د هغوی دنده د الله تسبیح او تقدس کول (۳) ، نبیانو او رسولانو ته د الهي پیغام رسول (۴) ، او د هغه په امر سره بیلابیلې جوړښتي او تکویني چارې سر ته رسول دي (۵) . ملایکې د الله د فرمان تابع دي او د هغه د هیڅ حُکم څخه سرغړوَنه نه کوي (۶) . د هغوی سره دښمني د خدای سره د دښمنۍ معنا لري (۷) . ځینې ملایکې تر نورو افضل او غوره وي او الله ته نږدې وي (۸) . د الله په حُکم سره یوې ملایکې زه نازل کړم چې جبریل نومیږي (۹) . ملایکې پر نبي کریم (ص) باندې درود وایي (۱۰) . ملک الموت یعنې د مرګ فرشته د انسان روح قبض کوي (۱۱) . په دوږخ کې د عذاب ورکولو په خاطر یوه تونده خویه ملایکه مقرره ده (۱۲) . د عربو مشرکینو دا باطله عقیده لرله چې ویل یې ملایکې د الله لوڼې دي (۱۳) . د الله تعالی په حکم سره ټولو فرشتو آدم علیه السلام ته سجده وکړه (۱۴) .

پوښتنه : آیا د څو ملایکو نومونه را ښودلای سې ؟
ځواب : هو ولې نه . د ځینو ملایکو نومونه دا دي : جبریل (۱۵) ، میکایل (۱۶) ، هاروت (۱۷) او ماروت (۱۸) .

پوښتنه : ما داسې هم اورېدلي چې ځینو ملایکو انسانانو ته سحر یعنې جادو هم ورښوولې . آیا دا کار منع او حرام نه دی ؟
ځواب : اصلي قصه له دې قراره ده چې دوې فرشتې وې چې هاروت او ماروت نومېدې او په بابل کې یې جادو ښودله مګر دا هر څه د امتحان لپاره وو او خلک یې تر ښوونې مخکې باخبره کول او له دې کاره ځکه چا ته زیان نه رسېدئ چې هر څه د الله په اختیار کې دي (۱۹) .

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنه: ډیره مننه. اوس به یوې بلې موضوع ته اشاره وکړم او هغه دا چې آیا تا په خپل متن کې د نبیانو علیهم السلام ذکر هم کړی دی؟ که وی، نو د څو پیغمبرانو نومونه را اخیستلای سې؟
ځواب: هو، ما د ډیرو رسولانو او انبیاوو نومونه ذکر کړي دي (۲۰)، چې څو یې په دې ډول دي:
نوح (۲۱)، هود (۲۲)، صالح (۲۳)، ابراهیم (۲۴)، اسحاق (۲۵)، اسمعیل (۲۶)، یعقوب (۲۷)، داؤد (۲۸/۲۹)، سلیمان (۳۰)، ایوب (۳۱)، یونس (۳۲)، ادریس (۳۳)، لوط (۳۴)، موسی (۳۵)، هارون (۳۶)، ذولکفیل (۳۷)، الیسع (۳۸)، زکریا (۳۹)، الیاس (۴۰)، یحیی (۴۱)، عیسی (۴۲) او محمد (۴۳) علیهم السلام.

پوښتنه: آیا دغه او نور ټول انبیأ انسانان وو؟
ځواب: هو باالکل، د الله ټول نبیان انسانان وو (۴۴). هغوی ودونه کړي وو، او اولادونه یې لرل (۴۵).

پوښتنه: آیا دا راته ویلای سې چې د نبیانو په لړ کې ښځې هم شاملې وې که یا؟
ځواب: یا، نبوت صرف نارینه وو ته حاصل و، هیڅ نبی ښځه نسته (۴۶).

پوښتنه: آیا نبوت اکتسابی و؟
ځواب: یا قطعاً داسی نه ده، بلکی هغه په تمامه معنی وهبی و، یعنی د کسب څخه نه حاصلېدئ او الله چې څنګه غوښته هغسی به یې یو انسان د نبوت لپاره غوره او انتخاب کاوه (۴۷).

پوښتنه: آیا راته ویلای سې چې ټول نبیان په مرتبه او رتبه کی سره برابر وو که یا؟
ځواب: یا داسی نه ده، بلکی ځینو نبیانو ته پر نورو فضیلت حاصل و (۴۸).

پوښتنه: آیا په هر ملت او قوم کی پیغمبر راغلی دی؟
ځواب: هو، په هر قوم کی پیغمبر مبعوث سوی دی (۴۹).

پوښتنه: آیا پر ټولو نبیانو ایمان راوړل حتمی دی؟
ځواب: هو باالکل، پر ټولو نبیانو باید ایمان راوړه سی (۵۰)، بلکی د صرف یو نبی څخه انکار د ټولو د انکار معنا لری (۵۱).

پوښتنه: آیا ټولو نبیانو عین یو دعوت ورکړی و که د هر یوه بلنه له بله بېله وه؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځواب: د ټولو نبیانو دعوت عین یو شی و ، یعنی ټولو د صرف یو دین بلنه ورکوله چی هغه اسلام دی (**۵۲**) او د هغه لنډیز دا دی چی د یوازيني خدای بندګي باید ومنل سی او برعکس د غیرالله د بندګۍ څخه ډډه وسی (**۵۳**) .

پوښتنه: نو چی داسی ده ، آیا انبیأ کرام پخپله د خپل دعوت نمونې وو که یا ؟
ځواب: هو باالکل هغوی د خپل دعوت بهترینی بیلګې وې (**۵۴**) .

پوښتنه: آیا دا رښتیا ده چی د نبی اطاعت د خدای د اطاعت په معنا دی ؟
ځواب: هو ، چا چی د رسول اطاعت وکړ نو د الله اطاعت یې وکړ (**۵۵**) . دا ځکه چی هر نبی د الله نماینده او استاځی دی (**۵۶**) .

پوښتنه: آیا دا راته ویلای سې چی هر نبی د مخالفت سره مخامخ سوی دی که صرف ځینی نبیان ؟
ځواب: هر نبی د مخالت سره مخامخ سوی دی (**۵۷**) .

پوښتنه: ډیرئ خلک وایی چی د نبی او رسول تر منځ فرق سته. آیا دا رښتیا ده ؟ که وی نو هغه په څه کی دی ؟
ځواب: هو ، نبی او رسول فرق سره لری چی هغه د مرتبې او مقام له مخی دی ، یعنی د رسول درجه د نبی څخه لوړه ده (**۵۸**) .

(۱) :الصافات: **۱۵۰** ؛ (۲) : البقره: **۲۲۵** ؛ النسأ : **۱۳۶** ؛ البقره: **۱۷۷** . (۳) : البقره: **۳۰** ؛ الرعد : **۱۳** ؛ الزمر: **۷۵** . (۴) : الحج: **۷۵** ؛ فاطر: ۱ ؛ البقره: **۹۷** . (**۵**) : السجده: ۱۱ ؛ النسأ : **۹۷** ؛ النحل: **۳۲** ؛ المعارج: **۴** ؛ القدر: **۴** . (۶) : التحریم: ۶ ؛ النسأ : ۱۷۲ ؛ الزخرف: ۱۹ . (۷) : البقره: **۹۸** . (۸) : النسأ : ۱۷۲ . (۹) : البقره: **۹۷** ؛ النحل: ۱۰۲ ؛ الشعرأ : ۱۴۳ . (۱۰) : الاحزاب: **۵۶** . (۱۱) : السجده: ۱۱ . (۱۲) : التحریم: ۶ . (۱۳) : الاسرأ : **۵۰** ؛ الصافات: **۱۵۰** ؛ الزخرف: ۱۹ ؛ النجم: ۲۷ . (۱۴) : الحجر: ۳۰ ؛ البقره: **۳۴** ؛ الاسرأ : ۶۱ ؛ الکهف: **۵۰** ؛ طه: ۱۱۶ . (**۱۵**) : البقره: **۹۷ـ۹۸** ؛ التحریم: **۴** ؛ النحل: ۱۰۲ . (۱۶) : البقره: **۹۸** . (۱۷) : البقره: ۱۰۲ . (۱۸) : البقره: ۱۰۲ . (۱۹) : البقره: ۱۰۲ . (۲۰) : البقره: ۱۳۶ ، ۱۷۷ ؛ آل عمران: ۸۴ ؛ المایّده: ۴۴ : الاحزاب: ۷ ؛ الزخرف: ۶ . (۲۱) : النسأ : ۱۲۳ ؛ هود : ۳۶ ؛ نوح: ۲۱ . (۲۲) : هود : **۵۳** ؛ الشعرأ : ۱۲۴ . (۲۳) : الاعراف: ۷۷ ؛ هود : ۶۲ ؛ الشعرأ : ۱۴۲ . (۲۴) : البقره: ۱۲۴ ، ۱۳۶ ؛آل عمران: ۸۴ ؛ النسأ : ۱۲۳ . (۲۵) : الصافات: ۱۱۲ ؛ الانعام: ۸۴ ؛ البقره: ۱۳۶ ؛ آل عمران: ۸۴ ؛ النسأ : ۱۲۳ . (۲۶) : مریم: **۵۴** ؛ البقره: ۱۳۶ ؛ النسأ : ۱۲۳ ؛ الانعام: ۸۴ ؛ ص: ۴۸ . (۲۷) : البقره: ۱۳۶ ؛ الانعام: ۸۴ ؛ آل عمران: ۸۴ ؛ النسأ : ۱۲۳ . (۲۸) : الانعام: ۸۴ ؛ المومن: ۳۴ ؛ یوسف: ۴ ، **۵** ، ۶ ، ۲۲ . (۲۹) : الانعام: ۸۴ ؛ الاسرأ : **۵۵** ؛ النسأ : ۱۲۳ . (۳۰) : النسأ : ۱۲۳ . (۳۱) : النسأ : ۱۲۳ ؛ الانعام: ۸۴ ؛ ص: ۴۱ . (۳۲) : الصافات: ۱۳۹ ؛ النسأ : ۱۲۳ ؛ الانعام: ۸۴ . (۳۳) : مریم: **۵۶** ؛ الانبیأ :

(c) ketabton.com: The Digital Library

۸۵. (۳۴): الصافات: ۱۳۳ ؛ الشعرأ: ۱۲۱ ؛ الانعام: ۸۲ ؛ الانبیأ: ۷۴. (۳۵): مریم: ۵۱ ؛ البقره: ۵۳ ، ۸۷ ؛ آل عمران: ۸۴ ؛ الانعام: ۹۱ ؛ هود: ۹۲. (۳۶): النسأ: ۱۲۳ ؛ الانعام: ۸۴ ؛ یونس: ۷۵ ؛ مریم: ۵۳ ؛ المومنون: ۴۵. (۳۷): الانبیأ: ۸۹ ؛ ص: ۴۸. (۳۸): الانعام: ۸۲ ؛ ص: ۴۸. (۳۹): الانعام: ۸۵ ؛ مریم: ۲ ؛ الانبیأ: ۸۹. (۴۰): الصافات: ۱۲۳ ؛ الانعام: ۸۵. (۴۱): الانعام: ۸۵ ؛ آل عمران: ۳۹ ؛ مریم: ۱۲. (۴۲): النسأ: ۱۷۱ ؛ الانعام: ۸۵ ؛ الصف: ۲ ؛ الحدید: ۲۷ ؛ الزخرف: ۲۳. (۴۳): الاحزاب: ۴ ؛ الفتح: ۲۹ ؛ محمد: ۲. (۴۴): یوسف: ۱۰۹ ؛ النحل: ۴۳ ؛ الانبیأ: ۷ ؛ ابراهیم: ۱۱. (۴۵): الرعد: ۳۸ ؛ الاحزاب: ۵۹. (۴۶): یوسف: ۱۰۹ ؛ النحل: ۴۳ ؛ الانبیأ: ۷. (۴۷): الحج: ۷۵ ؛ یوسف: ۲ ؛ الاعراف: ۱۴۴ ؛ ص: ۴۷. (۴۸): البقره: ۱۵۳ ؛ الاسرأ: ۵۵. (۴۹): الرعد: ۷ ؛ یونس: ۴۷ ؛ النحل: ۳۶ ؛ فاطر: ۲۴. (۵۰): البقره: ۱۳۶ ، ۱۷۷ ، ۲۸۵ ؛ آل عمران: ۸۴. (۵۱): الفرقان: ۳۷ ؛ الشوری: ۱۳ ؛ آل عمران: ۱۹ ، ۸۵. (۵۲): الفرقان: ۳۷ ؛ الشوری: ۱۳ ؛ آل عمران: ۱۹ ، ۸۵. (۵۳): النحل: ۳۶. (۵۴): الانعام: ۵۰ ؛ الاعراف: ۲۰۳ ؛ هود: ۸۸ ؛ الاحقاف: ۹. (۵۵): النسأ: ۶۴ ، ۸۰ ؛ آل عمران: ۵۰ ؛ الشعرأ: ۱۰۸ ، ۱۱۰. (۵۶): الکهف: ۱۰۶ ؛ المومنون: ۴۴ ؛ الحدید: ۲۵ ؛ المجادله: ۲۱. (۵۷): آل عمران: ۸۴ ؛ الانعام: ۱۰ ، ۳۴ ؛ الانبیأ: ۴۱ ؛ سبا: ۴۵ ؛ فاطر: ۴. (۵۸): الاعراف: ۱۵۸ ؛ مریم: ۵۱ ، ۵۴.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د روژې يوولسم سوغات

قدرمنو او عزتمنو لوستونکو ، دغه لړۍ چې « د قرآن سره مرکه » نوميږي د قرآن پوهنې ډيره آسانه ، دلچسپه او ګټوره طريقه ده . دلته د قرآن کريم څخه پوښتنې کيږي او هغه د خپلو آيتونو له مخې ځوابونه وايي . هيله ده چې د توجه او هڅېدو وړ مو وګرځي ، دا ځکه چې نن د عمل ورځ ده بېله حسابه خو سبا د حساب ورځ ده بېله عمله !

نو د يوولسمې روژې لپاره يوولسم سوغات ومنئ ، (ن.صمد)

د قران سره مرکه (يوولسمه برخه) :

پوښتنه: آيا انبيأ کرامو د خپل نبوت ، دعوت او تبليغ لپاره د خلکو څخه معاوضه يا فيس اخيست ؟
ځواب: يا هيڅکله نه ، بلکې ټولو نبيانو صرف او صرف د الله څخه اجر غوښت او بس (۱) .

پوښتنه: ځنې کسان وايي چې انبيأ عليهمُ السلام د قيامت په ورځ د حساب کتاب او پوښتنې څخه خلاص دي . آيا دا خبره صحيح ده ؟
ځواب: يا دا غلطه ده ، بلکې هر نبي به د قيامت په ورځ د خپلو اعمالو ځواب وايي او د هغوی ټولو څخه به بشپړ حساب کتاب غوښتل کيږي (۲) .

پوښتنه: آيا تا په خپل متن کې د کوم نبي دُعا هم بيان کړې ده ؟ که وی لطفأ يې يوه بيلګه راته ووايه تر څو لوستونکي ورڅخه ګټمن سي .
ځواب: هو ، ما د ځينو نبيانو دعاوی ذکر کړي دي . د مثال په توګه د يوسف (ع) دغه دعا : رَب قد آتينی مِن المُلکِ وَ عَلمنی مِن تأويل الاحادث فاطرَ السموتِ وَ الارض انت ولِی فِی الدُنيا وَ الاخِرتِ توَفنی مُسلِماً وَ الحقنِی بالصالِحين (۳) . يعنی : اې زما ربه ! تا ما ته حکومت بخښلی او معامله فهمی دې را عطأ کړې ده ، د آسمان او مځکې پيدا کونکې ! همدا ته په دنيا او آخرت کی زما کارسازه يې ، نو که ما ته مرګ راسی هغه دی ستا د اطاعت په حالت کی وی او ما په خپلو نيکو بندګانو کی شامل کړه .

پوښتنه: اوس به راسم دې ته چې آيا کوم نبي ښېرا هم کړې ده که يا ؟
ځواب: هو ، کړې يې ده . کله چې نوح (ع) حتی ۹۵۰ کلنۍ ته ورسېدئ بيا يې هم خپل قوم ته دعوت ورکاوه (۴) . خو کله چې د دې سره سره د قوم اکثريت سمي لاری ته رانغلل (۵) ، نو هغه دا ښېرا ورته وکړه : وَ قال نوح رَب لا تذر عَلی الارض مِن الکافِرين دَياراً انکَ اِن تذرهُم يُضلوا عِبادکَ وَ لا يَلدُوآ الا فاجراً کفاراً (۲) .
يعنی : او نوح عرض وکړ چې اې زما ربه ! د مځکې پر مخ د کافرانو هيڅ کوم کور مه پرېږده . که ته هغه

(c) ketabton.com: The Digital Library

همداسی پريږدې نو هغوی به ستا بندګان ګمراه کړی او د هغوی را تلونکي نسلونه به هم د حق مخالف او نافرمانه سی.

پوښتنه: آیا تا د کوم نبی مُعجزه هم بیان کړې ده ؟
ځواب: هو ، الله تعالی هر نبی ته ځانګړی دلیل او نښانی عطأ کړی ده (۷) ، لکه موسی (ع) ته چی یې د لکړی (۸) او ید بیضأ (۹) نښانی ورکړي وې. صالح (ع) ته یې د یوې اوښې نښاني ورکړې وه (۱۰) ، او عیسی (ع) ته یې هم د الهی حُکم مطابق د مړو ژوندي کول عطأ کړی و (۱۱).

پوښتنه: دا چی خبره عیسی (ع) ته راغله ، آیا پوښتلای سم چی عیسی (ع) په رښتیا هم بې پلاره پیدا سوی دی ؟
ځواب: هو ، هغه بې پلاره پیدا سوی دی (۱۲).

پوښتنه: خو ځینی کسان ادعا کوی چی هغه د خدای زوی دی. آیا دا ادعا صحیح ده ؟
ځواب: یا ، دا کوربټ درواغ ده (۱۳). بلکی هغه صرف د الله بنده (۱۴) او د هغه نبی و (۱۵). الله تعالی د هیچا پلار نه دی (۱۶).

پوښتنه: بعضی انسانان په افراط سره ادعا کوی چی عیسی (ع) پخپله خدای دی ، آیا دا خبره درواغ نه ده ؟
ځواب: دا ادعا باالکل درواغ ده (۱۷). د الله څخه پرته بل هیڅ خدای نسته (۱۸).

پوښتنه: آیا ویلای سې چی الله (ج) نبیان د څه لپاره مأمور او رالیږلي دي ؟
ځواب: د انبیاوو د بعثت یا مؤظف کولو څخه مقصد خلکو ته د حق د لاری ورښوول او پر هغه باندی د الله دلیل بشپړول دی (۱۹).

پوښتنه: د رسول مخالفت کونکو ته به د الله لخوا عذاب ورکول سی که یا ؟
ځواب: هو ، پر هغوی به سخت الهی عذاب نازلیږی (۲۰).

پوښتنه: د انسانیت وروستی لارښود څوک دی ؟
ځواب: د الله آخری نبی محمد صلی الله علیه وسلم دی (۲۱) چی د ټول بشر لپاره واجب الاتباع مشر او لارښود دی (۲۲). دا ځکه چی هغه د ټولی دنیا د ښېګنې لپاره کار وکړ (۲۳) ، خلکو ته یې هدایت وکړ (۲۴) ، هغوی ته یې د ژوندون حیاتی نظام عطا کړ (۲۵) ، په رغنده او ښه توګه یې یوه ټولنه جوړه کړه (۲۶) .

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنه: د رسول الله (ص) د سيرت په هکله تا کوم تضمين کړی دی که يا ؟ لطفاً ګرانو لوستونکو ته معلومات ورکړه.
ځواب: ډير ښه ، له هغه مهاله چې الله تر قيامته زما د ساتنې ضمانت وکړ ، نو له هماغه ساعته ما هم په خپلو آيتونو کې د خپل حامل نبي (ص) سيرت د تل لپاره محفوظ او ساتلی دی (۲۷).

پوښتنه: که لطفاً د رسول الله (ص) په باره کې يو څه معلومات راکړې خوشاله به سم.
ځواب: د هغه نوم محمد (ص) دی (۲۸). هغه د الله بنده (۲۹) او رسول (۳۰) او وروستی نبی دی (۳۱). هغه د عربستان په مکه کې زوکېدلی دی (۳۲). د هغه تر زوکړې مخکې يې پلار مړ سوی و (۳۳). هغه عرب او مورنۍ ژبه يې هم عربي وه (۳۴). د هغه د نسب لړۍ اسمعيل (ع) او ابراهيم (ع) ته رسيږي (۳۵). هغه امی يعنې نالوستی و (۳۶). د هغه د ژوند لومړنی پړاو د سختيو سره مل و خو وروسته يې ژوند سم سو (۳۷).

(۱): الشعرأ: ۱۰۹ ، ۱۲۷ ، ۱۴۵ ، ۱۲۴ ، ۱۸۰ ؛ الشوری: ۲۳ ؛ القلم: ۴۶. (۲): الاعراف: ۲ ؛ المايّده: ۱۱۲ ، ۱۱۷ ، ۱۱۸. (۳): يوسف: ۱۰۱. (۴): العنکبوت: ۱۴. (۵): نوح: ۷ ؛ هود: ۳۲ ، ۳۶ ؛ الفرقان: ۳۷ ؛ الشعرأ: ۱۰۵ ؛ القمر: ۹. (۶): نوح: ۲۶ ، ۲۷. (۷): آل عمران: ۱۸۴ ؛ الروم: ۴۷ ؛ الحديد: ۲۵ ؛ فاطر: ۲۵. (۸): البقره: ۶۰ ؛ الاعراف: ۱۱۷ ؛ القصص: ۳۱ ؛ الشعرأ: ۳۲ ؛ طه: ۱۸. (۹): الاعراف: ۱۰۸ ؛ طه: ۲۲ ؛ الشعرأ: ۳۳ ؛ النمل: ۱۲ ؛ القصص: ۳۲ ؛ (۱۰): الاعراف: ۷۳ ؛ هود: ۶۴ ؛ الاسرأ: ۵۹ ؛ الشعرأ: ۱۵۵ ؛ الشمس: ۱۳. (۱۱): آل عمران: ۴۹ ؛ المايّده: ۱۱۰. (۱۲): مريم: ۱۲-۳۴ ؛ آل عمران: ۴۵-۴۷ و ۴۹ ؛ النسأ: ۱۷۱. (۱۳): التوبه: ۳۰ ؛ النسأ: ۱۷۱. (۱۴): مريم: ۳۰ ؛ النسأ: ۱۷۲ ؛ الزخرف: ۵۹. (۱۵): آل عمران: ۴۹ ؛ النسأ: ۱۷۱ ؛ المايّده: ۷۵ ؛ الصف: ۶ ؛ الاحزاب: ۷. (۱۶): الاخلاص: ۳ ؛ الفرقان: ۲ ؛ الصفت: ۱۵۲ ؛ النسأ: ۱۷۱ ؛ مريم: ۳۵ ، ۹۲.
(۱۷): النسأ: ۱۷۱ ؛ المايّده: ۱۱۲. (۱۸): البقره: ۱۲۳ ، ۲۵۵ ؛ آل عمران: ۲۲ ؛ النسأ: ۸۷ ، ۱۷۱ ؛ المايّده: ۷۳ ؛ التغابُن: ۱۳. (۱۹): النسأ: ۱۲۵ ؛ البقره: ۲۱۳ ؛ الانعام: ۴۸ ؛ الکهف: ۵۶ ؛ الاسرأ: ۹۴. (۲۰): سبا: ۴۵ ؛ النحل: ۱۱۳ ؛ الشعرأ: ۱۳۹ ، ۱۸۹ ؛ العنکبوت: ۳۷ ؛ الشمس: ۱۴. (۲۱): الاحزاب: ۴۰. (۲۲): النسأ: ۶۴ ؛ الاعراف: ۱۵۸ ؛ الانبيأ: ۱۹۷ ؛ آل عمران: ۳۱ ؛ الاحزاب: ۲۱. (۲۳): يونس: ۱۰۸ ؛ الانبيأ: ۱۰۷ ؛ البقره: ۲۱ ؛ الاعراف: ۱۵۸ ؛ الحجرات: ۱۳. (۲۴): الحج: ۴۰ ؛ الفرقان: ۱ ؛ الاحزاب: ۴۵-۴۶ ؛ الشوری: ۵۲. (۲۵): يونس: ۵۷ ؛ يوسف: ۱۰۴ ؛ الحجر: ۹ ؛ ص: ۸۷ ؛ البقره: ۱۸۵. (۲۶): الفتح: ۲۹ ؛ آل عمران: ۱۱۰ ؛ البقره: ۱۴۳. (۲۷): الحجر: ۹ ؛ العنکبوت: ۴۹ ؛ القيامه: ۱۷. (۲۸): آل عمران: ۱۴۴ ؛ الاحزاب: ۴۰ ؛ محمد: ۲ ؛ الفتح: ۲۹. (۲۹): الاسرأ: ۱ ؛ الکهف: ۱ ؛ الحديد: ۹ ؛ الجن: ۱۹ ؛ النجم: ۱۰. (۳۰): آل عمران: ۱۲۴ ؛ المايّده: ۶۷ ؛ الاحزاب: ۲۱ ، ۴۰ ؛ الفتح: ۲۹ ؛ الحشر: ۷. (۳۱): الاحزاب: ۴۰. (۳۲): البلد: ۲ ؛ ابراهيم: ۳۵ ؛ آل عمران: ۹۶ ؛ التين: ۳ ؛ الشوری: ۷. (۳۳): الضحی: ۶. (۳۴): الدخان: ۵۸ ؛ الجمعه: ۲ ؛

(c) ketabton.com: The Digital Library

الاعراف: **۱۵۷** ، **۱۵۸** ؛ مریم: **۹۷** ؛ الشوری: ۷ . (**۳۵**) : البقره: **۱۲۸** ، **۱۲۹** . (**۳۶**) : الاعراف: **۱۵۷** ، **۱۵۸** ؛ الجمعه: **۲** ؛ العنکبوت: **۴۸** . (**۳۷**) : الضحی: **۸** .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د روژې دوولسم سوغات

قدرمنو او عزتمنو لوستونکو ، دغه لړۍ چې « د قرآن سره مرکه » نومیږي د قرآن پوهنې ډېره آسانه ، دلچسپه او ګټوره طریقه ده. دلته د قرآن کریم څخه پوښتنې کیږي او هغه د خپلو آیتونو له مخې ځوابونه وايي. هیله ده چې د توجه او هڅېدو وړ مو وګرځي ، دا ځکه چې نن د عمل ورځ ده بېله حسابه خو سبا د حساب ورځ ده بېله عمله !
نو داېې تاسو او دا یې هم د دوولسمې روژې لپاره دوولسم سوغات ، (ن . صمد)

د قران سره مرکه (دوولسمه برخه) :

پوښتنه: که د رسول الله (ص) د بعثت په هکله معلومات راکړې ، خوشاله به سم.
ځواب: کله چې هغه غټ سو ، نو د هدایت په لټه کې سو (۱) . الله تعالی هغه په نبوت سره ونازاوه او پر هغه باندې یې زه نازل کړم (۲) . په لومړي سر کې هغه له تلواره کار اخیست خو الله تعالی له داسې کاره منع کړ او زما د ساتنې او ژغورنې بشپړه ډاډ یې ورکړ (۳) .

پوښتنه: آیا لوی خدای د هغه (ص) د نبوت په باره کې له مخکې څخه کوم خبر راکړی و که یا ؟
ځواب: هو باالکل ، د هغه د راتلونکي نبوت په هکله په تورات ، انجیل او د عیسی (ع) د بشارت په ډول له مخکې څخه لا پیش ګویانې سوې وې (۴) . د هغه بعثت د نبوت د لړۍ تر یو اوږد ځنډ وروسته راڅرګند سو (۵) .

پوښتنه: که لطفأ را ته ووایې چې کله حضرت محمد (ص) په رسالت مأمور سو ، نو لوی او عمده مسؤلیتونه یې څه وو ؟
ځواب: د الله تعالی د رسول کېدو په حیث د هغه لویې ذمه واری او مسؤلیتونه په دې ډول وو :
۱ـ خلکو ته د الله د آیتونو ویل او د هغوی متوجه کول (۶) .
۲ـ د ایمان والاوو د نفس تزکیه او پاکوالی (۷) .
۳ـ هغوی ته د الله د کتاب ور زده کول او د هغه د احکامو ورښوول (۸) .
۴ـ هغوی په واقعیت او سترګو غړولو (بصیرت) پوهول (۹) .
۵ـ انسانانو ته زما تشریح او تفسیر کول (۱۰) .
۶ـ د انسانې ژوندانه د لارښوونې لپاره د یوې عملي او علمي نمونې وړاندې کول (۱۱) .

(c) ketabton.com: The Digital Library

۷ـ د اصلی دین په هکله د ټولو هغو اختلافونو د حقیقت واضح کول چې د پخوانیو انبیاوو په امتونو کی منځته راغلي وو او په دې لړ کی د هر ډول ګډوډیو بېلول ، د تشویش او وارخطایی رفع کول ، د ګمراهیو د پردو څیرل او د هدایت د لارې ځلول شامل وو (۱۲) .
۸ـ په دنیا کی د حق د فکری او عملی شاهد په توګه اوسېدل (۱۳) .
۹ـ خلک د غیرالله له پابندیو آزادول ، هغوی د غلطو عنعنو او رواجونو له ځنځیره خلاصول ، د حلال او حرام په ښه توګه تشخیص او بېلول (۱۴) .
۱۰ـ خلکو ته د ښېګڼو او نیکیو د حُکم ورکول او د بدیو څخه منع کول (۱۵) .
۱۱ـ د الله دین د انساني ژوندانه په هره برخه کی جاری او غالب کول (۱۶) .

پوښتنه: دا خو ډېر په زړه پوری معلومات وو . آیا د رسول الله (ص) د نبوت څو دلایل را ته ویلای سې ؟
ځواب: هو ولی نه. د هغه د رسالت څو لنډ دلایل به دا سی در وښیم:
۱ـ د هغه د نبوت تر ټولو غټ دلیل (یعنی معجزه) زه پخپله یم (۱۷) ، او زما غوندی بل هیڅ کلام نسی وړاندی کېدای (۱۸) .
۲ـ هغه کوم نوی نبی نه و (۱۹) ، بلکی د ټولو نبیانو تصدیق یې کاوه (۲۰) .
۳ـ هغه اُمی و او د چا څخه یې لوستل او لیکل نه وو زده کړي ، خو د عمر د یوې ډېری حصې تر تیرېدو وروسته یې یو دم د علم او حکمت ستر تدریس پیل کړ (۲۱) .
۴ـ خلکو له پخوا څخه لا هغه د یو صادق او امین شخص په توګه پېژندئ (۲۲) .

پوښتنه: که ستا خوښه وی نو زه به د رسول الله (ص) د ژوند ، مبارزې او رسالت په موضوع کی نوری پوښتنی هم وکړم. لطفاً را ته ووایه چې تر بعثت وروسته هغه (ص) څنګه خلک اسلام ته رابلل ؟
ځواب: هغه په نبوت تر مؤظف کېدو ډېر ژر وروسته خلکو ته د حق بلنه پیل کړه (۲۳) . لومړی یې خپل کهول (بنو هاشم) ته د حق پیغام وړاندی کړ (۲۴) . د دعوت او تبلیغ دا لړۍ تر څه وخته په پټه کېده ، خو څه موده وروسته یې د مکې اوسېدونکو ته د حق پیغام په ښکاره سره ورکاوه (۲۵) .

پوښتنه: رسول الله (ص) په دې لار کی د خنډونو او ستونزو سره هم مخامخ سوی دی که یا ؟
ځواب: هو باالکل. د هغه د بلنی په نتیجه کی د حق او باطل تر منځ یوه شخړه رامنځته سوه او څه کسانو پر هغه ایمان راوړ خو د قوم اکثریت هغه درواغجن وباله او د الله د رسول والي څخه یې انکار وکړ (۲۶) . د کفارو او مشرکانو د دې انکار اصلی دلیل د هغوی نفس پالنه وه چې د هغه پر خلاف یې هیڅ حقیقت نه منیً (۲۷) . ابولهب د ده خورا سخت مخالفت وکړ چې د هغه په باره کی الله دا سی فرمایلی دي: تبَت یَداً ابی لهَب وَ تب مَا اغنی عَنهُ مَا له وَ مَا کسَب سَیَصلی ناراً ذات لهَب وَ امرأته حَمَا لته الحَطب فِی جیدِهَا حَبل مِن مَسَد (۲۸) ، یعنی: د ابولهب لاس مات او هغه برباد سو ، نه د هغه مال د ده په درد وخوړ نه یې عاید . هغه

(c) ketabton.com: The Digital Library

او میرمن به یې هم چې د دغو لرګیو راټولونکې ده ژر په سرو لمبو کې وسوځي یعنی هغه چې په غاړه کې به یې مظبوطه رسۍ وي.

پوښتنه: چې داسې ده ، نو کافرانو او مشرکانو د ده (ص) پر ضد څه وکړل ؟ که یو څه مفصلاً وفرمایې ، ښه به وي.
ځواب: کفارو او مشرکینو د ده پر ضد منفي جبهه جوړه کړه (۲۹). په ده یې ملنډې وهلې (۳۰). د بدو شیانو سره یې تشبه کاوه (۳۱). بې ځایه انګېرنې یې کولې (۳۲) او د اعتراضونو او تهمتونو څپې یې پر راوړلې (۳۳). دئ یې جادوګر وباله (۳۴) ، شاعر یې وباله (۳۵) ، مجنون یې وباله (۳۶) ، سحر ځپلی (۳۷) او کاهن (۳۸) یې وباله. پر ده یې د خبرو جوړولو تور ولګاوه (۳۹). د بد حاله او بې اولاده پیغورونه یې ورکول (۴۰). غوږ او د هرې خبرې اورېدونکی یې باله (۴۱). له ډېره مخالفته به یې دا تور لګاوه چې پر هغه د الله لخوا کوم کلام یا بل شی نه نازلیږي بلکې دا ټول د ده خپلې جوړونې او جعلیات دي (۴۲).

(۱): الضحی: ۷. (۲): الشوری: ۷ ؛ الفرقان: ۱ ؛ الانعام: ۹۲ ؛ یونس: ۲ ؛ الاسرأ: ۱۰۵. (۳): طه: ۱۱۴ ؛ القیامه: ۱۲ـ۱۹. (۴): الاعراف: ۱۵۷ ؛ الصف: ۱۲ ؛ البقره: ۱۲۹ ، ۱۵۱ ؛ آل عمران: ۱۲۴ ؛ الجمعه: ۲. (۵): المایّده: ۱۹. (۶): آل عمران: ۱۲۴ ؛ البقره: ۱۵۱ ؛ الجمعه: ۲ ؛ النمل: ۹۲ ؛ الطلاق: ۱۱. (۷): آل عمران: ۱۲۴ ؛ الجمعه: ۲ ؛ البقره: ۱۵۱. (۸): آل عمران: ۱۲۴ ؛ الجمعه: ۲ ؛ البقره: ۱۵۱. (۹): آل عمران: ۱۲۴ ؛ الجمعه: ۲ ؛ البقره: ۱۵۱. (۱۰): النحل: ۴۴ ، ۶۴ ؛ آل عمران: ۱۲۴ ؛ الجمعه: ۲ ؛ البقره: ۱۵۱. (۱۱): الاحزاب: ۲۱ ؛ الحشر: ۷. (۱۲): المایّده: ۱۵ ، ۱۶ ؛ النحل: ۶۳ ، ۶۴. (۱۳): البقره: ۱۴۳ ؛ النسأ: ۴۱ ؛ النحل: ۸۱ ؛ الحج: ۷۸. (۱۴): الاعراف: ۱۵۷. (۱۵): الاعراف: ۱۵۷. (۱۶): التوبه: ۳۳ ؛ الفتح: ۲۸ ؛ الصف: ۹. (۱۷): العنکبوت: ۵۰ ، ۵۱ ؛ الاسرأ: ۱۷ ، ۱۰۵ ؛ البقره: ۲۳ ؛ هود: ۱۲ـ۱۳. (۱۸): البقره: ۲۳ ؛ یونس: ۳۸ ؛ هود: ۱۳ ؛ الطور: ۳۴. (۱۹): الاحقاف: ۷۹ ؛ النسأ: ۱۲۳ ؛ النحل: ۳۶ ؛ النجم: ۵۲ ؛ الشوری: ۱۳. (۲۰): البقره: ۱۰۱ ؛ آل عمران: ۸۱ ؛ الصف: ۶. (۲۱): الاعراف: ۱۵۷ـ۱۵۸ ؛ العنکبوت: ۴۸ ؛ الجمعه: ۲. (۲۲): الاحزاب: ۲۲ ؛ یس: ۵۲ ؛ آل عمران: ۱۷۱. (۲۳): الشوری: ۷ ؛ الفرقان: ۱ ؛ الانعام: ۹۲ ؛ یونس: ۲ ؛ الاسرأ: ۱۰۵. (۲۴): الشعرأ: ۲۱۴. (۲۵): الحجر: ۹۴. (۲۶): الانعام: ۲۶ ، ۵۷ ، ۳۳ ، ۳۴ ، ۱۴۷. آل عمران: ۱۸۴. (۲۷): العنکبوت: ۱۸ ؛ فاطر: ۴ ، ۲۵ ؛ الفرقان: ۷۷ ؛ یونس: ۴۱ ؛ الحج: ۴۲. (۲۸): اللهب: ۱ـ۶. (۲۹): الفرقان: ۳۱. (۳۰): الفرقان: ۴۱ ؛ الانبیأ: ۳۶ ؛ الحجر: ۹۵ ؛ الانعام: ۱۰ ؛ الصافات: ۲ـ۱۴. (۳۱): الفرقان: ۴۱ ؛ الانعام: ۲۵ ، ۵۳ ؛ النحل: ۲۴. (۳۲): الفرقان: ۲۱ ؛ یونس: ۲۰ ؛ طه: ۱۳۳ ؛ هود: ۱۹. (۳۳): آل عمران: ۱۸۴ ؛ الانعام: ۵۷ ، ۱۴۷ ؛ فاطر: ۴ ؛ یونس: ۴۱ ؛ الحج: ۴۲. (۳۴): ص: ۴ ؛ یونس: ۲ ؛ الانبیأ: ۳ ؛ المدثر: ۲۴ ؛ هود: ۷. (۳۵): الانبیأ: ۵ ؛ الطور: ۳۰ ؛ الحاقه: ۴۱ ؛ یس: ۶۹. (۳۶): الحجر: ۶ ؛ الطور: ۲۹ ؛ القلم: ۲ ، ۵۱ التکویر: ۲۲ ؛

(c) ketabton.com: The Digital Library

الاعراف: ۱۸۴. (۳۷) : الفرقان: ۸ ؛ الاسرأ: ۴۷. (۳۸) : الحاقه: ۴۲ ؛ الطور: ۲۹. (۳۹) : الحاقه: ۴۴. (۴۰) : الکوثر: ۳. (۴۱) : التوبه: ۲۱. (۴۲) : النحل: ۱۰۱ ؛ هود: ۱۳ ؛ الفرقان: ۴ ؛ السجده: ۳ ؛ الاحقاف: ۸.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د روژې دیارلسم سوغات

قدرمنو او عزتمنو لوستونکو ، دغه لړۍ چې « د قرآن سره مرکه » نومیږي د قرآن پوهنې ډیره آسانه ، دلچسپه او ګټوره طریقه ده. دلته د قرآن کریم څخه پوښتنې کیږي او هغه د خپلو آیتونو له مخې ځوابونه وايي. هیله ده چې د توجه او هڅېدو وړ مو وګرځي ، دا ځکه چې نن د عمل ورځ ده بېله حسابه خو سبا د حساب ورځ ده بېله عمله !

نو دا يې تاسو او دا يې هم د دیارلسمې روژې لپاره دیارلسم سوغات ، (ن. صمد)

د قران سره مرکه (دیارلسمه برخه) :

پوښتنه: آیا تا د دې تهمتونو او اعتراضونو مقابله کوله ؟ بل دا چې کفارو د رسول الله (ص) څخه څه معجزې او دلایل غوښتل ؟ که په دې هکله مختصر معلومات راکړې ، ښه به وی.

ځواب:هو ، ما د دې ټولو تهمتونو او اعتراضونو ځواب ځای پر ځای ویلی دی(١). د مکې کفارو د هغه څخه عجیبی معجزې غوښتې او ورته ویل به یې چې موږ تر هغه مهاله ستا خبره نه منو څو چې زموږ لپاره مځکه څیری او یوه چینه ورڅخه جاری نکړې او یا هم دا چې ځانته د خرماوو او انګورو باغونه جوړ کړې او په هغو کی ویالې وبهوې ، یا دا چې لکه ته چې ادعا کوې نو دغه آسمان ټوټه ټوټه کړه او پر موږ یې راواچوه ، یا دا چې خدای او ملایکی مستیقماً زموږ سره مخامخ کړه ، یا دا چې ستا لپاره دې د سروزرو یو کور جوړ سی ، یا دا چې آسمان ته وخیژه خو بیا هم تر هغو پوری موږ یقین نه کوو تر څو چې له هغې خوا زموږ لپاره یو داسی لیکلی سند رانه وړې چې موږ یې ولولو (٢).

پوښتنه: آیا کفارو او مشرکانو به مزاحمت ورته کاوه که یا ؟ که وی ، نو یو مثال یې راکولای سې ؟

ځواب: هو ، د حق مخالفین د هغه د بلنې اوریدلو او ځان پوهولو ته هیڅ نه چمتو کېدل ، بلکی کله چې به ده هغوی ته زما آیتونه ویل نو هغوی به غالمغال او شور کاوه او ګډوډئ به یې جوړاوه تر څو په دغسی هنګامه کی چا ته د غور او فکر کولو موقع مساعده نسی. د دې حربې او شیطانۍ په ذریعه به نوموړو خلکو خپله جبهه پیاوړې بلله (٣).

پوښتنه: آیا څه خاص چلنجونه به یې هم ورکول که یا ؟

ځواب: هو خورا ډیر. کله کله به یې د ټوکو او ملنډو په توګه ورڅخه پوښتل چې قیامت به کله راسی ؟ (۴) . کله به یې په مسخرو سره داسی دعا کوله چې اې الله ! که دا واقعی حق وی او ستا له لوری وی نو پر موږ باندی له آسمانه ډبری را واوروه ، یا کوم بل دردناک عذاب راباندی نازل کړه (۵) . کله به یې دا اعتراض

(c) ketabton.com: The Digital Library

کاوه چې پر دغه نبي هيڅ خزانه نه ده نازله سوې (۲) . او کله به يې ويل چې د ده سره هيڅ کومه ملايکه نه ليدل کيږي (۷) .
يو وخت د ډيرې مودې لپاره وحي نه راغله نو کفارو به مسلسل ويل چې رب يې ورځخه خوابدی سوی دی او دئ يې همداسې پر ميدان پرې ينبی دی (۸) .

پوښتنه: د دې ټولو سپکاويو او خواريو په وړاندې هغه (ص) څه غبرګون ښودئ او څه به يې کول ؟
ځواب: نبي (ص) بيا هم د دې ټولو بې ادبيو او بدو خبرو د توپان په وړاندې خپل عرض وړاندې کاوه ، د حق اظهار به يې کاوه او د بد اخلاقه خلکو څخه به يې ځان ګوښه کاوه (۹) . د ده ستره هيله دا وه چې خلک ايمان پر راوړي او هدايت حاصل کړي او له همدې امله به پريشان او غمجن و (۱۰) .

پوښتنه: په دغسې مشکل حالت کې د هغه (ص) سره ستا مرسته او لاسنيوئ موجود و که يا ؟ که و ، نو څه دې کول ؟
ځواب: ما د کفارو د پروپاګنډو په مقابل کې د ده د اصلي حيثيت د ښه ترا ځرګندولو لپاره دئ په ډيرو ښه لقبونو سره نازولی دی تر څو عامو خلکو د ده په هکله صحيح تصور کولای. ما داسې ويلي دي چې محمد (ص) د الله بنده (۱۱) ، د هغه رسول (۱۲) ، او نبي دی (۱۳) . هغه نذير (۱۴) ، بشير (۱۵) ، احمد (۱۲) ، مبشر (۱۷) يعنې زيرئ ورکونکی ، مُذکِر (۱۸) يعنې د دين ور په يادونکی ، مُنذِز (۱۹) ، يعنې خبر ورکونکی ، داعي الا الله (۲۰) ، يعنې د الله خوا ته رابلونکی ، مُزمِل (۲۱) يعنې په کمپل کې پيچلی ، مُدثِر (۲۲) يعنې په تلتک کې پيچلی ، خاتم النبيين (۲۳) ، يعنې آخري نبي ، هادي (۲۴) ، يعنې د هدايت لارښوونکی ، رحمته اللعالمين (۲۵) ، يعنې د ټول جهان لپاره رحمت ، د هدايت روښانه ځراغ (۲۲) ، د حق شاهد (۲۷) ، د امت خير غوښتونکی او غمخور (۲۸) ، د مسلمانانو لپاره رؤف (۲۹) ، يعنې د شفقت او مهربانۍ لورونکی ، او رحيم (۳۰) دی.

پوښتنه: آيا د رسول الله (ص) هڅې او دعوت نتيجه ورکوله ؟ آيا کافرانو خنډونه ورته ايجادول که يا ؟
ځواب: د ده دعوت به سَو که سَو که ټول عرب تر اغيزې لاندې راوستل چې له امله يې د اسلام جبهه ټينګه او غښتلې کېده او د کفر په ځواک کې لړښت راتی (۳۱) . خو د دې سره سره باطل فکره انسانان ډير فعال وو . هغوی د حق د بلنې څخه د خلکو د پام اړولو په خاطر د ساعتيريو محاذ خلاص کړ ، د خوشالولو او تفريح کارونو ته يې لاس واچاوه ، د عياشۍ او لوبو نندارې يې راويستلې او د دلچسپو افسانوی کيسو بيانونه يې شروع کړل (۳۲) .

پوښتنه: ډيره مننه د دې جامع وضاحت څخه. نو رسول الله (ص) به د دې مزاحمتونو په وړاندې څه کول ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځواب: کفارو د ده سره د معاملو او موافقو هڅې هم وکړې او داسې به يې ويل چې د دغه قرآن پر ځای کوم بل قرآن راوړه يا په همدغه کې زموږ د خوښې سره سم ترميم راوړه. په دې هکله الله تعالی خپل نبی ته وفرمايل چې «دغو خلکو ته ووايه چې زه د دې اختيار نه لرم چې په هغه کې له ځانه څه بدلون راوړم. زه صرف د هغو وحيو پيرو يم چې ما ته راليږل کيږي. که زه د خپل رب نافرماني وکړم نو د قيامت د عذاب څخه بيريږم» (۳۳).

پوښتنه: الله (ج) د دې خنډونو او تکليفونو په بدل کې څه کومک ورسره کاوه ؟
ځواب: الله خپل نبی ته د کفارو د دې ډول معاملو په مقابل کې د ثابت قدمۍ او د هغوی د چلونو څخه د ژغورنې تلقين وکړ او الله د ځان له لوري د هغه د ساتنې بشپړ ډاډ ورکړ (۳۴).
د حق مخالفينو د غير الله څخه د ده د بيرولو هڅې هم وکړې خو الله تعالی په هر حالت کې د ئ ثابت قدمه کړ او په هر حالت کې يې د ده د ساتنې اطمينان ورکاوه (۳۵).

پوښتنه: د اهل کتاب والاوو رويه څنګه وه ؟آيا هغوی په دې مبارزه کې رغنده رول نه لوباوه ؟
ځواب: اهل الکتاب يعنې يهودو او عيسويانو هم د ده څخه انکار وکړ او مخالف يې سول ، حال دا چې د ده په حقانيت ښه پوه وو (۳۶). د هغوی په انکار کې حسد ، ضديت ، او مطلب پالنه نغښتې وه (۳۷).

(۱): الاعراف: ۱۸۴ ؛ يس: ۶۹ ؛ الحاقه: ۴۱ ؛ الطور: ۲۹ ؛ السجده: ۳. (۲): الاسرأ: ۹۰-۹۳. (۳): حم سجده: ۲۶. (۴): الاعراف: ۱۸۷ ؛ الاحزاب: ۶۳ ؛ النازعات: ۴۲. (۵): الانفال: ۳۲. (۶): هود: ۱۲. (۷): هود: ۱۲. (۸): الضحی: ۱ ، ۲ ، ۳. (۹): الاعراف: ۱۹۹. (۱۰): الکهف: ۶ ؛ الشعرأ: ۳ ؛ النحل: ۱۲۷ ؛ النمل: ۷۰ ؛ الانعام: ۳۳. (۱۱): الحديد: ۹ ؛ الجن: ۱۹ ؛ الاسرأ: ۱ ؛ الکهف: ۱ ؛ النجم: ۱۰. (۱۲): آل عمران: ۱۲۴ ؛ المايّده: ۲۷ ؛ الاحزاب: ۲۱ ، ۴۰ ؛ الفتح: ۲۹ ؛ الحشر: ۷. (۱۳): آل عمران: ۶۸ ؛ الاعراف: ۱۵۷ ، ۱۵۸ ؛ التوبه: ۷۳ ؛ الممتحنه: ۱۲ ؛ التحريم: ۱. (۱۴): الاعراف: ۱۸۸ ؛ فاطر: ۲۴ ؛ سبا: ۲۸ ؛ البقره: ۱۱۹ ؛ المايّده: ۱۹. (۱۵): الاعراف: ۱۸۸ ؛ فاطر: ۲۴ ؛ سبا: ۲۸ ؛ البقره: ۱۱۹ ؛ المايّده: ۱۹. (۱۶): الصف: ۶. (۱۷): الفرقان: ۵۶ ؛ الفتح: ۹ ؛ الاسرأ: ۱۰۵ ؛ الاحزاب: ۴۶. (۱۸): الغاشيه: ۲۱. (۱۹): الرعد: ۷. (۲۰): الاحزاب: ۴۶. (۲۱): المزمل: ۱. (۲۲): المدثر: ۱. (۲۳): الاحزاب: ۴۰. (۲۴): الشوری: ۵۲. (۲۵): الانبيأ: ۱۰۷. (۲۶): الاحزاب: ۴۶. (۲۷): النحل: ۸۹ ؛ البقره: ۱۴۳ ؛ النسأ: ۴۱ ؛ الحج: ۸. (۲۸): التوبه: ۱۲۸. (۲۹): التوبه: ۱۲۸. (۳۰): التوبه: ۱۲۸. (۳۱): الرعد: ۴۱ ؛ الانبيأ: ۴۴. (۳۲): لقمان: ۶. (۳۳): يونس: ۱۵. (۳۴): الاسرأ: ۷۴-۷۵ ؛ هود: ۱۱۲-۱۱۳. (۳۵): الزمر: ۳۶. (۳۶): البقره: ۸۹ ، ۱۰۹ ، ۱۴۴ ، ۱۴۶ ؛ آل عمران: ۸۶ ، ۹۹ ؛ الانعام: ۱۱۴ ؛ الرعد: ۴۳. (۳۷): القصص: ۵۰ ؛ آل عمران: ۱۹ ؛ البقره: ۸۹ ، ۱۰۹ ؛ النسأ: ۵۴.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

د روژې خورلسم سوغات

قدرمنو او عزتمنو لوستونکو ، دغه لړۍ چې « د قرآن سره مرکه » نومېږي د قرآن پوهنې ډېره آسانه ، دلچسپه او ګټوره طریقه ده . دلته د قرآن کریم څخه پوښتنې کیږي او هغه د خپلو آیتونو له مخې ځوابونه وايي . هیله ده چې د توجه او هڅېدو وړ مو وګرځي ، دا ځکه چې نن د عمل ورځ ده بېله حسابه خو سبا د حساب ورځ ده بېله عمله !

نو دا یې تاسو او دا یې هم د څوارلسمې روژې لپاره څوارلسم سوغات ، (ن . صمد)

د قران سره مرکه (څوارلسمه برخه) :

پوښتنه: آیا کفار آرام کښېناستل او مسلمانان یې آزاد پرېښوول ؟
ځواب: یا ، د مکې کفارو د رسول الله او د هغه د ملګرو ژوند ډېر تنګ کړ او هغوی یې په سختو تکلیفونو کې راګیر کړل (۱) . مؤمنان ډېر کمزوره او بې وزله وو او د دښمنانو په محاصره کې راغلي وو (۲) .

پوښتنه: آیا د دعوت او مبارزې په دې بهیر کې رسول الله (ص) د څه خاصو پېښو سره هم مخامخ سوی دی ؟
ځواب: هو ، دا مهال د رسول الله د ژوندانه یوه ډېره مهمه پېښه اسرأ یعنی معراج دی چې د هغه په ترڅ کې الله (ج) خپل نبی (ص) په یوه شپه کې د مسجد الحرام څخه یووړ او د مسجد اقصی له برکته ډکه فضا کې یې وګرځاوه . په دې ترڅ کې یې ځینې خاصې نښانې هم په ولیدلې (۳) .

پوښتنه: آیا د دې هر څه سره سره کافرانو د رسول الله (ص) ژوند د تهدید او خطر سره مخامخ نکړ ؟ که وی ، نو څه یې وکړل او رسول الله (ص) په مقابل کې څه وکړل ؟ که یو څه مفصل وضاحت راکړې ، ښه به وی .
ځواب: د مکې کفارو د ده د بندي کولو یا له وطنه شړلو او یا هم وژلو پلانونه جوړ کړل (۴) چې له امله یې رسول الله په پټه د مکې څخه هجرت کولو ته اړوت (۵) . د هجرت پر مهال د ده یو صحابی [حضرت صدیق رضی الله عنه] هم ورسره ملګری و . کفارو دئ تعقیباوه . دئ د خپل ملګري سره په غار کې پټ و . د اسلام دښمنان دغه غار ته بالکل نږدې راورسېدل چې دا مهال د ده ملګرئ یو څه وبېرېدئ ، خو ده هغه ته ډاډ ورکړ او داسې یې ورته وویل: « غم مه کوه ، الله زموږ سره دی » (۶) .
دئ د الله په مرسته او نصرت سره مع الخیر یثرب (مدینې) ته ورسېدئ (۷) او هلته د تګ پر مهال یې پر لارې د یو مسجد [قبا] بنسټ هم کښېښود (۸) . ده څه موده وروسته د مکې څخه د راغلو مهاجرینو او مدینې د پاک زړو انصارو تر منځ وروري رامنځته کړه (۹) .

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنه: آیا په مدینه کی د انصارو د اخوت او رغبت سره سره کفارو څه منفی غبرګون ښکاره نکړ ؟
ځواب: په مدینه کی د یهودو او عیسویانو څخه علاوه د منافقینو ډله هم د ده سخت مخالف وو (۱۰).
هغوی د حق رټلو او سپکولو لپاره ډیر زور ووا هه خو د هغوی دغه پوف کولو د حق څراغ مړ نه کړ بلکی هغه ته یې نوره رڼا او تازګي هم ورکوله او د حق پلویانو نور ښه منظم قوت هم اخیست او پسی غښتلي کېدل (۱۱).
په مکه کی مسلمانان خورا کمزوره او بې ترتیبه او د دښمنانو په محاصره کی وو. خو مدینې ته له راتګه وروسته الله تعالی هغوی ته فتح او نصرت عطأ کړ، پیاوړي او خوشاله یې کړل (۱۲).

پوښتنه: کله چی مدینې ته له هجرته وروسته رسول الله (ص) او مسلمانان آرام او ډاډه سول ، مابعده اقدامات یې څه وو ؟
ځواب: مابعده اقدامات یې دعوت او جهاد و. رسول الله په ډیرو غزاوو کی برخه واخیسته چی په هغو کی د بدر غزا (۱۳) ، د احزاب غزا (۱۴) ، بیعتِ رضوان (۱۵) یعنی د حُدیبیه سوله ، د مکې فتح (۱۲) او د حُنین غزا (۱۷) شاملی دي.

پوښتنه: اوس به د هغه (ص) شخصی ژوند ته راسم. که لطفأ د رسول الله (ص) د میرمنو او اولادونو په هکله معلومات راکړې ، بې مناسبته به نه وی.
ځواب: هغه څو ماینې لرلې (۱۸) او اولادونه یې هم درلودل چی په هغو کی لونې هم وې (۱۹). خو هیڅ کوم زوی یې ډیر عمر ته و نه رسېدئ (۲۰).

پوښتنه: هغه (ص) چیری او څنګه رحلت وکړ ؟
ځواب: هغه د خپل عمر په پای کی حج وکړ او د حج خطبه یې هم وویله (۲۱). تر هغه لږ موده وروسته وفات سو (۲۲).

پوښتنه: که د رسول الله (ص) د مقام او حیثیت په باره کی مختصرأ معلومات راکړې ښه به وی تر څو لوستونکي پوه سی چی تا په خپل متن کی په دې اړه څه ارشاد فرمایلی دی.
ځواب: ډیر ښه. هغه انسان و (۲۳) ، ملایکه نه و (۲۴). هغه د الله بنده و (۲۵) ، رسول (۲۲) او وروستی نبی یې و (۲۷). هغه معصوم و (۲۸). د انسانیت یوه بشپړ نمونه وه (۲۹). په هغه کی خدایی اشتراک نه و (۳۰). هغه د ځان د عبادت کولو لپاره نه و راغلی (۳۱) ، بلکی د دې لپاره مؤظف و چی خلک صرف او صرف د خدای عبادت ته راوبولی (۳۲). هغه هم د نورو نبیانو غوندی مؤظف سوی و ، او د قیاموت په ورځ به د خپلو اعمالو مسؤل او ځواب ویونکی وی (۳۳).

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنه: دا چې لوی خدای رسول الله (ص) په نبوت او رسالت سره مبعوث کړ، او تا په دې هکله زیات ارشادات هم وفرمایل، نو آیا پر مسلمانانو د رسول الله (ص) اطاعت واجب دی که یا ؟ که وی، د سرغړونی په صورت کی ستا فیصله څه ده ؟
ځواب: رسول الله د ټولو انسانانو لپاره واجب الاطاعت لاربنود دی (۳۴). د هغه هره پریکړه د الله پریکړه ده چې سرغړونه یې د پوښتنی وړ جرم ګڼل کیږی (۳۵). د هغه اطاعت د خلکو لپاره یو امتحان دی (۳۶). د هغه د اوامرو سرغړونکی به د قیامت په ورځ افسوس او پښېماني وکړی (۳۷). هغه زما یو مستند مفسر او تشریح کونکی دی (۳۸). په قانون جوړولو کی د هغه سنت زما غوندی یو قانونی مأخذ دی (۳۹). د ده فیصله تر قیامته هم نسی بدلېدای (۴۰). د ده د حُکم څخه سرغړوَنه د کفر او منافقت نښه ده (۴۱). د ده پیروي د ایمان اصلی معیار دی (۴۲).

(۱): الاعراف: ۱۸۸ ؛ التوبه: ۶۱. (۲): الانفال: ۲۲. (۳): الاسرأ: ۱. (۴): الانفال: ۳۰. (۵): الاسرأ: ۵۰ ؛ التوبه: ۱۳ ، ۴۰. (۶): التوبه: ۴۰. (۷): الاسرأ: ۵۰ ؛ التوبه: ۱۰۱. (۸): التوبه: ۱۰۸. (۹): آل عمران: ۱۰۳ ؛ الانفال: ۷۲ ، ۷۴. (۱۰): التوبه: ۲۴ ، ۱۰۱ ؛ الاحزاب: ۱ ، ۱۲ ؛ الانفال: ۴۹ ؛ المنافقون: ۸. (۱۱): التوبه: ۳۲ ، ۳۳ ، ۱۰۰ ؛ الصف: ۸ ، ۹ ؛ الفتح: ۲۹. (۱۲): الانفال: ۲۲. (۱۳): آل عمران: ۱۲۳. (۱۴): الاحزاب: ۹-۲۵. (۱۵): الفتح: ۱۸. (۱۶): الحدید: ۱۰ ؛ النصر: ۱. (۱۷): التوبه: ۲۵ ، ۲۶ ، ۲۷. (۱۸): الاحزاب: ۶ ، ۲۸ ، ۵۳ ، ۵۹ ؛ التحریم: ۱-۶. (۱۹): الاحزاب: ۵۹ ؛ الرعد: ۳۸. (۲۰): الاحزاب: ۴۰. (۲۱): التوبه: ۳. (۲۲): الزمر: ۳۰ ؛ آل عمران: ۱۴۴ ؛ الحجر: ۹۹. (۲۳): التوبه: ۱۲۸ ؛ الکهف: ۱۱۰ ؛ الفرقان: ۷ ؛ الاسرأ: ۱۰ ، ۹۳ ؛ الانبیأ: ۷ ، ۸. (۲۴): الانعام: ۵۰. (۲۵): الحدید: ۹ ؛ الجن: ۱۹ ؛ الاسرأ: ۱ ؛ الکهف: ۱ ؛ النجم: ۱۰. (۲۶): آل عمران: ۱۶۴ ؛ المایِّده: ۶۷ ؛ الاحزاب: ۲۱ ، ۴۰ ؛ الفتح: ۲۹ ؛ الحشر: ۷. (۲۷): الانفال: ۲۴ ، ۲۵ ، ۷۰ ؛ التوبه: ۷۳ ؛ الاحزاب: ۲۸ ، ۴۵ ، ۵۰ ؛ الممتحنه: ۱۲ ؛ التحریم: ۱. (۲۸): الفتح: ۲. (۲۹): القلم: ۴ ؛ الاحزاب: ۲۱. (۳۰): یونس: ۱۵ ، ۴۹ ؛ الانعام: ۱۷ ، ۵۰ ، ۵۷ ، ۵۸ ؛ الاعراف: ۱۸۸ ؛ الرعد: ۴۰ ؛ الزمر: ۴۱. (۳۱): آل عمران: ۷۹. (۳۲): الانبیأ: ۲۵ ؛ الانعام: ۱۰۲ ؛ یونس: ۳ ؛ النجم: ۱۲ ؛ النسأ: ۳۶. (۳۳): البقره: ۱۴۵ ؛ النسأ: ۸۴ ؛ المایِّده: ۶۷ ، ۱۱۶ ، ۱۱۷ ، ۱۱۸ ؛ الاعراف: ۲. (۳۴): النسأ: ۶۴ ، ۶۵. (۳۵): الاحزاب: ۳۶. (۳۶): البقره: ۱۴۳. (۳۷): الفرقان: ۲۷. (۳۸): النحل: ۴۴ ، ۶۴ ؛ آل عمران: ۱۶۴ ؛ الجمعه: ۲ ؛ البقره: ۱۵۱. (۳۹): النسأ: ۶۵ ، ۱۰۵ ؛ النحل: ۴۴ ، ۶۴ ؛ الاحزاب: ۲۱ ، ۳۶. (۴۰): الاحزاب: ۴۰ ؛ الحشر: ۷ ؛ الاعراف: ۱۵۷. (۴۱): النسأ: ۶۱. (۴۲): النسأ: ۶۵.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د روژې پنځلسم سوغات

قدرمنو او عزتمنو لوستونکو ، دغه لړۍ چې « د قرآن سره مرکه » نومیږي د قرآن پوهنې ډیره آسانه ، دلچسپه او ګټوره طریقه ده . دلته د قرآن کریم څخه پوښتنې کیږي او هغه د خپلو آیتونو له مخې ځوابونه وایي . هیله ده چې د توجه او هڅېدو وړ مو وګرځي ، دا ځکه چې نن د عمل ورځ ده بېله حسابه خو سبا د حساب ورځ ده بېله عمله !

نو دا یې تاسو او دا یې هم د پنځلسمې روژې لپاره پنځلسم سوغات ، (ن . صمد)

د قران سره مرکه (پنځلسمه برخه) :

پوښتنه : کله کله په کفري نړۍ کې د خاص تعصب او حسد له مخې د رسول الله (ص) په هکله عجیب او غریب کارتونونه او د سپکاویو نور ډول ډول اهانتونه کیږي . نو آیا ښه به نه وي چې د دغه عظیم شخصیت اصلي خویونه او کړه وړه راته ووایې تر څو اول موږ او بیا نوره نړۍ هغه (ص) ښه ترا وپیژني ؟

ځواب : دا چې الله تعالی پخپله رسول الله ته دایمي شهرت او حیثیت عطا کړی دی نو کفار به څنګه دا عالي مقام راټیټ کړای سي ؟ (۱) . د هغه اخلاق او ځانګړتیاوې فوق العاده عالي وو (۲) . هغه صادق او امانت کار یعنی امین و (۳) ، ډارن نه و (۴) ، متین او باعزمه و (۵) . په هر حالت کې یې پر خدای ډاډ او توکل درلود (۶) . هغه د لوړې حوصلې څښتن و (۷) . هغه د خپل حتی خورا بد دښمن لپاره هم د خیر دعا کوله (۸) . خورا نرم طبیعته و ، خُلق تنګه او په زړه سخت نه و (۹) . خلکو ته د الهي هدایت په رسولو کې خورا جدي او مصمم و او د حق د بلنې د منکرینو د ګمراهۍ پر رویه او سرغړونه به یې افسوس کاوه (۱۰) . خورا ډیر عابد او پرهیزګاره و ، او د شپې به په ویښه ویښه کې د الله په ذکر او عبادت مشغول و (۱۱) . ساده ګي یې ډیره خوښه وه او د تکلیف روادار نه و (۱۲) . د غریبو او بې وزلو خلکو سره یې ناسته ولاړه کوله او هغوی به یې ډاډمن کول او تشویقول (۱۳) . د خپلو اُمتیانو سره یې بې حده ډیره مینه لرله ، په هر حال کې یې د هغوی ښېګڼه غوښته ، د هغوی زیان یې خپل زیان باله او د هغوی ډیر غمخور و او بې حده ډیر مشفق او همدرد و (۱۴) . مطلب دا چې د اخلاقو او خویونو له مخې د هغه شخصیت زما د تعلیماتو تر ټولو عالي او غوره نمونه ده (۱۵) . دئ د ټول بشر لپاره د خورا ښو اخلاقو لوړترین معیار دی (۱۶) .

پوښتنه : په رښتیا هم هر مسلمان او غیر مسلمان باید دغو عیني واقعیتونو ته تسلیم سي او پر سترګو یې ومني . بله پوښتنه مې دا ده چې کولای سې د هغه (ص) څو ښېګڼې او فضایل هم را ته ووایې ؟

ځواب : رسول الله له هره حیثه یو بشپړ او بې سارئ انسان و (۱۷) . الله تعالی هغه د ټولې نړۍ لپاره د رحمت په توګه مؤظف او رالیږلی دی (۱۸) . هغه بهترین خوی او سلوک درلود (۱۹) . الله تعالی هغه د تل لپاره د شهرت او حیثیت څخه برخمن کړ (۲۰) . هغه ته کوثر (یعنی عظیم خیر) عطأ سو (۲۱) . هغه اُمي و (۲۲) ، خو

(c) ketabton.com: The Digital Library

الله تعالی په خپل کتاب ، حکمت او پراخ علم سره ونازاوه (۲۳) . پر هغه د الله خاص فضل او کرم و (۲۴) . په ده سره د اسلام دین بشپړ سو (۲۵) . هغه د هدایت او لاربښوونی لمر او سپوږمۍ دی (۲۶) . د ټولو انبیأ کرامو څخه الله تعالی دا ژمنه اخیستې وه چی که ستاسو په زمانو کی ده تشریف راوړ ، نو تاسو به ایمان پر راوړئ او تایید او تصدیق به یې کوئ (۲۷) . هغه هم د نورو نبیانو غوندی د خپل نبوت د چارو لپاره د چا څخه عوض نه غوښت (۲۸) . د هغه بعثت د مؤمنانو لپاره یو ستر احسان دی (۲۹) . هغه خورا پوه او لایق و (۳۰) . پر هغه باندی الله خپل خاص رحمت رالیږی ، د الله ملایکی پر هغه باندی درود وایی او ما ټولو مسلمانانو ته امر کړی دی چی هغوی هم ټول پر ده باندی درود ووایی (۳۱) . د هغه بیعت الله ته بیعت دی او د هغه لاس د الله د لاس نمایندګي کوی (۳۲) . د هغه اطاعت د الله اطاعت دی (۳۳) . د هغه پیروی د الهی محبت اصلی معیار دی (۳۴) . د هغه د ژوند طرزالعمل د ټولو انسانانو لپاره اُسوهً حسنه یعنی بیلګه او سرمشق دی (۳۵) .

پوښتنه: آیا دا ټولی الهی پیرزوینی او عطاینی په دې معنا دي چی هغه (ص) د هر ډول سهوی او خطا څخه خلاص و ؟
ځواب: یا داسی نه ده بلکی د هغه څخه هم د یو انسان په توګه څو کوچني سؤ تفاهُمات پیښ سوي دي چی الله تعالی ډیر ژر ورمعاف کړي دي (۳۶) .

پوښتنه: ما داسی هم اورېدلي چی پرهر مسلمان د رسول الله (ص) ګرانښت د خپلی کورنۍ تر خورا نږدې اعضاوو هم باید زیات وی ، او د هغه (ص) بشپړ متابعت باید وسی . آیا په رښتیا هم پر هر مسلمان د رسول الله (ص) مطلق اطاعت او متابعت واجب دی ؟
ځواب: هو ، باالکل همداسی ده او زما آیتونه همداسی امر کوی . د هغه څو ځانګړي آداب داسی دي چی مراعات او پاملرنه یې پر هر مسلمان لازمه ده ، یعنی:
۱ـ د هغه بشپړ او بېله قید او شرطه اطاعت کول (۳۷) ؛
۲ـ د هغه عزت ، تعظیم او درناوی کول (۳۸) ؛
۳ـ هغه پر خپل ځان باندی آن تر خپل ځان ، مال ، میرمنی او اولادونو ، خپلوانو او د دنیا تر هر شي ډیر ګرانول او محبوب ګرځول (۳۹) ؛
۴ـ د هغه سپیڅلي میرمنی (ازواج مطهرات) د خپلو میندو غوندی ګڼل (۴۰) ؛
۵ـ د هغه د نوم په ذکر یا اورېدلو سره پر هغه درود او سلام ویل (۴۱) ؛
۶ـ د هغه په مجلس کی مسلمانانو ته په نرمۍ او آرامۍ سره د مجلس اجازه وه خو په زوره او لوړ ږغ د خبرو اجازه نه وه ، دا ځکه چی په دغسی کار سره د هغوی د ټولو اعمالو د ضایع کېدلو امکان و (۴۲) ؛
۷ـ د هغه په تکلیفول او آزارول منع وو (۴۳) ؛

(c) ketabton.com: The Digital Library

۸ـ د هغه څخه بې مقصده او بې ځايه پوښتنې منع وې (۴۴) ؛
۹ـ د هغه کور ته ورتګ او د ډوډۍ دعوت او نور خاص آداب وو چې د هغو مراعاتول ضروري وو (۴۵) ؛
۱۰ـ هغه ته د کور څخه د راوتلو لپاره ږغ کول ناجايز و (۴۶) ؛
۱۱ـ د هغه په مجلس کې چې به کومه ټولنيزه مسأله يا معامله تر بحث لاندې وه ، نو د هغه له اجازې پرته ولاړېدل او تلل جايز نه وو (۴۷) ؛

پوښتنه: آيا دا رښتيا ده چې رسول الله (ص) د ټول بشر لپاره ټاکلی و او هر څوک (يعنې کافر او مسلمان) بايد تر قيامته د هغه اطاعت او پيروي وکړي ؟ آيا دا صحيح ده چې پر هغه (ص) باندې ايمان راوړل د خلاصون اصلي شرط دی ؟
ځواب: هو باالکل همدا سې ده. د هغه د نبوت چارې په کوم خاص نسل يا قوم يا زمانې پورې محدودې نه دي بلکې د هغه نبوت او هدايت په هره زمانه کې د ټول بشريت لپاره عام دی (۴۸) ، همدا علت دی چې د هغه د بعثت څخه نيولې تر قيامت پورې پر هر چا د هغه اطاعت واجب او لازم دی (۴۹) . الله هغه د ټول جهان لپاره د رحمت په حيث ټاکلی او راليږلی دی (۵۰) . هغه د هدايت په هکله د لمر او سپوږمۍ غوندې ځرګند مقام لري چې رڼا يې د ټول عالم لپاره ده (۵۱) . د هغه خطاب ټولو انسانانو ته دی (۵۲) . پر هغه ايمان راوړل د خلاصون شرط دی (۵۳) . د هغه اُسوهٔ حسنه د ټول بشر لپاره مثال او نمونه ده (۵۴) .

(۱) : النشرح: ۴ . (۲) : القلم: ۴ . (۳) : الاحزاب: ۲۲ ؛ يس: ۵۲ ؛ آل عمران: ۱۲۱ . (۴) : التوبه: ۴۰ . (۵) : الاحقاف: ۳۵ . (۶) : آل عمران: ۱۵۹ ؛ النسأ: ۸۱ ؛ الفرقان: ۵۸ ؛ التوبه: ۱۲۹ ؛ الاحزاب: ۳ ، ۴۸ . (۷) : الاحقاف: ۳۵ ؛ الاعراف: ۱۹۹ ؛ المائِده: ۱۳ ؛ الحجر: ۸۵ ؛ الزخرف: ۸۹ . (۸) : التوبه: ۸۰ ؛ المنافقون: ۶ . (۹) : آل عمران: ۱۵۹ . (۱۰) : الکهف: ۶ ؛ الشعرأ: ۳ ؛ النحل: ۱۲۷ ؛ الانعام: ۳۳ . (۱۱) : هود: ۱۲۳ ؛ الشعرأ: ۲۱۷ـ۲۱۹ ؛ المزمل: ۲۰ . (۱۲) : ص: ۸۶ . (۱۳) : الانعام: ۵۲ ؛ الشعرأ: ۲۱۵ . (۱۴) : التوبه: ۱۲۸ . (۱۵) : الاحزاب: ۲۱ ؛ القلم: ۴ . (۱۶) : الاحزاب: ۲۱ ؛ القلم: ۴ . (۱۷) : الاحزاب: ۲۱ ؛ القلم: ۴ . (۱۸) : الانبيأ: ۱۰۷ . (۱۹) : القلم: ۴ . (۲۰) : النشرح: ۴ . (۲۱) : الکوثر: ۱ . (۲۲) : الاعراف: ۱۵۷ـ۱۵۸ ؛ الجمعه: ۲ . (۲۳) : النسأ: ۱۱۳ . (۲۴) : النسأ: ۱۱۳ . (۲۵) : المائِده: ۳ . (۲۶) : الاحزاب: ۴۶ . (۲۷) : آل عمران: ۸۱ . (۲۸) : الانعام: ۹۰ ؛ يوسف: ۱۰۴ ؛ الفرقان: ۵۷ ؛ سبا: ۴۷ ؛ ص: ۴۷ . (۲۹) : آل عمران: ۲۴ . (۳۰) : البقره: ۲۷۳ . (۳۱) : الاحزاب: ۵۶ . (۳۲) : الفتح: ۱ ؛ الانفال: ۱۷ . (۳۳) : النسأ: ۸۰ . (۳۴) : آل عمران: ۳۱ . (۳۵) : الاحزاب: ۲۱ . (۳۶) : التوبه: ۴۳ ؛ الانفال: ۲۷ ؛ التحريم: ۱ ؛ الاحزاب: ۳۷ ؛ عبس: ۱ـ۱۰ . (۳۷) : آل عمران: ۱۳۲ ؛ الانفال: ۲۰ ؛ محمد: ۳۳ ؛ الاعراف: ۱۵۷ ؛ الحشر: ۷ . (۳۸) : الفتح: ۹ ؛ الاعراف: ۱۵۷ . (۳۹) : الاحزاب: ۶ ؛ التوبه: ۹ . (۴۰) : الاحزاب: ۶ . (۴۱) : الاحزاب: ۵۶ . (۴۲) : الحجرات: ۲ـ۳ . (۴۳) : الاحزاب: ۵۷ ؛ التوبه: ۶۱ . (۴۴) : البقره: ۱۰۸ . (۴۵) : الاحزاب: ۵۳ . (۴۶) : الحجرات: ۴ـ۵ . (۴۷) : النور: ۶۲ . (۴۸) : الاعراف: ۱۵۸ ؛ سبا: ۲۸ ؛ الانعام: ۱۹ ؛ الاحزاب: ۴۰ ؛ التکوير: ۲۷ـ۲۸ . (۴۹) : آل عمران: ۱۳۲ ؛ الانفال: ۲۰ ؛ الاحزاب: ۴۰ ؛

(c) ketabton.com: The Digital Library

الاعراف: **۱۵۷** ؛ الحشر: ۷. (**۵۰**): الانبیأ: ۱۰. (**۵۱**): الاحزاب: **۴۲**. (**۵۲**): یوسف: **۱۰۴** ؛ الفرقان: ۱ ؛
الاعراف: **۱۵۷** ؛ الحجر: **۹** ؛ التکویر: **۲۷**. (**۵۳**): النسأ: **۴۷**. (**۵۴**): الاحزاب: ۲۱.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د روژې شپاړلسم سوغات

قدرمنو او عزتمنو لوستونکو ، دغه لړۍ چې « د قرآن سره مرکه » نوميږي د قرآن پوهنې ډيره آسانه ، دلچسپه او ګټوره طريقه ده. دلته د قرآن کريم څخه پوښتنې کيږي او هغه د خپلو آيتونو له مخې ځوابونه وايي. هيله ده چې د توجه او هڅېدو وړ مو وګرځي ، دا ځکه چې نن د عمل ورځ ده بېله حسابه خو سبا د حساب ورځ ده بېله عمله !
نو دا يې تاسو او دا يې هم د شپاړسمې روژې لپاره شپاړسم سوغات ، (ن. صمد)

د قران سره مرکه (شپاړسمه برخه) :

پوښتنه: دا سې ويل کيږي چې تا د يوې خاصې ورځې په هکله مکرراً او پرله پسې د بيرې خبرداري ورکړي دي ، که وي ، نو دا کومه ورځ ده ؟
ځواب: هو همدا سې ده او دا د قيامت ورځ ده چې هلته به هيڅوک هم د چا په درد و نه خوري (١) .

پوښتنه: آيا په هغه ورځ به څه خاصه پيښه وسي ؟ يعنې ولې بايد د محشر له ورځې وبيريږو ؟
ځواب: د قيامت ورځ د اصلي امتحان ورځ ده ، يعنې په دغه ورځ به د هر انسان څخه د هغه د يو يو عمل پوښتنه کيږي (٢) . د هغه ښه او بد ټول اعمال به وتلل سي (٣) . وروسته چې د چا نيکۍ او ښه کړني زياتې وي هغه ته به جنت عطأ سي (۴) ، او د چا بدۍ چې زياتې وي نو هغه به د دوږخ په اور کې اچول کيږي (۵) .

پوښتنه: آيا د دې معنا دا ده چې انساني کړني يا اعمال د هغه په ژوند کې ثبت او ريکارډ کيږي ؟
ځواب: هو ، الله تعالی د هر انسان د اعمالو د ساتنې او لرنې بشپړ انتظام کړی دی او د قيامت په ورځ به هغه ټول معلوم وي او حساب به ورسره کيږي (٦) .

پوښتنه: آيا د قيامت په ورځ به هر انسان يو يو د الله حضور ته وړاندې کيږي که ټول په ګډه ؟
ځواب: لکه څنګه چې هر انسان په يوازې او انفرادي توګه دې دنيا ته راځي ، نو هماغسې به د الله حضور ته هم يوازې او تنها ور وړاندې کيږي (٧) .

پوښتنه: دا چې هر انسان يوازې د الله سره مخامخ کيږي ، نو د ګنهکارانو ، مجرمانو او جنايت کارانو پر ضد به شاهدي څوک ورکوي ؟
ځواب: په قيامت به د هر مجرم خپل د بدن اعضاوې پر هغه شاهدي ورکوي ، يعنې د هغوی غوږونه ، سترګې ، پښې او پوستکی (جلد) به پر هغو اعمالو شاهدي ورکوي چې کړي يې وي (٨) .

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنه: کله چې د قیامت په ورځ الله یو په یو د هر انسان سره د هغه د اعمالو محاسبه وکړي ، نو د کامیابۍ یا ناکامۍ خبر به مخامخ ورته وو ایي ؟ مطلب دا چې اړونده شخص به څنګه پوه سي چې زه دوږخي یم که جنتي ؟

ځواب: الله به د اړونده نفر په مخکې د هغه د اعمالو کتاب (اعمال نامه) خلاصوي چې هر څه به واضح پکښې ثبت او درج وي (۹) ، او هغه کس ته چې یې په ښي (راسته) لاس کې ورکړي نو هغه به وپوهیږي چې زه جنتي یم او ډیر به خوشاله سي (۱۰) . خو که چا ته په کیڼ (چپه) لاس کې ورکول سي نو هغه به افسوس وکړي او پوه به سي چې زیانمن دی (۱۱) . خو هر چا ته که د شا لخوا وسپارل سي نو هغه به سخت بربادیږي او د دوږخ په لمبو کې به غورځول کیږي (۱۲) .

پوښتنه: د محشر پر میدان به د انسانانو څیرې څنګه وي ؟ یعني انساني څیرو به کوم حالت غوره کړی وي ؟

ځواب: په هغه ورځ به ځیني څیرې سپیني وي او ځیني به توري آن تکی توري وي چې هغوی به ګنهکاران وي (۱۳) .

پوښتنه: آیا د قیامت ورځ له مخکې څخه ټاکلې او معلومه وي که نابېره راځي ؟

ځواب: د قیامت ورځ ناڅاپه رارسیږي او هیڅوک به هم بېله خدایه له مخکې څخه خبر نه وي (۱۴) .

پوښتنه: آیا هغه ساعت به ژر وي که وروسته ؟ یعني د هغه لپاره به ځانګري ترتیبات نیول کیږي که څنګه ؟

ځواب: یا ، هغه ساعت به ډیر ژر وي ، حتی د سترګو په رپ کې به راورسیږي (۱۵) .

پوښتنه: آیا د دې معنا دا ده چې د قیامت د غه ګړی به ډیر نږدې وي او هیڅ موقع یا فرصت به چا ته ورنکړه سي ؟

ځواب: هو ، باالکل همدا سی ده . ځکه د هغه ګړی په هکله انسانانو ته همدا اوس خبر او فرصت ورکړه سوی دی (۱۶) .

پوښتنه: دا خو په رښتیا هم سخت امتحان دی . تا مخکې د جنت او دوږخ خبره وکړه . اوس به راسم دې ته چې جنت څه شي دی ؟

ځواب: جنت د آرام ځای یا مقام دی (۱۷) چې په آخرت به یې الله تعالی خپلو نیکو بندګانو ته د هغوی د ښه اعمالو په عوض کې عطأ کوي (۱۸) . په جنت کې به د هغوی د خپلو غوښتنو مطابق هر ډول آسانتیاوی او نعمتونه مهیا وي (۱۹) ، او دوی به د تل لپاره همالته و اوسیږي (۲۰) .

پوښتنه: ډیر ښه ، آیا دا راته ویلای سې چې دوږخ څه شي دی؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځواب: دوږخ د اور یوه کنده ده (۲۱) چې په آخرت کې به الله تعالی نافرمانان او کافران د سزاوار بللو په نتیجه کې هغه ته اچوی (۲۲). هغوی به د تل لپاره په همدې دوږخ کې پاته وی (۲۳). هغوی به همدا اور د خوراکی موادو په توګه خوری (۲۴) او هیڅکله به هم نه مړه کیږی (۲۵).

پوښتنه: دغه سزا او جزا ولی دومره ضروری ده ؟
ځواب: دا ځکه چې په دې ډول هر انسان ته د خپل عمل بدله ورکړه سی (۲۶).

پوښتنه: آیا د قیامت په ورځ به الله تعالی ولیدل سی ؟
ځواب: هو ، په آخرت کې به نیک او ښه انسانان د الله تعالی په لیدو مشرف سی (۲۷) ، خو بد او مجرم انسانان به د الله د لیدو څخه محروم وی (۲۸).

(۱): البقره: ۱۲۳. (۲): الاعراف: ۲ ؛ الانبیأ: ۴۷ ؛ الزلزال: ۷-۸ ؛ ابراهیم: ۴۱ ؛ البقره: ۲۸۴. (۳): الاعراف: ۸ ؛ الانبیأ: ۴۷. (۴): القارعه: ۲ ؛ المومنون: ۱۰۲ ؛ الاعراف: ۸. (۵): القارعه: ۸ ؛ المومنون: ۱۰۳ ؛ الاعراف: ۹. (۲): الانعام: ۹۵. (۷): الزلزال: ۷-۸ ؛ لقمان: ۲ ؛ ق: ۱۷-۱۸ ؛ الحاقه: ۱۸. (۸): حم سجده: ۱۹ ، ۲۰ ، ۲۱ ؛ یس: ۲۵. (۹): الاسرأ: ۱۳. (۱۰): الحاقه: ۱۹ ، ۲۰ ، ۲۱ ؛ الانشقاق: ۷ ، ۸ ، ۹. (۱۱): الحاقه: ۲۵ ، ۲۲. (۱۲): الانشقاق: ۱۰ ، ۱۱ ، ۱۲. (۱۳): آل عمران: ۱۰۲ ؛ الزمر: ۲۰ ؛ یونس: ۲۷. (۱۴): الانعام: ۳۱ ؛ یوسف: ۱۰۷ ؛ الحج: ۵۵ ؛ یس: ۵۰ ؛ الزخرف: ۲۲ ؛ محمد: ۱۸. (۱۵): النحل: ۷۷ ؛ القمر: ۵۰. (۱۲): الاحزاب: ۲۳ ؛ الشوری: ۱۷ ؛ القمر: ۱. (۱۷): الدخان: ۵۱-۵۲ ؛ الفرقان: ۱۵ ، ۲۴ ، ۷۵ ، ۷۲. (۱۸): الاحقاف: ۱۴ ؛ الفرقان: ۱۵ ؛ البینه: ۹۸ ؛ آل عمران: ۱۳۲ ؛ الدهر: ۱۲. (۱۹): حم سجده ۳۰ ، ۳۱ ، ۳۲ ؛ النحل: ۳۱ ؛ الفرقان: ۱۲ ؛ الزمر: ۳۴ ؛ الشوری: ۲۲. (۲۰): البقره: ۲۵ ، ۸۲ ؛ آل عمران: ۱۵ ؛ الاعراف: ۴۲ ؛ یونس: ۲۲ ؛ هود: ۲۳. (۲۱): الفرقان: ۲۵-۲۲ ؛ آل عمران: ۱۹۷ ؛ النسأ: ۹۷ ؛ الرعد: ۱۸ ؛ العنکبوت: ۲۸. (۲۲): حم سجده: ۲۷ ؛ الاسرأ: ۹۷-۹۸ ؛ الکهف: ۱۰۵ ، ۱۰۲ ؛ فاطر: ۳۲. (۲۳): البقره: ۳۹ ، ۲۵۷ ؛ آل عمران: ۱۱۲ ؛ المومنون: ۱۰۳ ؛ الجن: ۲۳ ؛ البینه: ۲. (۲۴): الانفال: ۱۴ ؛ الحج: ۲۲ ؛ فاطر: ۷ ؛ الزخرف: ۷۴ ؛ الملک: ۲. (۲۵): الدخان: ۵۲. (۲۲): الجاثیه: ۲۲ ؛ البقره: ۲۸۱ ؛ آل عمران: ۲۵ ، ۱۹۵ ؛ القلم: ۳۵ ، ۳۲ ؛ الزلزال: ۲ ، ۷ ، ۸. (۲۷): القیامه: ۲۲ ، ۲۳. (۲۸): المطففین: ۱۵.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د روژې اوولسم سوغات

قدرمنو او عزتمنو لوستونکو ، دغه لړۍ چې « د قرآن سره مرکه » نومېږي د قرآن پوهنې ډېره آسانه ، دلچسپه او ګټوره طریقه ده. دلته د قرآن کریم څخه پوښتنې کېږي او هغه د خپلو آیتونو له مخې ځوابونه وایي. هیله ده چې د توجه او هڅېدو وړ مو وګرځي ، دا ځکه چې نن د عمل ورځ ده بېله حسابه خو سبا د حساب ورځ ده بېله عمله !

نو دایې تاسو او دا یې هم د اووه لسمې روژې لپاره اووه لسم سوغات ، (ن.صمد)

د قران سره مرکه (اووه لسمه برخه) :

پوښتنه: تا مخکې راته وویل چې د محشر پر میدان به د ځینو انسانانو څېرې سپینې او د ځینو دا به توری آن تکې توری وي. خو اوس به د موضوع سره په تړاو در څخه وپوښتم چې هغه ګړئ به د انسانانو څېرې د روحیاتو له پلوه څنګه وي ؟ یعنې کوم کوم حالتونه به ولری ؟

ځواب: ډېره ښه پوښتنه دې وکړه او ځواب یې هم په غور سره واوره.

۱ـ ظالمان او مجرمان به له ورایه د خپلو څیرو څخه وپیژندل سی ، هغوی به د سر تر وربېښتانو او پښو ونیول سی (۱) ؛

۲ ـ ځینې څیرې به د ایمان په نور منورې وی نو ځکه به خوشاله او خندانی وی (۲) ؛

۳ ـ ځینې څیرې به تر او تازه وی او د الله خوا ته به ګوری (۳) ؛

۴ ـ نیک عمله به د ډېر فضل او کرم څخه برخمن وی او په جنت سره به ونازول سی (۴) ؛

۵ ـ ځینې څیرې به غمجنې وی او په دې به پوهیږي چې داسې عذاب به پر راځی لکه ملا چې یې ورماتوی (۵) ؛

پوښتنه: الله دې ظالمان او جنایت کاران اوس لا اصلاح کړی ، ځکه نن د عمل ورځ ده بېله حسابه خو سبا د حساب ورځ ده بېله عمله. آیا د موضوع په ارتباط راته ویلای سې چې د محشر په ورځ به انسانان په څو ډلو کې د الله حضور ته حاضرېږي ؟

ځواب: هغه ګړئ به ټول انسانان پر درو برخو ویشل کیږي (۲). هغه کسان چې (د عرش عظیم) راسته یا ښې خوا ته وی نو هغوی به جنتي انسانان وی (۷) ، هغه کسان چې کیڼ یا چپه خوا ته وی بدبخته او دوږخیان به وي (۸) ، خو درېیمه ډله هغه خاص ، خورا ښه او د عملی او علمی کمالاتو څښتنان دي چې الله ته به نږدې ځای ولری (۹).

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنه: الله تعالی د قیامت ورځی ته څه اهمیت ورکړی دی ؟ یعنی لوی خدای د دغی ورځی سترتیا څنګه را معرفی کوی ؟
ځواب: دا په رښتیا هم ډیره مهمه او عظیمه ورځ ده او ما په خپل متن کی پر دغه ورځ مسلسل ټینګار کړی دی تر څو انسانان ورته متوجه سی او همدا علت دی چی الله په دغه ورځ قسم اخلی او فرمایی چی زما دې د قیامت په ورځ قسم وی (۱۰) .

پوښتنه: د پورته ټول بیان څخه داسی ثابتیږی چی د قیامت ورځ ډیره مهمه ، ډیره عظیمه او ډیره صمیمه ورځ ده . آیا پوښتلای سم چی تا دغه ورځ په نورو نومونو سره هم بللې او متصف کړې ده که یا ؟ که وی ، نو څو بیلګې یې راته ویلای سې ؟
ځواب: هو باالکل . ما دغه سرنوشت ټاکونکې ورځ په نورو نومونو سره هم بللې ده چی شمیر یې تر شپیتو هم اوړی ، خو یو څو بیلګې به یې در وښیم تر څو ښه ورته متوجه سې او غور پکښی وکړې :
۱ـ یوم الدین ، یعنی د انصاف یا عدالت ورځ (۱۱) ؛
۲ـ یوم الاخر ، یعنی وروستۍ ورځ (۱۲) ؛
۳ـ یوم القیامه ، یعنی د قیام یا راولاړیدو ورځ (۱۳) ؛
۴ـ یوم الیم ، یعنی د درد او عذاب ورځ (۱۴) ؛
۵ـ یوم البعث ، یعنی د راپورته کېدو ورځ (۱۵) ؛
۶ـ یوم تشقق الارض ، یعنی د مځکی د چاودلو ورځ (۱۶) ؛
۷ـ یوم التغابُن ، یعنی د ګټی او زیان یا کامیابۍ او ناکامۍ ورځ (۱۷) ؛
۸ـ یوم تقیلا ، یعنی سخته ورځ (۱۸) ؛
۹ـ یوم الجمع ، یعنی د راټولېدو ورځ (۱۹) ؛
۱۰ـ یوم الحساب ، یعنی د حساب ورځ (۲۰) ؛
۱۱ـ یوم الحسرة ، یعنی د غم ورځ (۲۱) ؛
۱۲ـ یوم الحق ، یعنی د حق یا حقیقت ورځ (۲۲) ؛
۱۳ـ یوم الخروج ، یعنی د راوتلو ورځ (۲۳) ؛
۱۴ـ یوم عسر ، یعنی مشکله او ستونځمنه ورځ (۲۴) ؛
۱۵ـ یوم عسیر ، یعنی سخته یا بده ورځ (۲۵) ؛
۱۶ـ یوم عظیم ، یعنی ستره او عظیمه ورځ (۲۶) ؛
۱۷ـ یوم الفصل ، یعنی د فیصلې ورځ (۲۷) ؛
۱۸ـ یوم مشهود ، یعنی د شاهدۍ ورځ (۲۸) ؛
۱۹ـ یوم معلوم ، یعنی ټاکلې او معلومه ورځ (۲۹) ؛
۲۰ـ یوم الموعود ، یعنی وعده کړل سوې ورځ (۳۰) ؛

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲۱ـ یوم الوعید ، یعنی د تهدید ورځ (۳۱) ؛
۲۲ـ یوم یبعثون ، یعنی د راپاڅېدلو ورځ (۳۲) ؛

پوښتنه: دا خو په رښتیا هم عجیب مهم معلومات وو. لوی الله دی موږ ټوله دغه برخلیک ټاکونکې ورځې ته د نیکو عملونو سره راهنمایي کړي ، ځکه اوس لا فرصت او وخت لرو دا سې نه چې اعمال مو بې حاصله تم سي. بله پوښتنه می دا ده چې د محشر پر میدان کامیاب انسانان څوک دي ؟
ځواب: د محشر پر میدان بریمن انسانان هغه کسان دي چې د نورو سره یې مرسته او نیک عملونه کړي وی نو ځکه الله عوض ورکوی (۳۳).

پوښتنه: نو الله به په دغه حساس حالت کی پر ښه او نیک عملو خلکو څه زیرئ وکړی ؟
ځواب: الله به صالحو او نیکو مؤمنانو ته وو ایې چې پر تاسو دی د جنت زیرئ وی چې تر هغه لاندی ویالې بهیږی او د تل لپاره پکښې اوسیږئ او د لوی بریالیتوب او مراد اصلی ځای همدا دی (۳۴).

پوښتنه: اوس به د موضوع بل اړخ مطرح کړم او هغه دا چې آیا د محشر پر میدان به ګنهګاران او مجرمان یو تر بله په جنجال او جګړو بوخت وی که یا ؟ که وی ، نو یو بل ته به څه سره وایی ؟
ځواب: هغوی به یو بل دغسی ملامت او متهم کوی: کمزوره کسان به غټانو او مشرانو ته په فریاد سره وایی چې موږ خو ستاسو تابع وو ، نو اوس خو مو له دغه عذابه وژغورئ. خو هغوی په ورته وو ایی چې که الله موږ ته هدایت کړی وای نو بیا به مو تاسو ته لارښوونه کوله ، نو ځکه اوس هر څه له وخته تیر دي او هیڅ شی ګټه نلری. شیطان به دږغ پر وکړی چې اوس خو فیصله سوې ده ، الله تاسو ته رښتیانی او ما درواغجنه وعده درکړې وه ، لاکن تاسی بیا هم د الله خبره نه بلکی زما خبره واورېده. نو ځکه ما مه ملامتوئ بلکی خپل ځانونه ملامت کړئ او فعلاً به په ګډه عذاب زغمو (۳۵).

(۱): الرحمن: ۴۱. (۲): عبس: ۳۸ـ۳۹. (۳): القیامه: ۲۲ـ۲۳. (۴): یونس: ۲۲. (۵): القیامه: ۲۴ـ۲۵. (۶): الواقعه: ۷. (۷): الواقعه: ۸. (۸): الواقعه: ۹. (۹): الواقعه: ۱۰ـ۱۴. (۱۰): القیامه: ۱. (۱۱): الفاتحه: ۴ ؛ الحجر: ۳۵ ؛ الانفطار: ۱۷ـ۱۸ ؛ البقره: ۱۷۴. (۱۲): البقره: ۸ ، ۲۲ ، ۱۲۲ ؛ النسأ: ۴ ؛ العنکبوت: ۲۳. (۱۳): البقره: ۸۵ ، ۱۱۳ ؛ آل عمران: ۷۷ ؛ النسأ: ۱۴۱ ؛ الانعام: ۱۲ ؛ القیامه: ۱ ، ۲. (۱۴): هود: ۲۲ ؛ الزخرف: ۲۵. (۱۵): الروم: ۵۲. (۱۶): ق: ۴۴. (۱۷): التغابُن: ۹. (۱۸): الانسان: ۲۷. (۱۹): الشوری: ۷ ؛ التغابن: ۹. (۲۰): ص: ۱۲ ، ۲۲ ، ۵۳ ؛ الغافر: ۲۷. (۲۱): مریم: ۳۹. (۲۲): النسأ: ۳۹. (۲۳): ق: ۴۲. (۲۴): القمر: ۸. (۲۵): المدثر: ۹. (۲۶): الانعام: ۱۵ ؛ یونس: ۱۵ ؛ مریم: ۳۷ ؛ الزمر: ۱۳ ؛ المطففین: ۵. (۲۷): الصفت: ۲۱ ؛ الدخان: ۴ ؛ المرسلت: ۱۴ ؛ النبأ: ۱۷. (۲۸): هود: ۱۰۳. (۲۹): الواقعه: ۵۰. (۳۰): البروج: ۲. (۳۱): ق:

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲۰. (۳۲): الاعراف: ۱۴؛ الحجر: ۳۲؛ المومنون: ۱۰۰؛ الشعرأ: ۸۷؛ الصفت: ۱۴۴؛ ص: ۷۹. (۳۳): آل عمران: ۱۸۵. (۳۴): الحدید: ۱۲. (۳۵): ابراهیم: ۲۱-۲۲.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د روژې اتلسم سوغات

قدرمنو او عزتمنو لوستونکو ، دغه لړۍ چې « د قرآن سره مرکه » نومېږي د قرآن پوهنې ډېره آسانه ، دلچسپه او ګټوره طریقه ده. دلته د قرآن کریم څخه پوښتنې کیږي او هغه د خپلو آیتونو له مخې ځوابونه وایي. هیله ده چې د توجه او هڅېدو وړ مو وګرځي ، دا ځکه چې نن د عمل ورځ ده بېله حسابه خو سبا د حساب ورځ ده بېله عمله !

نو دایې د اتلسمې روژې لپاره اتلسم سوغات ، (ن. صمد)

د قران سره مرکه (اتلسمه برخه) :

پوښتنه: د قیامت په ورځ به د انسان د بې وسۍ او ناتوانۍ حالت څنګه وي ؟
ځواب: د هیچا او هیڅ شي په فکر کې به نه وي بلکې صرف د ځان په غم کې به وي (۱) .

پوښتنه: کله چې د محشر پر میدان کافران او منکران د الله تعالی په وړاندې ودرېږي ، نو لوی خدای به څه پوښتنه ورڅخه وکړي ؟
ځواب: الله به د کافرانو او منکرانو څخه وپوښتي چې څنګه سو ؟آیا دا بیرته راژوندي کېدل او راټولېدل مو حقیقت نه دي ؟هغوی به فریاد وکړي چې هو کې. خو الله به دردناک عذاب پر مسلط کړي (۲) .

پوښتنه: آیا راته ویلای سې چې د محشر پر میدان به د جنتي خلکو او دوږخي خلکو د روانېدو صحنه څنګه وي ؟
ځواب: نیک او پرهیزګاره انسانان به د میلمنو غوندې د الله لخوا وروبلل سي ، خو ګنهکاران به په ځغلولو او کشولو دوږخ ته شړل کیږي (۳) .

پوښتنه: کله چې دوږخیان مخ پر دوږخ د شړلو په حال کې وي ، نو پر لاری به خپل تر منځو شخړه سره ولري که یا ؟که وي ، نو څه به سره وایي ؟
ځواب: هغوی به اعتراف وکړي چې هو کې ، موږ کافران وو. یوه ډله به پر بله ډله لعنتووایي او الله ته به شکایت وکړي چې دغو کسانو موږ ګمراه کړي وو ، دوی ته د اور شدید عذاب ورکړه. خو الله به دواړو خواوو ته سخت عذاب ورکړي نو ځکه به لومړنۍ ډله هغې بلې ته ووایي چې تاسو خو زموږ لپاره ډېر عذاب غوښت ، اوس تاسی هم زموږ تر څنګ د دې ستر اور میلمانه سئ (۴) .

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنه: تا مخکې راته وویل چې ما په خپل متن کې د قیامت ورځ د غم، حسرت، پښېمانۍ، افسوس او عذاب ورځ بللې ده. آیا په مجموع کې د منکرانو، کافرانو، ظالمانو او ګنهکارانو عام حالت راته ویلای سې چې په څه مصیبت به اخته وي؟ او څه افسوس او پښېماني به کوي؟

ځواب: ډېر مهم سوال دې وکړ، نو په ښه غور ورته ځیر سه:

د قیامت ورځ د کفارو، منافقانو، مجرمانو، ظالمانو او ګنهکارانو لپاره د غم او ناورين سخته ورځ او د پښېمانۍ صحنه ده (۵). د غسې انسانان به د نهیلۍ او پښېمانۍ اوښکې تویوي، لاسونه به موښې، سر به وهي، چيغې او کريږې به وهي چې زما پر ځای زما اولاد، زما ميرمن، زما ورور، زما کورنۍ، زما قوم او د نړۍ ټول انسانان ونيسه خو ما پرېږده (۶). مرېښې ته به ناري وهي، بيرته ژوند به وغواړي، پر خپلو غلطيو او ګناهونو به اعتراف وکړي (۷). د الله او د هغه د رسول د اطاعت يقين به ورکړي، د نيک او مؤمن کېدو ژمنه به وکړي. خو دا ټولې زارۍ او پښېمانۍ به ځای و نه نيسي، دا ځکه چې هر شی او هر کار خپل وخت لري خو په دې ورځ به هغه ټول پای ته رسېدلي وي. هغوی به وايي چې کاشکې زما اعمال نامه نه راکول کېدای، زه نه پوهېدای چې زما حساب څه دی، کاشکې په دنيا کې مرېنه وروستۍ پرېکړه وای (۸)؛ کاشکې د جزا ورځ ليرې وای (۹)؛ کاشکې مځکه وچاودی او زه په هغه کې ورک سم (۱۰)؛ کاشکې الله زما په عذاب کې صرف يوه ورځ راکمه کړي (۱۱)؛ کاشکې زه خاوري وای (۱۲)؛ ډېر افسوس، د قيامت په هکله چې سخته غلطي راڅخه سوې ده (۱۳).

پوښتنه: الله دې هر انسان ته هدايت او هر مسلمان ته عنايت ولوروی. ما داسې اورېدلي دي چې دوږخ څو طبقې لري، آيا دا خبره رښتيا ده؟ که وي، نو څو طبقې دي؟

ځواب: هو، دوږخ اووه طبقې لري چې د لوړی څخه مخ پر کښته په دې ډول دي:

۱- جهنم (۱۴)؛

۲- السعير (۱۵)؛

۳- لظی (۱۶)؛

۴- حُطمه (۱۷)؛

۵- سقر (۱۸)؛

۶- جحيم (۱۹)؛

۷- هاويه (۲۰)؛

پوښتنه: الله دې هر مؤمن د دوږخ له اوره وساتي او د هدايت په نور دې يې منور کړي تر څو له دغسې دايمي مصيبته خلاص او په امان سي. تا مخکې وويل چې د قيامت ورځ ډېر ستر او ستونځمن ساعت دی چې آسمان او مځکه به د خپل اوسني حالت څخه بدلون مومي. نو آيا پوښتلای سم چې په هغه ورځ به آسمان په څه حالت کې وي؟ او مځکه به څنګه بدليږي؟ يعنې دواړو ته به څه ورپيښيږي؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځواب: هو ، آسمان او مځکه دواړه د خپل اوسني حالت څخه بدلون مومي (۲۱) . آسمان به لوګی یعنی دود ونیسی (۲۲) ، سخت به وریږدی (۲۳) ، خیری به سی او وبه چاودی (۲۴) . مځکه به سخته وښوری (**۲۵**) ، یعنی مځکه او غرونه به سخت وریږدی (۲۲) او سخته زلزله به وسی (۲۷) . هر څه به یې د سترګو په رپ کی دباندی راووزی (۲۸) او هواره به سي (۲۹) .

پوښتنه: نو په دغسی یو غیر تصوری او بحرانی حالت کی به د سمندرونو څه حال وی او دومره ډیری اوبه به یې چیری ځی ؟

ځواب: د سمندرونو اوبه به دونه تودې سی چی و به ایشی (۳۰) او د جوش په حال کی به سره ګډی سی (۳۱) .

پوښتنه: د داسی صحنې انځورول خو بالکل د انسانی دماغ څخه بهر او په رښتیا هم د بیری وړ دی. آیا راته ویلای سې چی د لمر او سپوږمۍ حال به څه وی ؟ ځکه ، هغه دواړه خو هم د همدې آسمان یوه کوچنۍ حصه ده. آیا هغوی به پر خپل اوسني حالت پاته وی او که به تغییر مومی ؟

ځواب: لمر او سپوږمۍ به هم اساسی بدلون مومی ، یعنی لمر به راخطا کیږی (۳۲) ، سپوږمۍ به خسوف ونیسی (۳۳) ، او لمر به ورسره یو ځای سی (۳۴) .

پوښتنه: لوی الله دی هر مسلمان په دغه سخت امتحان کی بریالی کړی او سر له اوسه باید توبه ورته برابره کړی تر څو له دوږخه په امان او د جنت میلمه سی. آیا دا رښتیا ده چی د جنت باغونه څو ډوله دي او هر یو یې خپل نوم لری ؟ که وی ، نو یو څو نومونه یې راښوولای سې تر څو هر مؤمن تیر هیر کړی ، رښتیانۍ توبه وکړی او سر له اوسه هغه ته د ورتګ لپاره واقعی چمتوینه ونیسی ؟

ځواب: هو ، جنت خو خورا ښکلي ، جذاب او له تصوره وتلی په زړه پوری باغونه لری چی مهم یې دا دي:

۱ـ روضت الجنة (**۳۵**) ؛

۲ـ جنة الخلد (۳۲) ؛

۳ـ جنة عالیه (۳۷) ؛

۴ـ جنت عدن (۳۸) ؛

۵ـ جنت الفدوس (۳۹) ؛

۲ـ جنة الماوی (۴۰) ؛

۷ـ جنت نعیم (۴۱) ؛

(۱) : عبس: **۳۴ـ۳۷** . (۲) : الانعام: ۳۰ . (۳) : مریم: **۸۵ـ۸۷** . (۴) : الاعراف: **۳۷ـ۳۹** . (**۵**) : الفرقان: **۲۷** . (۲) : المعارج: ۱۱ـ۱۴ . (۷) : المومن: ۱۱ . (۸) : الحاقه: **۲۵ـ۳۰** . (۹) : آل عمران: ۳۰ . (۱۰) : النسأ: ۴۲ . (۱۱) :

(c) ketabton.com: The Digital Library

المومن: ۱۱. (۱۲): النسأ: ۴۰. (۱۳): الانعام: ۳۱. (۱۴): ابراهیم: ۲۸ـ۲۹؛ النسأ: ۹۳؛ مریم: ۸۲؛ النسأ: ۲۱. (۱۵): الاسرأ: ۹۷؛ الحج: ۴؛ لقمن: ۲۱؛ الملک: ۱۱. (۱۶): المعارج: ۱۲. (۱۷): الهُمزه: ۴ـ۷. (۱۸): القمر: ۴۹؛ المدثر: ۲۶ـ۲۹، ۴۲. (۱۹): الانفطار: ۱۴؛ المایّده: ۱۰، ۸۲؛ الحدید: ۱۹؛ الطور: ۱۸. (۲۰): القارعه: ۸ـ۱۱. (۲۱): ابراهیم: ۴۸. (۲۲): الدُخان: ۱۰. (۲۳): الطور: ۹. (۲۴): الحاقه: ۱۲؛ التکویر: ۱۱؛ الانشقاق: ۱؛ الرحمن: ۳۷. (۲۵): الواقعه: ۶. (۲۶): المزمل: ۱۴. (۲۷): الزلزال: ۱. (۲۸): ق: ۴۴؛ الانشقاق: ۴. (۲۹): الکهف: ۴۷؛ الانشقاق: ۳. (۳۰): التکویر: ۶. (۳۱): الانفطار: ۳. (۳۲): التکویر: ۱. (۳۳): القیامه: ۸. (۳۴): القیامه: ۹. (۳۵): الشوری: ۲۲. (۳۶): الفرقان: ۱۵. (۳۷): الحاقه: ۲۲؛ الغاشیه: ۱۰. (۳۸): التوبه: ۷۲؛ الرعد: ۲۳؛ النحل: ۳۱؛ الکهف: ۳۱. (۳۹): الکهف: ۱۰۷؛ المومنون: ۱۱. (۴۰): النجم: ۱۵؛ السجده: ۱۹. (۴۱): الشعرأ: ۲۶؛ الواقعه: ۸۹؛ المعارج: ۳۸؛ یونس: ۹.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د روژې نولسم سوغات

قدرمنو او عزتمنو لوستونکو ، دغه لړۍ چې « د قرآن سره مرکه » نومیږی د قرآن پوهنی ډیره آسانه ، دلچسپه او ګټوره طریقه ده . دلته د قرآن کریم څخه پوښتنې کیږی او هغه د خپلو آیتونو له مخی ځوابونه وايي . هیله ده چې د توجه او هڅېدو وړ مو وګرځی ، دا ځکه چې نن د عمل ورځ ده بېله حسابه خو سبا د حساب ورځ ده بېله عمله !

نو دايې د نولسمی روژې لپاره نولسم سوغات ، (ن . صمد)

د قران سره مرکه (نولسمه برخه)

پوښتنه : نو د دې لپاره چې هر څوک د جنت څخه برخمن سی او د دوزخ له اوره نجات ومومی ، باید څه وکړی ؟

ځواب : هر څوک چې پر یوازيني الله ، د هغه پر ملایکو ، د هغه پر نبیانو ، د هغه پر کتابونو او د آخرت پر ورځ ایمان راوړی (١) ، او خلک نیکو او ښه کارونو ته راوبولی ، د ښه اعمالو امر وکړی او د بدو یا ناوړه اعمالو څخه يې منع کړی نو هغوی بریمن او د فلاح او مراد څښتنان یعنی جنتیان دي (٢) .

پوښتنه : آیا ستا د احکامو پیروي او اطاعت حتمی دی ؟

ځواب : هو باالکل ، پر هر مسلمان فرض دی چې زما اوامر او احکام به منی (٣) .

پوښتنه : آیا ستا د کومی فیصلې څخه سرغړونه کېدای سی ؟

ځواب : یا قطعاً نه ، زما د هری پریکړی منل او عملی کول حتمی دی او په هغه کی استثنأ ځای نلری (۴) .

پوښتنه : که احیاناً داسی مسأله چې تا اشاره نه وی ورته کړې یا دې نه وی حل کړې نو باید څه وسی ؟

ځواب : په داسی حالت کی د رسول الله (ص) پر سُنت باید عمل وسی ، دا ځکه چې زما تر ټولو معتبره او مستنده تشریح همالته ده (۵) .

پوښتنه : که احیاناً داسی مسأله چې په سنت کی هم واضح نه وی ، نو بیا څه شي ته باید مراجعه وسی ؟

ځواب : په داسی حالت کی باید د امت د علماوو د اجماع پیروي وسی (٦) .

پوښتنه : آیا خپل څو اوامر او احکام راته ویلای سې ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځواب: هو ولی نه. ما دوه ډوله احکام جاری کړي دي ، یو اوامر دي چی د هغو پر کولو می حُکم او امر کړی دی ، دوهم نواهی دي چی د هغو کول می منع کړي دي. دغو دواړو ته امر باالمعروف نهی عن المنکر ویل کیږي. زما څو اوامر یا احکام چی کول یې حتمی دي دا دي:

۱ـ د لمانځه ټینګه پابندي (۷).
۲ـ د روژې په میاشت کی روژه لرل (۸).
۳ـ زکات ورکول (۹).
۴ـ حج کول (۱۰).
۵ـ د مور او پلار سره ښه چلند کول (۱۱).
۶ـ فیصله په حق او عدالت سره کول (۱۲).
۷ـ دعوت او تبلیغ کول (۱۳).
۸ـ شاهدي په رښتیا سره ورکول (۱۴).
۹ـ صحیح تول کول (۱۵).
۱۰ـ د وعدې مراعاتول (۱۶).

زما څو نواهی یا منکرات چی باید ډډه ځنی وسی ، دا دي:

۱ـ شِرک کول (۱۷).
۲ـ دروا غ ویل (۱۸).
۳ـ غیبت کول (۱۹).
۴ـ په وزن ، اندازه او تول کی کمیً کول (۲۰).
۵ـ شراب څښل (۲۱).
۶ـ قمار یا جُوا کول (۲۲).
۷ـ سود کول (۲۳).
۸ـ زنا کول (۲۴).
۹ـ چټی مصرف یا اِسراف کول (۲۵).
۱۰ـ د یتیمانو مال یا حق خوړل (۲۶).

پوښتنه: دا خو ډیر ضروري او اړین معلومات وو. آیا پوښتلای سم چی د کومو شیانو خوړل حرام دي ؟

ځواب: د یو مسلمان لپاره د خنځیر (خوک) د غوښو خوړل ، مردار شیان ، وینه او هر هغه شی چی د الله تعالی د نوم یادولو څخه پرته ذبح سوئ وی ، د دې ټولو خوړل حرام دی (۲۷).

پوښتنه: تا په خپلو پورتنیو حُکمونو کی له ټولو نه پر کوم حُکم ډیر ټینګار کړی دی ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځواب: ما تر ټولو د لمانځه پر ادا کولو ډیر تأکید کړی دی او دا امر مې په سلګونو واره تکرار کړی دی (۲۸).

پوښتنه: اوس به راسم دې پوښتنې ته چې د عبادت فلسفه څه ده ؟
ځواب: عبادت په اصل کې د الله تعالی د نعمتونو څخه د بنده د شکر څرګندونه ده (۲۹).

پوښتنه: آیا راته ویلای سې چې عبادت په څه شي پوری تړلی یا مربوط دی ؟
ځواب: عبادت هم د هر عمل غوندی د نیت په اخلاص پوری تړلی دی (۳۰).

پوښتنه: آیا د لمانځه تر ادا کولو مخکی اودس تازه کول حتمي دی ؟
ځواب: هو باالکل همدا سی ده (۳۱).

پوښتنه: نو چې دا سی ده ، اودس څنګه باید تازه سی ؟
ځواب: د اوداسه لپاره لومړی باید دواړه لاسونه تر بندونو پوری په اوبو پرېولل سی ، بیا د سر یوه حصه مسح کیږی او په پای کی دواړی پښې پرېولل کیږی (۳۲).

پوښتنه: که احیاناً د اوداسه لپاره اوبه پیدا نسی ، نو باید څه وکړو ؟
ځواب: په هغه صورت کی تیمُم باید وسی (۳۳).

پوښتنه: تیمم څنګه کیږی ؟
ځواب: په پاکه خاوره سره مخ او دواړه لاسونه مسح کیږی (۳۴).

(۱): البقره: **۱۳۲** ، ۱۷۷ ، **۲۸۵** . (۲): آل عمران: **۱۰۴** . (۳): الانعام: **۱۵۵** ؛ الاعراف: **۳** ؛ المایّده: **۴۴** ، **۴۵** ، **۴۷** ؛ لقمن: ۲۱ ؛ الزمر: **۵۵** . (۴): النور: **۵۱** ؛ المایّده: **۴۹** ؛ محمد : **۲۳** . (۵): النسأ: **۲۵** ، **۱۰۵** ؛ النحل: **۴۴** ، **۲۴** ؛ الاحزاب: ۲۱ ، **۳۲** ؛ الحشر: ۷ . (۲): النسأ: **۵۹** ، **۸۳** ، **۱۱۵** . (۷): النور: **۵۲** ؛ الروم: **۳۱** ؛ الحج: **۷۸** ؛ الانعام: **۷۲** . (۸): البقره: **۸۳** ، **۱۸۵** . (۹): النور: **۵۲** ؛ الحج: **۷۸** ؛ المزمل: **۲۰** ؛ المجادله: **۱۳** . (۱۰): آل عمران: **۹۷** ؛ الحج: **۲۲-۲۷** . (۱۱): الاسرأ: **۲۳** ؛ الاحقاف: **۱۵** ؛ النسأ: **۳۲** . (۱۲): المایّده: **۸** ؛ النسأ: **۵۸** ؛ النحل: **۹۰** . (۱۳): آل عمران: **۱۰۴** ، **۱۱۰** ؛ البقره: **۱۴۳** ؛ التوبه: **۷۱** . (۱۴): المایّده: **۸** ؛ النسأ: **۱۳۵** . (۱۵): الاسرأ: **۳۵** ؛ الرحمن: **۹** ؛ الانعام: **۱۵۳** . (۱۲): المایّده: ۱ ؛ الاسرأ: **۳۴** ؛ الانعام: **۱۵۳** . (۱۷): النسأ: **۳۲** ؛ الانعام: **۱۴** ، **۱۵۲** ؛ الروم: **۳۱** . (۱۸): الحج: **۳۰** ؛ الفرقان: **۷۲** . (۱۹): الحجرات: **۱۲** . (۲۰): الرحمن: **۹** ؛ المطففین: **۳** ؛ هود: **۸۴** . (۲۱): المایّده: **۹۰-۹۱** . (۲۲): المایّده: **۹۰-۹۱** . (۲۳): البقره: **۲۷۵** ، **۲۷۸** ؛ آل عمران: **۱۳۰** . (۲۴): الاسرأ: **۳۲** ؛ الفرقان: **۶۸** ؛ الممتحنه: **۱۲** . (۲۵): الاعراف: **۳۱** ؛ الانعام: **۱۴۱** ؛ الفرقان:

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲۷. (۲۶) : الانعام: ۱۵۲ ؛ الاسرأ: ۳۴ ؛ النسأ : ۱۰. (۲۷) : البقره : ۱۷۳ ؛ النحل: ۱۱۵. (۲۸) : البقره : ۳ ، ۱۵۳ ، ۱۷۷ ، ۲۳۸ ، ۲۷۷ ؛ النسأ : ۱۰۲ ؛ المایِّده : ۲ ؛ هود : ۱۱۴ ؛ الحج: ۴۱ . (۲۹) : العنکبوت: ۱۷ ؛ الکوثر : ۱ـ۲ ؛ قریش: ۱ـ۴ ؛ النحل: ۱۱۴ ؛ الزخرف: ۲۴. (۳۰) : الزمر : ۲ ، ۳ ، ۱۱ ، ۱۴ ؛ الحج: ۳۷. (۳۱) : المایِّده : ۲. (۳۲) : المایِّده : ۲. (۳۳) : المایِّده : ۲. (۳۴) : المایِّده : ۲.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د روژې شلم سوغات

قدرمنو او عزتمنو لوستونکو ، دغه لړۍ چې « د قرآن سره مرکه » نومیږي د قرآن پوهنې ډیره آسانه ، دلچسپه او ګټوره طریقه ده . دلته د قرآن کریم څخه پوښتنې کیږي او هغه د خپلو آیتونو له مخې ځوابونه وايي . هیله ده چې د توجه او هڅېدو وړ مو وګرځي ، دا ځکه چې نن د عمل ورځ ده بېله حسابه خو سبا د حساب ورځ ده بېله عمله !

نو دایې د شلمې روژې لپاره شلم سوغات ، (ن . صمد)

د قران سره مرکه (شلمه برخه)

پوښتنه : آیا د لمونځ ادا کول فرض دی ؟
ځواب : هو باالکل ، پر هر مسلمان د لمانځه ادا کول فرض دی (۱) .

پوښتنه : آیا د یو مساپر لپاره په لمانځه کی قصر (لږېدنه) جایز ده که یا ؟
ځواب : هو باالکل جایز ده (۲) .

پوښتنه : آیا تر لمانځه مخکې اذان باید وسی که یا ؟
ځواب : هو اذان باید وسی (۳) .

پوښتنه : آیا تا د جمعې د لمانځه د ادا کولو حُکم هم کړی دی ؟
ځواب : هو ، کړی می دی (۴) .

پوښتنه : آیا د جنازې لمونځ هم حتمی دی ؟
ځواب : هو ، د هر مسلمان تر وفات وروسته هغه ته باید د جنازې لمونځ ورکړه سی خو د یو غیر مسلمان لپاره د جازې د لمانځه اجازه نسته (۵) .

پوښتنه : د روژې په باره کی څه حُکم کوې ؟
ځواب : پر مسلمانانو د روژې په میاشت کی روژه لرل فرض دی (۲) .

پوښتنه : آیا پوښتلای سم چی د روژې نیولو حکمت څه دی ؟
ځواب : روژه د تقوا یا پرهېزګارۍ د حصول تر ټولو ښه ذریعه ده (۷) .

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنه: آیا دا رښتیا ده چې د زکات ورکول اختیاري دی ؟
ځواب: یا ، پر هر هغه مسلمان چې اړونده حد یا نصاب یې پوره کړی وی ، د زکات ورکول فرض دی (۸) .

پوښتنه: نو د زکات ګټی څه دي ؟
ځواب: د زکات ځو فایدې په لاندی ډول دي:
۱- په هغه سره د بېوزلو او مسکینانو اړتیاوی پوره کیږی (۹) .
۲- په هغه سره شتمني په یو ځای کی نه زخیره کیږی (۱۰) .
۳- په هغه سره مال او شتمنی پاک کیږی (۱۱) .
۴- په هغه سره الله ته نږدېکت ډیریږی (۱۲) .

پوښتنه: زکات کومو کسانو ته ورکول کېدا ی سی ؟
ځواب: زکات دغو کسانو او مراجعو ته ورکول کېدا ی سی: غریبان ، فقیران ، زکات ټولونکي ، مساپر ، هغه غیر مسلمانان چې په زړونو کی یې د دین سره مینه پیدا کول مقصد وی ، د مریانو د آزادولو لپاره ، د پوروړو د پور ادا کولو لپاره ، او د الله په لاره کی (۱۳) .

پوښتنه:آیا پر پخوانیو امتونو هم لمونځ ، روژه او زکات فرض وو که صرف پر محمدی امت باندی ؟
ځواب: پر ټولو پخوانیو امتونو هم لمونځ ، روژه او زکات فرض وو (۱۴) .

پوښتنه:آیا د حج کول هم حتمی دی که یا ؟
ځواب: هو ، پر هر هغه مسلمان چې مالی وس یې ولری په ژوند کی یو ځل د بیت الله حج فرض دی (۱۵) .

پوښتنه: اوس به یوه بله مسأله مطرح کړم او هغه دا چې آیا جهاد هم فرض دی که یا ؟
ځواب: هو ، پر مسلمان د الله په لاره کی جهاد فرض دی (۱۶) .

پوښتنه: الهی ذکر څنګه باید وسی او ګټی یې څه دي ؟
ځواب: ذکر باید په هغه طریقه سره وسی چې الله او رسول یې هدایت فرمایلی دی (۱۷) . باید متوجه اوسې چې د الله حمد او ثنا (۱۸) ، تسبیح (۱۹) ، تکبیر (۲۰) ، شکر (۲۱) ، لمونځ (۲۲) او زما تلاوت (۲۳) ټول په الهی ذکر کی شامل دي. د الله ذکر هر وخت او په هر حالت کی باید وسی (۲۴) . هغه انسان چې د الله ذکر نه کوی شیطان پر مسلط کیږی (۲۵) او ژوند یې لنډ او تنګ وی (۲۶) . د الهی ذکر څخه زړه ډاډمن کیږی (۲۷) .

پوښتنه: ډیر په زړه پوری او ګټور معلومات وو . آیا راته ویلای سې چې کوم ډول دُعا قبلیږی ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځواب: هره دعا چې د الهی اطاعت د جذبې څخه په اخلاص سره وسی الله يې قبلوی (۲۸).

پوښتنه: آيا تا کومه دعا ښوولې هم ده ؟
ځواب: هو باالکل ، ما ډيری دعاوی ښوولی دي چې د هغو څخه يوه يې دا ده:
رَبنا آتِنا فِی الدُنيا حَسَنته وَفِی الاخِرَت حَسَنته وَقِنا عَذابَ النار. يعنی: اې زما ربه ! په دنيا او آخرت دواړو کې ښېګڼه را عطأ کړه او د دوږخ له اوره مې وژغوره (۲۹).

(۱): البقره: ۳ ، ۱۵۳ ، ۲۳۸ ، ۲۷۷ ؛ النسأ: ۱۰۳ ؛ المايِّده: ۶ ؛ هود: ۱۱۴ ؛ الحج: ۴۱. (۲): النسأ: ۱۰۱. (۳): المايِّده: ۵۸ ؛ الجمعه: ۹. (۴): الجمعه: ۹. (۵): التوبه: ۸۴. (۶): البقره: ۱۸۳ ، ۱۸۵. (۷): البقره: ۱۸۳. (۸): التوبه: ۶۰ ؛ البينه: ۵ ؛ البقره: ۱۱۰ ؛ الحج: ۷۸ ؛ النور: ۵۶. (۹): المعارج: ۲۴-۲۵ ؛ البقره: ۱۷۷. (۱۰): الحشر: ۷. (۱۱): التوبه: ۱۰۳ ؛ الیل: ۱۸ ، ۲۷. (۱۲): التوبه: ۹۹. (۱۳): التوبه: ۶۰. (۱۴): الانبيأ: ۷۳ ؛ البقره: ۱۸۳ ، ۸۳ ؛ المايِّده: ۱۲ ؛ مريم: ۳۱ ، ۵۵. (۱۵): آل عمران: ۹۷ ؛ الحج: ۲۶-۲۷. (۱۶): الحج: ۳۹-۴۰ ؛ البقره: ۱۹ ، ۲۱۶ ، ۲۴۴ ؛ التوبه: ۲۹ ، ۷۳ ، ۱۲۳ ؛ النسأ: ۷۴-۷۵. (۱۷): البقره: ۱۲۸ ، ۱۹۸ ، ۱۸۵ ، ۲۳۹ ؛ الحج: ۳۷. (۱۸): الاسرأ: ۱۱۱ ؛ الحجر: ۹۸ ؛ التوبه: ۱۱۲ ؛ طه: ۱۳۰ ؛ الروم: ۱۸. (۱۹): طه: ۳۴ ؛ آل عمران: ۴۱ ؛ الواقعه: ۷۴ ، ۹۶ ؛ الاعلی: ۱ ؛ النصر: ۳. (۲۰): الاسرأ: ۱۱۱ ؛ المدثر: ۳. (۲۱): البقره: ۱۵۲ ، ۱۷۲ ؛ النحل: ۱۱۴ ؛ العنکبوت: ۱۷ ؛ الزمر: ۶۶. (۲۲): طه: ۱۴ ؛ الجمعه: ۹ ؛ العنکبوت: ۴۵ ؛ الاعلی: ۱۵ ؛ النسأ: ۱۴۲. (۲۳): فاطر: ۲۹ ؛ البقره: ۱۲۱ ؛ الاحزاب: ۳۴. (۲۴): آل عمران: ۱۹۱ ؛ النسأ: ۱۰۳ ؛ الدهر: ۲۵. (۲۵): المجادله: ۱۹. (۲۶): طه: ۱۲۴. (۲۷): الرعد: ۲۸ ؛ الاحزاب: ۳۵ ؛ الزمر: ۲۳. (۲۸): ابراهيم: ۳۹ ؛ الاعراف: ۵۵ ؛ البقره: ۱۸۶ ؛ الاحقاف: ۱۵. (۲۹): البقره: ۲۰۱.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د روژې یوویشتم سوغات

قدرمنو او عزتمنو لوستونکو ، دغه لړۍ چې « د قرآن سره مرکه » نومیږي د قرآن پوهنې ډیره آسانه ، دلچسپه او ګټوره طریقه ده . دلته د قرآن کریم څخه پوښتنې کیږي او هغه د خپلو آیتونو له مخې ځوابونه وايي . هیله ده چې د توجه او هڅېدو وړ مو وګرځي ، دا ځکه چې نن د عمل ورځ ده بېله حسابه خو سبا د حساب ورځ ده بېله عمله !

نو دایې د یوویشتمې روژې لپاره یوویشتم سوغات ، (ن . صمد)

د قران سره مرکه (یوویشتمه برخه) :

پوښتنه : نن الحمد لله غیر مسلمانانو ته هم دا ثابته سوې ده چې ستا متن کاملاً د اخلاقي او بشري معیارونو څخه ډک دی ، او ځکه نو هغوی جوپه جوپه مسلمانان کیږي . آیا کولای سې چې خپلې څو اخلاقي ښوونې را ته ووایې تر څو دوستان سرلوړي او دښمنان سرځوړي سی ؟

ځواب : هو ، دا خو واضح حقیقت دی چې زما متن د روزنیزو او اخلاقي ارزښتونو ، ښوونو او معیارونو څخه ډک دی چې څو نمونې به یې دا سی دروښییم :

۱- رښتیا ویل او د درواغو څخه ډډه کول (۱) .
۲- د چا له غیبته ځان ساتل (۲) .
۳- شاهدي په رښتیا سره ورکول (۳) .
۴- یو پر بل عیب نه تړل یا د چا عیب نه لټول (۴) .
۵- د هر ډول بې حیایي څخه ځان ساتل (۵) .
۶- پر چا بد ګوماني نه کول (۶) .
۷- په هر حالت کې عدالت او انصاف کول (۷) .
۸- په چا ملنډې یا ریشخند نه وهل (۸) .
۹- ښه خبرې او مجلس کول (۹) .
۱۰- څوک په بد یا ناوړه نوم سره نه بلل (۱۰) .
۱۱- د ستونزو پر مهال صبر کول (۱۱) .
۱۲- پر چا ظلم نه کول (۱۲) .
۱۳- خیانت نه کول (۱۳) .
۱۴- پر نعمت باندې شکر کول (۱۴) .
۱۵- حسد او غرور نه کول (۱۵) .

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۲ـ د چا مال ناحقه یا د رشوت په توګه نه اخیستل (۱۲) .
۱۷ـ د عفوی او معافی ځخه کار اخیستل (۱۷) .
۱۸ـ قهر او غصه نه کول (۱۸) .
۱۹ـ وعده خلافي نه کول (۱۹) .
۲۰ـ د نیکیو یا ښېګڼو خپرول او د بدیو څخه ځان ژغورل یا له منځه وړل (۲۰) .

پوښتنه: ډیر ارزښتمن او ضروری معلومات دي راکړل. آیا تا د مجلس د آدابو ښوونه هم کړې ده ؟
ځواب: هو ، ما ایمان والاوو ته مجلسی آداب هم ورښوولي دي. مثلاً که یو ځای ډیر خلک ناست وی او د دباندی څخه نور کسان راسي نو له مخکی څخه ناستو کسانو ته لازمه ده چی یو تر بله ډیر سره نږدې سی او نوو کسانو ته ځای ورکړی (۲۱) . په مجلس کی غالمغال او ناري د مجلس د آدابو خلاف کار دی (۲۲) .

پوښتنه: آیا تا د تقوا غوره کولو هڅونه هم کړې ده که څنګه ؟
ځواب: هو ، ما خلکو ته حُکم کړی دی چی په هر حالت کی د الله څخه وبیرېږی او د هغه د نافرمانی د ناوړه پایلی څخه ځانونه وژغوری (۲۳) .

پوښتنه: آیا بُتانو ته د ښکنځلو اجازه سته که یا ؟
ځواب: یا ، قطعاً د نورو ادیانو او بتانو د سپکاوي اجازه نسته (۲۴) .

پوښتنه: پر وعده څوک ټینګ دئ او څوک یې خلاف دئ ؟
ځواب: الله پر خپله وعده ډیر ټینګ دی او شیطان ډیر وعده خلافه دی (۲۵) .

پوښتنه: آیا کوم ناوړه یا غلط بیان جایز دی ؟
ځواب: یا هیڅکله نه. بلکی الله به د هر ډول غلط بیان پوښتنه کوی (۲۶) .

پوښتنه: تر ټولو ښه کسان (خلایق) څوک دي ؟
ځواب: هغه دي چی حق ومنی او د ایمان او صالح یعنی ښه عمل لاره غوره کړی (۲۷) .

پوښتنه: نو تر ټولو بد کسان څوک دي ؟
ځواب: هغه کسان چی د حق تر راتللو وروسته بیا هم د هغه په وړاندی ړانده ، کاڼه او ګونګیان وی ، یعنی انکار ورڅخه وکړی (۲۸) .

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنه: تا مخکې د عيب څخه د ځان ژغورنې اصل ته اشاره وکړه. خو تر کومه ځايه چې عملاً ليدل کيږي تقريباً ټوله اسلامي نړۍ منجمله ډيرئ افغانان د غيبت سره دومره زيات روږد سوي چې آن معتاد يا عمليان يې ګرځېدلي دي. د دغسې کسانو لپاره ستا تنبيه څه ده ؟ او هغوی بايد له دې مصيبته د خلاصون په خاطر څه وکړي ؟

ځواب: ما واضحاً امر کړی دی چې د يو بل غيبت مه کوئ او آيا تاسو غواړئ چې د خپل مړه ورور غوښې وخورئ ؟ نو که په رښتيا هم مسلمانان ياست بايد له دغه شنيع او کرغېړن عمله جداً ځانونه وژغورئ (۲۹) . که د غيبت کوم مجلس شروع وي نو د مخنيوي او ځان ژغورنې ډيره ښه چاره يې دا ده چې بايد له دغسې مجلسه ووزئ او تر هغو پورې بېرته ورنسئ چې غيبت پای ته نه وي رسېدلی ، که نه غيبت ويونکي او د هغه اورېدونکي دواړه يو برابر ګنهکاران دي (۳۰) .

پوښتنه: په همدې ارتباط عُلمأ او پوهان وايي چې غيبت او چُغلي (نمامي) د ترازو دوې پلې دي ، يعنې دا چې غيبت او چغلي اکثرأ سره تړلي وي. په دې هکله ستا اخلاقي ښوونه څه ده ؟آيا د غسې ارتکاب د شيطان د وظيفې مخته وړنه نه ده ؟

ځواب: ما په شديدو الفاظو سره د هر هغه انسان اطاعت منع کړی دی چې ډير قسمونه اخلي ، د بل چا عيب لټوي او په چغليو بوخت وي ، دا ځکه چې دغسې کسان د مسلمانانو خپل منځي محبت په عداوت سره بدلوي (۳۱) . نو د سمون ښه طريقه يې دا ده چې که يو فاسق انسان دغسې خبر درته راوړي ، په هغه هکله تحقيق او ګروېږنه وکړه بلکې په پټو سترګو يې مه منه (۳۲) .

(۱) : الاحزاب: **۳۵** ، ۷۰ ؛ النسأ : **۹** ؛ آل عمران: ۱۷. (۲) : الحجرات: ۱۲. (۳) : المائِده: ۸ ؛ النسأ : **۱۳۵**. (۴) : الحجرات: ۱۱. (**۵**) : الاعراف: **۲۳** ؛ الانعام: **۱۵** ؛ الشوری: **۳۷** ؛ النحل: **۹۰** ؛ النسأ: **۵**. (۲) : الحجرات: ۱۲. (۷) : المائِده: ۸ ، ۴۲ ؛ النسأ: **۵۸** ، **۱۳۵** ؛ الشوری: **۱۵** ؛ النحل: ۹۰. (۸) : الحجرات: ۱۱. (۹) : الاسرأ: **۵۳** ؛ النسأ: **۵** ، **۹** ؛ الاحزاب: ۷۰. (۱۰) : الحجرات: ۱۱. (۱۱) : البقره: **۴۵** ، **۱۵۳** ؛ آل عمران: ۲۰۰ ؛ الانفال: **۴۲**. (۱۲) : البقره: **۲۷۹** ؛ آل عمران: **۵۷** ، ۱۴۰ ؛ الاعراف: **۴۴** ؛ الشوری: **۴۴**. (۱۳) : الانفال: **۲۷** ، **۵۸** ؛ يوسف: **۵۲**. (۱۴) : البقره: **۱۵۲** ، ۱۷۲ ؛ النحل: **۱۴۴** ؛ العنکبوت: ۱۷. (**۱۵**) : الفلق: **۵** ؛ النسأ: **۵۴** ، **۳۲** ؛ النحل: **۲۳** ؛ المومن: **۳۵** ؛ لقمن: ۱۸. (۱۲) : البقره: ۱۸۸. (۱۷) : البقره: **۱۰۹** ، **۲۳۷** ؛ النسأ: **۱۴۹** ؛ الاعراف: **۱۹۹** ؛ التغابن: ۱۴ ؛ النور: ۲۲. (۱۸) : الشوری: **۳۷**. (۱۹) : الاسرأ: **۳۴** ؛ النحل: **۹۱** ؛ الانعام: **۱۵۲** ؛ المائِده: ۱ ؛ الرعد: ۲۰. (۲۰) : آل عمران: **۱۰۴** ، ۱۱۰ ؛ البقره: **۱۴۳** ؛ التوبه: ۷۱. (۲۱) : المجادله: ۱۱. (۲۲) : لقمن: ۱۹. (۲۳) : آل عمران: ۱۰۲ ؛ البقره: **۱۹۴** ؛ النسأ: ۱ ، ۱۳۱ ؛ الانعام: ۷۲. (۲۴) : الانعام: ۱۰۸. (**۲۵**) : ابراهيم: ۲۲ ؛ الزمر: ۲۰ ؛ الروم: ۲ ؛ النسأ: ۱۲۰ ؛ الاسرأ: ۲۴. (۲۲) : الاسرأ: ۳۲. (۲۷) : البينه: ۷. (۲۸) : البينه: ۷ ؛ الانفال: ۲۲ ، **۵۵**. (۲۹) : الحجرات: ۱۲. (۳۰) : النسأ: ۱۴۰. (۳۱) : القلم: ۱۱-۱۲. (۳۲) : الحجرات: ۲.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

د روژې دوه ويشتم سوغات

قدرمنو او عزتمنو لوستونکو ، دغه لړۍ چې « د قرآن سره مرکه » نوميږي د قرآن پوهنې ډيره آسانه ، دلچسپه او ګټوره طريقه ده . دلته د قرآن کريم څخه پوښتنې کيږي او هغه د خپلو آيتونو له مخې ځوابونه وايي . هيله ده چې د توجه او هڅېدو وړ مو وګرځي ، دا ځکه چې نن د عمل ورځ ده بېله حسابه خو سبا د حساب ورځ ده بېله عمله !

نو دا يې د دوه ويشتمې روژې لپاره دوه ويشتم سوغات ، (ن.صمد)

د قران سره مرکه (دوه ويشتمه برخه) :

پوښتنه: نن هر چا منجمله کفارو ته هم دا ثابته سوې ده چې تا د کورنۍ او ټولنې په اړه ټول اساسي مسايل څيړلي او حل لارې دې ويلې دي . خو دا چې ځينې کسان اغماض کوي او نور بې خبره دي ، ګناه يا مسؤليت د هغوی خپل دی . په دې اړه تا د کورنيز او ټولنيز ژوندانه په هکله څه هدايتونه لورولي دي ؟

ځواب: ما د انساني ټولنې د سمون او ښېګڼې لپاره ډير هدايات کړي چې څو يې دا دي:

۱ـ ټول انسانان د انساني شرافت له مخې برابر دي دا ځکه چې ټول د آدم (ع) اولاد دي . د رنګ ، نسل ، ژبې او سيمې له مخې هيڅ ډول توپير او امتياز جايز نه دی (۱) .

۲ـ د فضيلت او ښېګڼې معيار تقوا ، ايمان او ښه (يعنې نيک يا صالح) عمل دی (۲) .

۳ـ انسانان د ايمان او کفر له مخې دوه ډوله دي چې يوه ډله يې ايمان لرونکي او بله يې بې ايمانه دي (۳) .

۴ـ ما د يو ښه ټولنيز ژوندانه د جوړښت لپاره نر او ښځې ته د نکاح امر کړی دی (۴) . ميړه او ميرمن بايد خپل تر منځ په مينه او الفت سره ژوند وکړي (۵) . دواړه يو بل ته د لباس حثيت لري (۶) . هغوی دواړه يو بل سره تسکين کوي (۷) . دواړه يو پر بل مساوي حقوق لري (۸) . نارينه د کهول پالندوی او منتظم دی (۹) . هغه مسؤليت لري چې د خپلې ميرمنې او اولادو لپاره به نفقه ، او سېدنځای او نورې لومړنۍ آسانتياوې برابروي (۱۰) . ښځه د کور مِلکه ده (۱۱) . هغه بايد د نامحرمو کسانو څخه سَتر وکړي (۱۲) . نارينه ته د څلورو ميرمنو سره تر نکاح پورې اجازه سته خو که د هغوی تعداد تر يوې ډيروي نو د ټولو سره به مساوي او برابر سلوک کوي (۱۳) . نارينه په خورا اړين او خاص حالت کې خپلې ميرمنې ته طلاق ورکولای سي (۱۴) . ماندينه د ميړه څخه خُلع اخيستلای سي يعنې د مَهر د پريښوولو په صورت کې طلاق غوښتلای سي (۱۵) .

۵ـ پر والدينو فرض ده چې اولادو ته صحيح روزنه ورکړي او دين ور وښيي (۱۶) .

۶ـ اولادونه بايد د والدينو خدمت وکړي او ښه سلوک ورسره وکړي (۱۷) .

۷ـ صلهٔ رحمي ـ د خپلوانو سره ښه رويه ضروري ده (۱۸) .

۸ـ د مسکينانو او بېوزلو د اړتياوو پوره کول د شتمنو مسؤليت دی (۱۹) .

(c) ketabton.com: The Digital Library

۹ـ د ګاونډیانو (۲۰) او مساپرو سره هم باید ښه سلوک وسی (۲۱).

پوښتنه: ډیره مننه د دې خورا اساسی او ضروری معلوماتو څخه. اوس به راسم دې ته چی آیا تا دې خورا مهمی مسألې ته هم اشاره کړې چی د کومو کومو ښځو سره نکاح نا روا یعنی حرامه ده ؟
ځواب: هو ، ما دې مسألې ته واضحاً اشاره کړې ده چی د کومو کومو ښځو سره نکاح نسی کېدای چی هغه دا دي:
مور ، لور ، خور ، عمه ، خاله ، وریره ، خورځه ، هغه مور چی شیدې یې رَودل سوي وی ، رضاعی یعنی د شیدو شریکه خور ، د ماینې مور یعنی خواښې ، د بل میړه څخه د ماینې لور یعنی بچه اندره ، د زوی ماینه یعنی مرېور ، پر عین مهال دوې خویندې ، یعنی چی میرمن ژوندۍ وی د هغې د خور سره نکاح حرامه ده (۲۲).

پوښتنه: ماشوم ته تر کله باید مور خپلې شیدې ورکړی ؟
ځواب: د یو ماشوم د شیدو خوړلو موده دوه کاله ده (۲۳).

پوښتنه: آیا د حیض یعنی ښځینه میاشتنۍ ناروغۍ پر مهال د ماینې سره جنسی عمل روا دی ؟
ځواب: یا قطعاً نه ، بلکی ناروا دی (۲۴).

پوښتنه: آیا راته ویلای سې چی ټولنیزی معاملې څنګه باید تر سره سی ؟
ځواب: هغه باید د خپل منځی سلا مشورو پر اساس تر سره سی (۲۵).

پوښتنه: د مسلمانانو خپل منځي اړیکی باید څنګه وی ؟
ځواب: باید ورورګلویزه وی. دا ځکه چی ما واضحاً ویلی چی مسلمانان سره وروڼه دي (۲۶). هغوی باید یو تر بله سره خواخوږي ، رواداره او دوستان وی (۲۷). که احیاناً د مسلمانانو تر منځ شخړه پیښه سی ، نو د هغوی تر منځ باید د سولې راوستلو کوښښ وسی (۲۸). هیڅ مسلمان اجازه نه لری چی پر بل مسلمان ورور باندی مسخرې او ټوکی وکړی یا هغه ته پیغور ورکړی او یا هم هغه په بد او ناوړه نوم سره وبولی (۲۹). یا دا چی پر هغه شک او بد ګومانې وکړی یا د هغه د حالاتو پلټنه او جاسوسی وکړی او یا یې هم غیبت وکړی (۳۰).

پوښتنه: دا خو بهترین او اړین معلومات وو. آیا راته ویلای سې چی ستا په نظر د یوې نمونه ای یا مثالی اسلامی ټولنی ځانګړتیاوی باید څه وی ؟
ځواب: زما په نظر د یوې مثالی ټولنې ببلګې او خصوصیات په دې ډول دي:
۱ـ هغه باید د چا مستعمره نه بلکی آزاده او خپلواکه وی (۳۱).

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲.په هغه کی باید امن او آرامي موجوده وی (۳۲).
۳.د هغې افراد باید په کفر او شرک مبتلا نه وی بلکی ایمان لرونکي وی (۳۳).
۴.پر هغه باید صرف او صرف الله واکمن وی ، یعنی الهی احکام پر مسلط وی (۳۴).
۵.په هغه کی باید خدایی قانون نافذ وی (۳۵).
۶.د هغې افراد باید لمونځ ادأ کړی او زکات ورکړی (۳۶).
۷.د هغې افراد باید د ښېګڼې او اخلاقو یوه ټوټه وی او نور هم د ښېګڼو او اخلاقو خوا ته راوبولی. هغوی پخپله باید د بدیو څخه ځانونه وساتی او هم د بدیو او خرابیو څخه د نورو د منع کولو هڅی وکړی (۳۷).
۸.د هغې د حکومت ټولی چاری باید د خپل منځي مشورو له مخی اجرا سی (۳۸).
۹.د هغې مشر باید د ټولنی تر ټولو نیک عمله او صالح انسان وی (۳۹).
۱۰.د هغې اوسېدونکي باید ټول د قانون پابنده او مراعاتونکي وی (۴۰).
۱۱.په هغه کی باید هیڅوک هم تر قانون پورته نه وی یعنی څوک باید تر قانون اضافه امتیاز و نه لری (۴۱)
.
۱۲.په هغې کی باید د رشوت او فساد (۴۲) ، سود (۴۳) ، بې حیایی (۴۴) ، بد اخلاقی (۴۵) ، قمار (۴۶) ، او شراب غوندی لعنتونه نه وی (۴۷).
۱۳.په هغې کی هر چا ته باید د ژوندانه لومړنۍ اړتیاوی مهیا وی (۴۸).
۱۴.په هغې کی باید د رایی آزادي او د رغنده انتقاد پوره آزادي موجوده وی (۴۹).

(۱): الحجرات: ۱۳ ؛ النسأ: ۱ ؛ الاسرأ: ۷۰. (۲): الحجرات: ۱۳. (۳): التغابُن: ۲. (۴): النسأ: ۳ ، ۲۵ ؛ النور: ۳۲. (۵): النسأ: ۱۹ ؛ الروم: ۲۱. (۶): البقره: ۱۸۷. (۷): الاعراف: ۱۸۹ ؛ الروم: ۲۱. (۸): البقره: ۲۲۸. (۹): النسأ: ۳۴. (۱۰): الطلاق: ۶ ؛ النسأ: ۳۴. (۱۱): الاحزاب: ۳۳. (۱۲): الاحزاب: ۵۹ ؛ النور: ۳۱. (۱۳): النسأ: ۱۳ ، ۱۲۹. (۱۴): البقره: ۲۲۹ ، ۲۳۱ ، ۲۳۲ ، ۲۳۷ ؛ الطلاق: ۱. (۱۵): البقره: ۲۲۹. (۱۶): مریم: ۵۵ ؛ لقمن: ۱۳-۱۹ ؛ البقره: ۱۳۲. (۱۷): النسأ: ۳۶ ؛ البقره: ۸۳ ؛ الاسرأ: ۱۲۳ ؛ العنکبوت: ۸ ؛ لقمن: ۱۴. (۱۸): النسأ: ۳۶ ؛ البقره: ۸۳ ، ۱۷۷ ؛ النحل: ۹۰ ؛ الاسرأ: ۲۶ ؛ الروم: ۳۸. (۱۹): الاسرأ: ۲۶ ؛ البقره: ۸۳ ، ۱۷۷ ؛ النسأ: ۳۶ ؛ الروم: ۳۸. (۲۰): النسأ: ۳۶. (۲۱): الاسرأ: ۲۶. (۲۲): النسأ: ۲۳. (۲۳): البقره: ۲۳۳ ؛ لقمن: ۱۴. (۲۴): البقره: ۲۳۲. (۲۵): الشوری: ۳۸ ؛ آل عمران: ۲۵۹. (۲۶): الحجرات: ۱۰ ؛ التوبه: ۱۱ ؛ آل عمران: ۱۰۳ ؛ الاحزاب: ۵ ؛ البقره: ۱۷۸. (۲۷): التوبه: ۷۱ ؛ الفتح: ۲۹ ؛ المایّده: ۵۴ ؛ الانفال: ۱. (۲۸): الحجرات: ۹. (۲۹): الحجرات: ۱۹. (۳۰): الحجرات: ۱۲. (۳۱): النور: ۵۵ ؛ الحج: ۴۱ ؛ الانفال: ۲۶.
(۳۲): الاعراف: ۵۲ ؛ النور: ۵۵ ؛ البقره: ۲۰۵ ؛ القصص: ۸۳ ؛ ص: ۲۸. (۳۳): آل عمران: ۱۱۰ ؛ الروم: ۳۱ ؛ النور: ۵۵ ؛ فاطر: ۳۹ ؛ الصف: ۱۱. (۳۴): آل عمران: ۲۶ ، ۱۸۹ ؛ المایّده: ۱۷ ؛ الانعام: ۵۷ ؛ الاعراف: ۵۴ ؛ التین: ۸. (۳۵): المایّده: ۴۴ ، ۴۵ ، ۴۷ ؛ الاعراف: ۳ ؛ النور: ۵۵ ؛ الزمر: ۵۵. (۳۶): البقره: ۳ ، ۱۷۷ ، ۲۷۷ ؛ الروم: ۳۱ ؛ لقمن: ۴ ؛ البینه: ۵. (۳۷): آل عمران: ۱۱۰ ، ۱۰۴ ؛ التوبه: ۷۱ ، ۱۱۲ ؛ النحل: ۹۰ ؛

(c) ketabton.com: The Digital Library

الحج:۴۱ . (۳۸) : الشوری: ۳۸ ؛ آل عمران: **۲۵۹** . (۳۹) : الحجرات: ۱۳ . (۴۰) : النسأ : **۵۹** . (۴۱) : القصص: ۴ . (۴۲) : البقره: ۱۸۸ . (۴۳) : البقره: **۲۷۵** ، **۲۷۹** . (۴۴) : الاعراف: **۳۳** ؛ الانعام: **۱۵۱** ؛ الشوری: **۳۷** ؛ النحل: ۹۰ ؛ النسأ: ۲۲ . (۴۵) : النحل: ۹۰ ؛ آل عمران: ۱۰۴ ، ۱۱۰ ، ۱۱۴ ؛ الاعراف: **۱۵۷** ؛ التوبه: ۷۱ ، **۱۱۲** ؛ الحج: ۴۱ . (۴۶) : المایّده: ۹۰-۹۱ ؛ البقره: ۲۱۹ . (۴۷) : البقره: **۲۱۹** ؛ المایّده: ۹۰-۹۱ . (۴۸) : الذریت : **۱۹** ؛ المعارج: **۲۵** . (۴۹) : البقره: **۲۵۲** ؛ یونس: **۹۹** ؛ آل عمران: ۱۱۰ ؛ التوبه: ۷۱ .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د روژې درویشتم سوغات

قدرمنو او عزتمنو لوستونکو ، دغه لړۍ چې « د قرآن سره مرکه » نومیږي د قرآن پوهنې ډیره آسانه ، دلچسپه او ګټوره طریقه ده . دلته د قرآن کریم څخه پوښتنې کیږي او هغه د خپلو آیتونو له مخې ځوابونه وایي . هیله ده چې د توجه او هڅېدو وړ مو وګرځي ، دا ځکه چې نن د عمل ورځ ده بېله حسابه خو سبا د حساب ورځ ده بېله عمله !

نو دایې د درویشتمی روژې لپاره درویشتم سوغات ، (ن . صمد)

د قران سره مرکه (درویشتمه برخه) :

پوښتنه: آیا تا د انساني ټولنې د اقتصادي ژوندانه په هکله هم څه احکام لورولي دي ؟ که وی لطفأ یې راته ووایه .

ځواب: ما د انسان د سپما یبیزه ـ ټولنیزه ژوندانه اړونده ځینې اصول او مقررات وضع کړي چې لنډیز یې په دې ډول دی:

۱ ـ د هر انسان لپاره د مځکې د رزق د وسایلو څخه د خپلې برخې اخیستلو طبیعي حق خوندي دی (۱) .

۲ ـ په رزق کې هم د الله د نورو نعمتونو غوندې مساوات نشته ، یعنې الله چا ته ډیر او چا ته هم لږ ورکوی (۲) .

۳ ـ د هر انسان لپاره د ځانې او خصوصي مالکیت لرلو حق خوندي دی (۳) .

۴ ـ نسل وژنه حرامه ده ، که هغه حتی د ډیرې لوږې او غربت د خطر له امله هم وی (۴) .

۵ ـ صرف د حلالې طریقې څخه د مال او شتمنۍ ګټل روا دی ، بلکې د ناجایزه لارې څخه یې حصول حرام او منع دی (۵) .

۶ ـ د سود کاروبار حرام دی او هغه د الله او رسول سره د جنګ معنا لری (۶) .

۷ ـ پر نصاب لرونکو یعنې هغو کسانو چې تر اړتیا اضافه مال او شتمني ولری ، د زکات ادا کول فرض دی (۷) . حال دا چې د مځکې پر حاصلاتو بیا عُشر یعنې د لسمي برخې ورکړه فرض ده (۸) .

۸ ـ د حلالې طریقې څخه ګټلې عاید باید یوازې په جایز ډول مصرف سی او اضافه خرڅي باید ونسی . اِسراف او تبذیر دواړه ناجایز دي (۹) .

۹ ـ باید د سپما څخه کار واخیستل سی (۱۰) .

۱۰ ـ ما د شتمنۍ ارتکاز یعنې ټول د څو کسانو په اختیار کې راتلل سخت غندلی دی (۱۱) .

۱۱ ـ د هر نفر تر مړینې وروسته د هغه پاته جایداد باید د هغه د وارثانو تر منځ په ټاکلې اندازه وویشل سی (۱۲) .

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنه: د دې حياتی معلوماتو څخه ډېره مننه. آيا دا رښتيا ده چې ته د پانګوالي سره هم مخالف يې ؟
ځواب: هو ، دا صحيح ده او پورته مې هم اشاره ورته وکړه. زه د سرمايدارانه ذهنيت سخت مخالف يم (۱۳). زما په نظر د ناروا لارو څخه عايد ترلاسه کول ، د هغه غونډول او ساتل او د الله په لاره کې يې نه مصرفول حرام دی. د دغسی اعمالو کونکي به د دوږخ د سخت عذاب سزاوار وی او په اور کې به کړيږی (۱۴).

پوښتنه: يو ښه کارګر يا مزدور څوک دی ؟
ځواب: يو ښه کارګر يا کارکونکی هغه څوک دی چې:
۱- که د کوم کار اهل وی ، نو په هغه کی بايد نا اهل نسي (۱۵).
۲- امين او اعتمادی وی ، بلکی خاين او خطا ايستونکی نه وی (۱۲).

پوښتنه: د يو کارګر يا مزدور سره د هغه د کارفرما (سبټ يا باس) رويه بايد څنګه وی ؟
ځواب: د يو کارفرما لخوا د خپل کارګر يا مزدور سره لاندينی سلوک بايد وسی:
۱- د هغه څخه بايد د هغه له طاقته زيات کار وا نه خيستل سی (۱۷).
۲- پر هغه بايد ظلم او زيادتی ونسی (۱۸).
۳- د معاش يا مُزد ټاکل بايد د کارګر يا مزدور په موافقه تر سره کړي (۱۹).

پوښتنه: اوس به يوه بله حساسه مسأله وپوښتم او هغه دا چی آيا د خلافت استقرار واجب دی ؟
ځواب: هو ، په يوه اسلامی ټولنه کی د خلافت شته والی واجب دی دا ځکه چی له دې پرته هغه سوچه اسلامی ټولنه نسی کېدای (۲۰).

پوښتنه: ستا سياسی ښوونی يا تعليمات کوم دي ؟
ځواب: زما د سياسی ښوونو مهم ټکي دا دي:
۱- واک او حاکميت صرف د الله سره دی (۲۱). د ټولو اختياراتو او صلاحيتونو اصلی څښتن صرف الله دی (۲۲).
۲- د الله او رسول حُکمونه اساسی قانون يعنی تر ټولو ستر قانون دی (۲۳) چی د هغه منل او اطاعت پر هر مسلمان لازمی او حتمی دی (۲۴).
۳- د دولت او حکومت هره مسأله او معامله بايد په خپل منځي سلامشورو سره حل او رفع سی (۲۵).
۴- پر ولس باندی د سياسی واکمن (يعنی خليفه او سياسی مشر) اطاعت لازم دی خو شرط يې دا دی چی هغه به پخپله د خدای او رسول احکام عملی کوی او د معروفاتو (يعنی د اسلام مطابق ښه کارونو) امر به کوی (۲۲).

(c) ketabton.com: The Digital Library

۵ـ د خپل منځي شخړو او تربګنیو وروستۍ او غوڅه پریکړه د الله او رسول حُکم دی ، نه بل څه (۲۷) .
۶ـ د حکومت او دولت بنسټیز هدفونه دا دي:
الف ـ په هېواد کې د امنیت او ثبات قایمول (۲۸) .
ب ـ د ظلم او فساد له منځه وړل (۲۹) .
ج ـ عدالت او انصاف عملی کول (۳۰) .
د ـ حُدود الله یعنی الهی شریعت نافذول او د هغه حمایه او ساتنه کول (۳۱) .
ی ـ په پراخو ذریعو سره د ښېګڼو او نیکیو زیاتول ، د بدیو او ناخوالو محوه کول (۳۲) .

پوښتنه: په یو اسلامی حکومت کی د اتباعو یعنی رعیت اساسی حقوق کوم دي ؟
ځواب: په اسلامی حکومت کی خلکو ته زیات اساسی حقوق مهیا دي چی څو یې په لاندی ډول دي:
۱ـ د ځان ، مال او عزت ساتنی حق (۳۳) .
۲ـ د رایی د آزادۍ ، د وجدان د آزادۍ او د انتقاد د آزادۍ حق (۳۴) .
۳ـ د خپل خصوصی ژوندانه د تحفظ حق (۳۵) .
۴ـ د ظلم پر خلاف د ږغ پورته کولو حق (۳۶) .
۵ـ دا حق چی هر تبعه صرف د خپلو اعمالو مسؤل دی او د بل چا د عمل مسؤل او سزاوار نه دی (۳۷) .
۶ـ د ښېګڼی او سوکالۍ د کارونو لپاره د ټولنیزی آزادۍ حق (۳۸) .
۷ـ دا حق چی د هر محتاج تبعه د ژوندانه اساسی اړتیاوی باید تأمین سی (۳۹) .
۸ـ د مذهبی آزار څخه د ژغورنی حق (۴۰) .
۹ ـ دا حق چی حکومت به د خپل رعیت د فرد فرد سره یو ډول رویه او چلند کوی (۴۱) .

(۱) : الاعراف: ۱۲ . (۲) : النحل: ۷۱ ؛ النسأ : ۳۲ ؛ الرعد : ۴۶ ؛ الاسرأ : ۳۰ ؛ العنکبوت: ۶۲ . (۳) : البقره: ۱۸۸ ؛ النسأ : ۲۹ . (۴) : الانعام: ۱۵۱ ؛ الاسرأ : ۳۱ . (۵) : البقره: ۱۲۸ ، ۱۸۶ ؛ النسأ ۲۹ ، ۱۰۰ . (۶) : البقره: ۲۷۵ ، ۲۷۹ . (۷) : التوبه: ۶۰ ؛ البینه: ۵ ؛ البقره: ۵ ، ۱۱۰ ؛ الحج: ۷۸ ؛ النور: ۵۶ . (۸) : الانعام: ۴۱ ؛ البقره: ۲۶۷ . (۹) : الانعام: ۱۴۱ ؛ الاعراف: ۳۱ ؛ الاسرأ : ۲۶ـ۲۷ . (۱۰) : الفرقان: ۶۷ ؛ الاسرأ : ۲۹ ؛ الاعراف: ۳۱ ؛ الانعام: ۱۴۱ . (۱۱) : الحشر: ۷ ؛ التوبه: ۳۴ـ۳۵ . (۱۲) : النسأ : ۷ ، ۳۳ . (۱۳) : التوبه: ۳۴ ، ۳۵ ؛ آل عمران: ۱۸۰ ؛ المعارج: ۱۸ ؛ الهُمزه: ۱ـ۹ . (۱۴) : التوبه: ۳۴ـ۳۵ ؛ آل عمران: ۱۸۰ . (۱۵) : القصص: ۲۶ . (۱۶) : القصص: ۲۶ . (۱۷) : القصص: ۲۷ . (۱۸) : القصص: ۲۷ . (۱۹) : القصص: ۲۷ . (۲۰) : آل عمران: ۱۰۴ ؛ الحج: ۴۱ ؛ التوبه: ۱۰۲ ؛ النور: ۲ ؛ البقره: ۱۷۸ . (۲۱) : آل عمران: ۲۶ ، ۱۸۹ ؛ المایّده: ۱۷ ؛ الاعراف: ۵۴ ؛ الانعام: ۵۷ . (۲۲) : آل عمران: ۲۶ ، ۱۵۴ ؛ یس: ۸۳ ؛ البقره: ۲۰ ؛ المایّده: ۱۲۰ . (۲۳) : الاحزاب: ۳۶ . (۲۴) : آل عمران : ۱۳۲ ؛ النسأ : ۵۹ ؛ المایّده: ۹۲ ؛ الانفال: ۴۶ ؛ محمد : ۳۳ . (۲۵) : الشوری: ۳۸ ؛ آل عمران: ۲۵۹ . (۲۶) : النسأ : ۵۹ ؛ الدهر: ۲۴ . (۲۷) : النسأ : ۵۹ . (۲۸) : المایّده: ۳۳ ؛ النور: ۵۵ . (۲۹) : المایّده: ۳۳ ؛ القصص

(c) ketabton.com: The Digital Library

: ۸۳. (۳۰) : الحدید : ۲۵. (۳۱) : التوبه: ۱۱۲ ؛ البقره: ۱۸۷ ، ۲۳۰ ؛ النسأ : ۱۳. (۳۲) : الحج: ۴۱ ؛ التوبه: ۱۱۲. (۳۳) : الاسرأ : ۳۳ ؛ البقره: ۱۸۸ ؛ النسأ : ۲۹ ؛ الحجرات: ۱۱ـ۱۲. (۳۴) : البقره: ۲۵۶ ؛ یونس: ۹۹ ؛ آل عمران: ۱۱۰ ؛ التوبه: ۷۱. (۳۵) : النور: ۲۷ـ۲۸. (۳۶) : النسأ : ۱۴۸. (۳۷) : الانعام: ۱۲۵ ؛ الاسرأ : ۱۵ ؛ هود : ۳۵ ؛ فاطر: ۱۸ ؛ النجم: ۳۸. (۳۸) : آل عمران: ۱۰۴. (۳۹) : الذریت: ۱۹ ؛ المعارج: ۲۵. (۴۰) : الانعام: ۱۰۸. (۴۱) : القصص: ۴.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د روژې څلورويشتم سوغات

قدرمنو او عزتمنو لوستونکو ، دغه لړۍ چې « د قرآن سره مرکه » نوميږي د قرآن پوهنې ډيره آسانه ، دلچسپه او ګټوره طريقه ده . دلته د قرآن کريم څخه پوښتنې کيږي او هغه د خپلو آيتونو له مخې ځوابونه وايي . هيله ده چې د توجه او هڅېدو وړ مو وګرځي ، دا ځکه چې نن د عمل ورځ ده بېله حسابه خو سبا د حساب ورځ ده بېله عمله !

نو داېې د څلرويشتمې روژې لپاره څلرويشتم سوغات ، (ن.صمد)

د قران سره مرکه (څلرويشتمه برخه) :

پوښتنه : آيا راته ويلای سې چې اسلامي حکومت پر خپلو اتباعو څه حقوق لري ؟

ځواب : پر خپل رعيت يا اتباعو باندې د اسلامي حکومت حقوق ، يا په بل عبارت د اتباعو مسؤليتونه دا دي :

۱-د معروف (نيکو احکامو) په اجرا کې بايد د حکومت اطاعت وکړي (۱) .

۲-د هېواد د قانون درناوی او د هغه مراعات وکړي (۲) .

۳-په امنيت او آرامۍ کې خنډونه ايجاد نکړي (۳) .

۴-د خوښيو او ښېګڼو په هر کار کې د حکومت سره مرسته وکړي (۴) .

پوښتنه : اوس به راسم دې ته چې د اسلامي حکومت بهرنۍ تګلاره بايد څنګه وي ؟

ځواب : د اسلامي حکومت د بهرنۍ تګلارې بنسټيز اصول دا دي :

۱-د دوه اړخيزه تړونونو او ژمنو درناوی او د هغو ساتنه بايد وکړي (۵) .

۲-په هره مسأله او معامله کې بايد صداقت او ربښتنولي موجوده وي (۲) .

۳-د فتنې او فساد څخه بايد ډډه وکړي (۷) .

۴-امنيت خوښوَنه او سوله بايد تأمين کړي (۸) .

۵-د غير مُعانِد (يعنې غير دښمنو) هېوادو سره بايد ښه اړيکې ولري (۹) .

۲-نړيوال عدالت او انصاف بايد مستقر کړي (۱۰) .

پوښتنه : ستا په نظر د مشرتوب معيار بايد څنګه وي ؟ ځکه نن په اسلامي هېوادو کې دا معيار د هر چا څخه ورک او ګډوډ سوی دی .

ځواب : زما په نظر د مشرتوب مستحق هغه څوک دی چې :

۱-د ايمان لرونکی وي (۱۱) .

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲ـ د خورا ډیر علمي او عملي صلاحیت څښتن وي (۱۲) .
۳ـ تر هر څه د الهي احکامو ډیر پابند او متقي انسان وي (۱۳) .
۴ـ مخلص وي (۱۴) .
۵ـ خاین او ظالم نه وي (۱۵) .

پوښتنه: آیا تا نړیوال قانون هم بیان کړی دی ؟
ځواب: هو ، ما چې کوم بین المللی قانون بیان کړی ، د هغه څو مهم مواد په دې ډول دي:
۱ـ پر ټوله مځکه باید د فساد او بدۍ څخه ډډه وسی (۱۶) .
۲ـ د خپل منځی تړونو او معاهدو ساتنه او څارنه باید وسی (۱۷) .
۳ـ امن او سوله باید ولټوی (۱۸) .
۴ـ په هره معامله کی باید صداقت او حقیقت نغښتی وی (۱۹) .
۵ـ د غیر معاند (هغه چې دینی دښمنی نه پالی) هېوادو سره باید ښه اړیکی ټینګی سی (۲۰) .
۶ـ نړیوال عدالت او انصاف باید مستقر سی (۲۱) .

پوښتنه: آیا راته ویلای سې چې د مسلمانانو سره چا ډیر عداوت کړی دی ؟
ځواب: د مسلمانانو سره تر هر چا یهودانو او مشرکانو ډیر عداوت کړی دی (۲۲) .

پوښتنه: آیا عیسویانو (یعنی نصاراوو) دښمني نه ده ورسره کړې ؟
ځواب: یا ، دا ځکه چې هغوی عالمان او زاهدان لرل چې لویي او تکبر یې نه کاوه (۲۳) .

پوښتنه: آیا مسلمانان د کافرانو سره دوستي کولای سی ؟
ځواب: دا ډیره باریکه او حساسه مسأله ده او باید مغالطه پکښې ونسی ، مطلب دا چې مسلمانان د هغو کافرانو سره دوستي او مولات نسی کولای چې د الله ، رسول او اسلام یا مسلمانانو دینی دښمنان وی یا جنګ ورسره کوی (۲۴) . که هر مسلمان یا مسلمانان د غسی وکړی نو ګنهکاران ، ظالمان او د هغوی غوندی کسان دي (۲۵) . خو د هغو عادی کفارو سره چې دینی جنګ یا دښمنی نه کوی ، د دوستۍ او نیکۍ ممانعت نسته (۲۶) .

پوښتنه: د قصدي یا عمدی وژنی سزا څه ده ؟
ځواب: قصاص دی یعنی قاتل باید ووژل سی (۲۷) .

پوښتنه: د غلا سزا څه ده ؟
ځواب: د جُرم د اثبات په صورت کی د غلا سزا د لاس پرې کول دی (۲۸) .

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنه: دا چې ځينې حکومتونه ستا دغه احکام په دې او هغه پلمه سره نه عملي کوي ، يعنې قاتل نه قصاص کوي ، د غله لاس نه پرې کوي او هغه په اصطلاح د بشري حقوقو څخه تيرئ بولي او دا سې نور الهي اوامر نه مراعاتوي ، خو ځانونه په اصطلاح اسلامي حکومتونه هم بولي . په دې هکله ستا حُکم څه دی ؟

ځواب: ما واضحاً ويلې دي چې زما ټول متن به مراعات کيږي او که صرف يوه کوچنۍ برخه هم تعميل نسي معنا يې دا ده چې زما ټول متن يې و نه مانه او هغه ظالم او ګنهکار دی چې الهي سزا به ورکړه سي (۲۹) .

پوښتنه: د دې اساسي معلوماتو څخه ډيره مننه . آيا پوښتلای سم چې د زنا سزا څه ده ؟

ځواب: د جرم د ثبوت په صورت کې د زاني سړي او زانۍ ښځې سزا سل سل دورې وهل دي (۳۰) .

پوښتنه: د قذف (يعنې د زنا د تهمت) سزا څه ده ؟

ځواب: د قذف مرتکب بايد اتيا دُرې ووهل سي او د هغه شاهدي له اعتباره لويږي (۳۱) .

پوښتنه: آيا د ذميانو (يعنې په اسلامي ټولنه کې د غير مسلمانانو) څخه د جزيې اخيستل روا دي ؟

ځواب: هو ، د اسلامي حکومت لخوا د خپلو غير مسلمانو اتباعو څخه د جزيې اخيستل جايز دی (۳۲) .

پوښتنه: آيا راته ويلای سې چې د اسلام د دين اطاعت او پيروي آسانه ده که ګرانه ؟

ځواب: د اسلام د دين منل او اطاعت باالکل اسانه او بې تکليفه دی (۳۳) .

پوښتنه: آيا تا د دعوت او تبليغ حُکم هم کړی دی ؟

ځواب: هو ، ما په هره ممکنه وسيله سره د دعوت او تبليغ امر کړی دی تر څو ښېګنه او نيکي خپره سی او بدي ورکه سی (۳۴) .

پوښتنه: آيا د اسلام څخه پرته بل دين هم د الله په نزد ښه او د قبول وړ دی ؟

ځواب: يا قطعاً نه ، د الله د خوښې وړ او غوره دين صرف همدا اسلام دی (۳۵) ، د دې څخه پرته بل هر دين د الله ناخوښه دی (۳۶) .

(۱) : النسأ : ۹ . (۲) : الانعام : ۸۵ . (۳) : المايِّده : ۳۳ ، ۲۴ ؛ النور : ۵۵ ؛ القصص : ۸۳ . (۴) : المايِّده : ۲ . (۵) : الاسرأ : ۲۴ ؛ النحل : ۹۱ ؛ البقره : ۱۷۷ . (۶) : النحل : ۹۴ . (۷) : الاعراف : ۵۲ ؛ القصص : ۸۳ ؛ المايِّده : ۲۴ . (۸) : الانفال : ۲۱ ؛ الاعراف : ۵۲ . (۹) : الممتحنه : ۸ . (۱۰) : المايِّده : ۸۵ . (۱۱) : الحجرات : ۱۳ ؛ البقره :

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲ـ۳. (۱۲): البقره: ۲۴۷. (۱۳): الحجرات: ۱۳. (۱۴): الحجرات: ۱۳. (۱۵): البقره: ۱۲۴. (۱۲): الاعراف: ۵۷ ؛ القصص: ۸۳ ؛ المایّده: ۲۴. (۱۷): الاسرأ: ۳۴ ؛ النحل: ۹۱ ؛ البقره: ۱۷۷. (۱۸): الانفال: ۲۱ ؛ الاعراف: ۵۲. (۱۹): النحل: ۹۴. (۲۰): الممتحنه: ۸. (۲۱): المایّده: ۸۵. (۲۲): المایّده: ۸۲. (۲۳): المایّده: ۸۲. (۲۴): الممتحنه: ۱ ؛ آل عمران: ۱۱۸ـ ۱۱۹. (۲۵): النسأ: ۱۳۸ـ ۱۳۹ ؛ المجادله: ۲۲. (۲۶): الممتحنه: ۸ـ ۹. (۲۷): البقره: ۱۷۸ ، ۱۷۹. (۲۸): المایّده: ۳۸. (۲۹): البقره: ۴۱ ، ۸۵ ، ۲۰۲ ؛ النور: ۵۱ ؛ المایّده: ۴۹ ؛ محمد: ۳۳ ؛ آل عمران: ۱۱۹ ؛ التوبه: ۸۲. (۳۰): النور: ۲. (۳۱): النور: ۴ ، ۵. (۳۲): التوبه: ۲۹. (۳۳): الحج: ۷۸ ؛ البقره: ۱۸۵. (۳۴): آل عمران: ۱۱۰ ، ۱۰۴ ، ۱۱۴ ؛ المایّده: ۷۸ ، ۷۹ ؛ التوبه: ۷۱ ، ۱۱۲ ؛ الحج: ۴۱ ؛ الاعراف: ۱۹۹. (۳۵): آل عمران: ۱۹ ؛ المایّده: ۳ ؛ الانعام: ۱۲۵ ؛ الزومر: ۲۲. (۳۶): آل عمران: ۸۵.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د روژې پنځه ویشتم سوغات

قدرمنو او عزتمنو لوستونکو ، دغه لړۍ چې « د قرآن سره مرکه » نومیږي د قرآن پوهنې ډېره آسانه ، دلچسپه او ګټوره طریقه ده. دلته د قرآن کریم څخه پوښتنې کیږي او هغه د خپلو آیتونو له مخې ځوابونه وايي. هیله ده چې د توجه او هڅېدو وړ مو وګرځي ، دا ځکه چې نن د عمل ورځ ده بېله حسابه خو سبا د حساب ورځ ده بېله عمله !

نو دايې د پنځه ویشتمې روژې لپاره پنځه ویشتم سوغات ، (ن. صمد)

Nsamad57@hotmail.com

د قران سره مرکه (پنځه ویشتمه برخه) :

پوښتنه: آیا ته غواړې چې یو څوک د اسلام دین جبراً ومنې یعنې په زوره مسلمان سي ؟

ځواب: یا هیڅکله نه ، زه د دین په چارو کی هیڅ ډول جبر او زور نه خوښوم (۱) ، بلکې هر څوک آزاد دی چې زما هدایتونه په شعوری توګه ومنې او یا يې هم رد کړی (۲).

پوښتنه: چې داسی ده ، نو بیا دین ته ستا د دعوت او بلنې طریقه څنګه ده ؟

ځواب: ښه مسأله دې مطرح کړه. زه خپل دعوت داسی وړاندی کوم:

۱ـ په خواخوږۍ او خیرغوښتونکې جذبه سره (۳).

۲ـ په حکمت او پوهه سره (۴).

۳ـ په درنښت او عزت سره (۵).

۴ـ په نرم بیان او ګفتار سره (۶).

۵ـ په ښه اخلاقو او خوږه ژبه سره (۷).

۶ـ د خبرو په معقوله طریقه سره (۸).

۷ـ د مخاطب د مذهبی احساساتو د زیانمنولو څخه پرته (۹).

۸ـ د مناقشه ای حالت د غوره کولو څخه پرته (۱۰).

۹ـ د مخاطب په ژبه ، تر څو هغه ښه وپوهوم (۱۱).

۱۰ـ د مخاطب طاقت او استعداد ، غوښتنې او روحیاتو ته په بشپړ پام سره (۱۲).

۱۱ـ دین ته د بلنې کار د ګډ فکری اساس او عقیدې څخه راپیلوم (۱۳).

۱۲ـ د بېلا بیلو میتودونو او لارو چارو په ذریعه يې پوهوم (۱۴).

۱۳ـ د هر ډول چاپلوسۍ ، لحاظ او مراعات څخه پرته (۱۵).

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۴-د مخالفینو د ملامتولو او پېغور او بدرد ویلو له ډاره پرته (۱۲) .
۱۵-د دښمنانو پر خلاف د جهاد په اعلانولو سره (۱۷) .
۱۲-د ځان ښودلو د لارو چارو څخه پرته (۱۸) .
۱۷-د خپل کور څخه په راپیلولو سره (۱۹) .
۱۸-لومړی د انسانانو د اغیزمنو خیرو او طبقو په مخاطب کولو سره (۲۰) .
۱۹-په صبر ، حوصله ، عزم او ثبات سره (۲۱) .
۲۰-پر بریالیتوب په یقین سره (۲۲) .
۲۱-د خپلی بلنی د عملی نمونې په وړاندی کولو سره (۲۳) .

پوښتنه: ډیره مننه د دې خورا دلچسپی او معلوماتی څرګندونی څخه چی پوهېدنه یې پر هر مسلمان واجب او لازمی ده . بله پوښتنه می دا ده چی د حق په لاره کی د څه ډول ازموینو سره مخامخ کېدای سو ؟
ځواب: د حق په لاره کی ډیر امتحانونه راتلای سی چی ځینی یې دا دي:
۱-د دښمن څخه بېره (۲۴) .
۲-لوږه او تنده (۲۵) .
۳-اقتصادی ستونزی (۲۲) .
۴-ځانی او مالی قربانۍ (۲۷) .

پوښتنه: آیا د پلار-نیکه هر څه په پټو سترګو منل روا دي ؟
ځواب: یا هیڅکله نه ، بلکی حق باید ومنل سی او بس (۲۸) .

پوښتنه: آیا داسی څوک سته چی په حق تر پوهېدلو وروسته یې بیا هم د هغه مخالفت کړی وی ؟
ځواب: هو ډیر مثالونه یې سته. لکه فرعون او د هغه ملګرو چی د موسی (ع) څرګند مخالفت کاوه حال دا چی موسی (ع) یې پر حق باله (۲۹) . بل مثال یې دا چی یهویان ښه پوهېدل چی رسول الله (ص) پر حق دی مګر بیا یې هم مخالفت ورسره کاوه (۳۰) .

پوښتنه: اوس به یوه بله ډیره مهمه مسأله وپوښتم چی نن خورا باب سوې ده او هغه دا چی ډیرئ کسان قوم پالنه کوی. آیا تا قومیت او ملیت جایز ګڼلی دی که یا ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځواب: دا په رښتيا هم ډېره مهمه پوښتنه ده ، خو زه به درته ووايم چې ما قوميت او مليت په تمامه معنی رد کړی دی او د دې کار سخت مخالف يم او ما ټول مسلمانان هم له دې کاره سخت منع کړي دي (۳۱) .

پوښتنه: آيا تا کومه مناقشه يا مناظره هم بيان کړې ده که څنګه ؟
ځواب: يا ، زما د بلنی طريقه مناقشه نه ده (۳۲) ، بلکی ما يوازی مُحاجه (۳۳) يا مجادله غوره بللې ده چې هماغه د بحث معقوله طريقه ده (۳۴) او صرف په همدې می اکتفا کړې ده . ځکه ، زما د بلنی هدف تلقين او هدايت دی (۳۵) . د بيلګې په ډول ما د ابراهيم (ع) او يو مغرور پاچا محاجه داسی بيان کړې ده : ابراهيم (ع) هغه ته د دعوت په ورکولو سره داسی وويل: زما رب هغه دی چې څوک ژوندئ کوی او مړ کوی يې . مغرور پاچا : ژوندی کونکی او مړ کونکی خو زه يم . ابراهيم (ع) : که داسی ده نو الله خو لمر د ختيځ څخه راخيژوی ، خو ته هغه د لويديځ څخه راوخيژوه .
د دې سوال په اورېدو سره کافر پاچا وارخطا او سرګردان شو او وبيربدئ (۳۶) .

پوښتنه: پر يوه ډېره مهمه موضوع تر اوسه مفصلاً نه يو رېغبدلي او هغه نفاق او منافقت دی . آيا راته ويلای سې چې نفاق څه او منافق څوک دی ؟
ځواب: نفاق د مسلمانانو بې اتفاقه کول ، هغوی د الهی احکامو په هکله زړه نازړه کول او په زړونو کی د اسلام په هکله شک ورپيدا کول دی چې نوښتګر يې منافق دی ، يعنی دا چې منافقين د نفاق عاملين دي او ځای به يې دوزخ وی (۳۷) . ښه دا ده چې منافق په لنډه توګه درو پيژنم :
۱- په الهی احکامو ملنډې وهل ، په ظاهره د غسی کار ساعتيرئ بلل د نفاق نښه ده چې کړونې يې منافقين دي (۳۸) .
۲- په هغو مؤمنانو د ملنډو وهل يا پر خندل چې د الهی دين لپاره ځانی او مالی قربانۍ ورکوی د منافقانو عمل دی چې سخت عذاب ورته ګوری (۳۹) .
۳- د قرآن او سنت په نافذولو کی پلمې ، حيلې او عذرونه وړاندی کول او د غير الله پريکړو ته مراجعه کول يا ترجيح ورکول منافقت دی چې انجام يې ظلمت دی (۴۰) .
۴- د الله په لار کی د جهاد څخه ځان پټول ، د نورو بېرول او بې زړه کول ، او چټی بهانې جوړول د نفاق نښه ده او عاملين يې منافقين دي (۴۱) .
۵- د ځانی عزت ، نوم او برم حاصلولو په خاطر د کفارو سره ملګرتوب او دوستي او برعکس د مسلمانانو پرې ښودل د منافقت علامه ده (۴۲) .

(c) ketabton.com: The Digital Library

۶ـ د اسلامي احکامو په باره کې شک او تذبذب د منافقت نښه ده ، او د خدای غولول ، تظاهر ، ریا ، نه پر اسلام پوره یقین لرل او نه هم پر کفر ځان پوره عیارول ټول د منافق اعمال دي چې سزا به یې د اور لمبې وی (۴۳) .

۷ـ د ځان ساتلو او امتیاز حاصلولو په غرض د یهودو او نصاراوو (یعنی عیسویانو) سره دوستي د منافقت نښه ده چې د دې سختی ګناه عذاب د اور عتاب دی (۴۴) .

(۱) : البقره : **۲۵۶** . (۲) : الکهف : ۱۹ ؛ الفرقان : **۵۷** ؛ المزمل : ۱۹ ؛ المدثر : ۳ ، **۵۵** ؛ الدهر : ۲۹ . (۳) : النحل : ۱۲۵ . (۴) : النحل : **۱۲۵** ؛ الانعام : ۶۸ . (**۵**) : عبس : **۵ـ۱۶** . (۶) : طه : **۴۴** ؛ آل عمران : **۱۵۹** . (۷) : حم سجده : **۳۴** ؛ المومنون : ۹۶ . (۸) : النحل : **۱۲۵** ؛ العنکبوت : **۴۶** . (۹) : الانعام : ۱۰۸ . (۱۰) : الحج : **۲۷ـ۲۹** . (۱۱) : ابراهیم : ۴ . (۱۲) : النسأ : **۲۳** ؛ طه : **۴۰** ؛ الاسرأ : ۱۰۶ . (۱۳) : آل عمران : **۲۴** . (۱۴) : الانعام : **۱۰۵** . (**۱۵**) : الانعام : **۷۴** ؛ المایّده : **۵۴** ؛ طه : ۲۴ . (۱۶) : المایّده : **۵۴** . (۱۷) : التوبه : **۷۳** ، **۴۱** ، **۴۴** ؛ التحریم : **۹** ؛ الفرقان : **۵۲** ؛ الصف : ۴ . (۱۸) : الانبیأ : **۱۵۷** . (۱۹) : الشعرأ : **۲۱۴** ؛ الانعام : **۷۴** . (۲۰) : طه : **۲۴** ؛ النازعات : ۱۷ ؛ البقره : **۲۵۸** ؛ قریش : ۱ـ۴ . (۲۱) : هود : **۴۹** ؛ الاعراف : ۱۲۸ ؛ حم سجده : **۳۰** ؛ الاحقاف : ۱۳ ، **۳۵** ؛ آل عمران : ۲ . (۲۲) : هود : **۴۹** ؛ الاعراف : ۱۲۸ ؛ آل عمران : **۱۳۹** . (۲۳) : الاحزاب : ۲۱ ؛ هود : **۸۸** ؛ البقره : **۴۴** ؛ الصف : ۲ ، ۳ . (۲۴) : البقره : **۱۵۵** . (۲۵) : البقره : **۱۵۵** . (۲۶) : البقره : **۱۵۵** . (۲۷) : البقره : **۱۵۵** . (۲۸) : البقره : ۱۷۰ ؛ المایّده : ۱۰۴ ؛ الاعراف : ۲۸ ؛ الانبیأ : **۵۳** ؛ الشعرأ : ۷۴ . (۲۹) : النمل : ۱۴ . (۳۰) : البقره : **۸۹** ، **۱۴۴** ، **۱۴۶** ؛ الانعام : ۲۰ ، ۱۱۴ . (۳۱) : آل عمران : ۱۰۳ ، **۱۰۵** ؛ الشوری : ۱۳ ؛ الانعام : **۱۵۳** ، **۱۵۹** ؛ الروم : ۳۲ . (۳۲) : الحج : **۲۷ـ۲۹** . (۳۳) : البقره : **۲۸۵** . (۳۴) : النحل : **۱۲۵** ؛ العنکبوت : ۴۶ . (۳۵) : القصص : **۴۳** ؛ الزمر : **۲۷** ؛ ابراهیم : **۲۵** ؛ الاسرأ : ۴۱ ؛ یونس : ۳ . (۳۶) : البقره : **۲۸۵** . (۳۷) : التوبه : **۲۵ـ۲۶** ؛ النسأ : **۱۳۸ـ۱۳۹** . (۳۸) : التوبه : **۲۵ـ۲۶** . (۳۹) : التوبه : **۷۹** . (۴۰) : النسأ : ۲۰ـ۲۱ . (۴۱) : الاحزاب : ۱۳ . (۴۲) : النسأ : **۱۳۸ـ۱۳۹** . (۴۳) : النسأ : ۱۴۲ - **۱۴۳** . (۴۴) : المایّده : **۵۱ـ۵۲** .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د روژې شپږ ویشتم سوغات

قدرمنو او عزتمنو لوستونکو ، دغه لړۍ چې « د قرآن سره مرکه » نومېږي د قرآن پوهنې ډېره آسانه ، دلچسپه او ګټوره طریقه ده . دلته د قرآن کریم څخه پوښتنې کیږي او هغه د خپلو آیتونو له مخې ځوابونه وایي . هیله ده چې د توجه او هڅېدو وړ مو وګرځي ، دا ځکه چې نن د عمل ورځ ده بېله حسابه خو سبا د حساب ورځ ده بېله عمله !

نو دایې د شپږویشتمې روژې لپاره شپږویشتم سوغات ، (ن . صمد)

Nsamad57@hotmail.com

د قران سره مرکه (شپږویشتمه برخه) :

پوښتنه: آیا تا د پخوانیو اُمتونو بیان کړی دی ؟ که وی ، دوه ـ درې مثالونه یې راکولای سې ؟

ځواب: هو ، ما د ډیرو پخوانیو امتیانو بیان کړی دی لکه د نوح قوم(۱) ، د عاد قوم(۲) ، د ثمود قوم(۳) او داسې نور .

پوښتنه: آیا تا د کوم بت نوم هم اخیستی دی ؟

ځواب: هو ، ما د ځینو بتانو نومونه هم ذکر کړي دي ، مثلاً: لات(۴) ، عُزی(۵) ، منات(۲) ، وَد ، سواع ، یعوث ، یعوق ، نسر(۷) او نور .

پوښتنه: آیا تا د کوم کافر نوم هم ذکر کړی دی که یا ؟

ځواب: هو ، ما د څو کافرانو نومونه ذکر کړي دي لکه فرعون ، قارون ، هامان(۸) ، ابولهب(۹) او نور .

پوښتنه: ځینې خلک وایې چې د فرعون جسد تر ننه هم خوندي دی ، آیا دا ریښتیا ده ؟ او تا په دې هکله څه ویلي دي که یا ؟

ځواب: هو ، دا ریښتیا ده او د فرعون جسد الله تعالی تر قیامت پورې همداسې ساتلی دی تر څو خلک د هغه له بد انجامه عبرت واخلي (۱۰) .

پوښتنه: اوس به راسم دې ته چې آیا تا د کومې ښځې نوم هم ذکر کړی دی که یا ؟

ځواب: هو ، ما د مریم یعنې د عیسی (ع) د مور نوم څو واره ذکر کړی دی (۱۱) .

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنه: آیا تا د کوم مسجد نوم هم ذکر کړی دی ؟
ځواب: هو ، ما د ځینو مسجدونو نومونه ذکر کړي دي لکه مسجدِ حرام (۱۲) په مکه کی ، مسجدِ اقصی (۱۳) په بیت المقدس کی او نور.

پوښتنه: آیا کولای سم چی د کعبې په باره کی لنډ معلومات در څخه وغواړم ؟
ځواب: هو ولی نه ، کعبه یعنی د الله دغه کور په مکه کی دی (۱۴) . د نړۍ تر ټولو لومړنی عبادت ځای همدا دی (۱۵) . دا د برکت او هدایت مرکز دی (۱۲) . په دې کی د الله تعالی ډیری نښانې شته دي (۱۷) . په دې کی د ابراهیم ځای یعنی مقام ابراهیم هم موجود دی (۱۸) . ابراهیم (ع) او اسمعیل (ع) کعبه له سره ودانه کړه (۱۹) . کعبه د امن او سولی ځای دی (۲۰) . دا سپیڅلی (۲۱) او عزتمن (۲۲) ځای دی. دا د حج او الهی عبادت لپاره د انسانانو ټولیزه ځای دی (۲۳) . پر هر استطاعت لرونکي مسلمان باندی (په ژوند کی یو ځل) لازمه ده چی د دې کور حج وکړی (۲۴) . د هغه انتظام او پالنه د پرهیزګارو خلکو دنده ده (۲۵) . د حج څخه علاوه د دې کور عُمره هم کېدای سی (۲۲) . د حج په مراسمو کی د کعبې طواف (۲۷) ، د صفا او مروا د غونډیو تر منځ ګړندئ تګ راتګ (۲۸) ، د عرفات په میدان کی راغونډېدل (۲۹) ، قربانی (۳۰) او په مشعر حرام (۳۱) یا مزدلفه کی تم کېدل هم شامل دي.

پوښتنه: آیا تا د کوم شتمن نوم هم یاد کړی دی که یا ؟
ځواب: هو ، ما د موسی (ع) د قوم د یو ډیر لوی شتمن یعنی قارون نوم ذکر کړی دی (۳۲) .

پوښتنه: د موضوع په ارتباط می یوه بله پوښتنه په زړه کی راوګرځېده او هغه دا چی ستا د نزول څخه مخکی د عربو حالت څنګه و ؟ که یو څه وضاحت راکړې خوشاله به سم.
ځواب: زما د راتګ یعنی نازلېدو څخه مخکی نه یوازی عربی ټاپو وزمه بلکی ټوله نړۍ په فتنه او فساد کی ډوبه وه (۳۳) . هره خوا د کفر ، شِرک ، وهم او شک پالنې او د ګمراهۍ تیاره خپره وه (۳۴) . هیڅ کوم مرکزی حکومت واکمن نه و ، بلکی خَلک پر قبیلو او قومونو ویشل سوي وو (۳۵) او خپل تر منځو په نښتو او جګړو اخته وو (۳۲) .
عوام ټول په غربت او مفلیسۍ کی راګیر وو (۳۷) . په ټولو کی د قریشو ټبر ډیر متمَول او شتمن و (۳۸) ، دا ځکه چی کورنی او بهرنی تجارت ټول د دوی په واک کی و (۳۹) . د هغوی سوداګریز کاروانونه په هماغه نا امن حالت کی داسی ژغورلي وو لکه په دوه دیرش غاښونو کی چی ژبه ده (۴۰) . د دې کار لوی

(c) ketabton.com: The Digital Library

علت دا و چې دا خلک د عربو مذهب سالاران (۴۱) ، د کعبې متولّیان یا ساتونکي (۴۲) او حاجیانو ته د څښلو د اوبو ورکونکي وو (۴۳) . همدا علت و چې د دوی د قافلو سره هیچا هم غرض نه درلود او هغوی بېله کومې بیرې او خطر څخه سفر کاوه (۴۴) .
د عربو ډېره او پراخه سیمه بې حاصله او ریګستاني وه (۴۵) . ځای ځای به څو د خرما ونې ولاړې وې او یا به هم د انګورو باغونه لیدل کېدل (۴۶) . د څارویو له منځه اوښ ډېر عام و او خلک پر هغه سپرېدل ، د هغه غوښې یې خوړلې او په هغه سره یې بارونه له یوه ځایه بل ته انتقالول (۴۷) .
میشتېدنه دوه ډوله وه: لومړی حَضَری یعنی ښاري ژوند او دوهم بَدَوی یعنی د کوچیانو غوندی کلیوالي ژوند (۴۸) . باید ووایم چې په عربو کې قومي او نژادي تعصب خورا ډیرو (۴۹) . هغوی جګړه مار او زړه ورخلک وو (۵۰) . هغوی په خپلې ژبې ډېر ویاړ کاوه او غیر عربو ته یې عجم (یعنی ګونګیان) ویل (۵۱) . هغه مهال شعر او شاعري ډېر رواج درلود (۵۲) .
هغوی د شراب څښلو او قمار کولو ناوړه عادتونه هم لرل (۵۳) . شک او ګومان پالنه خورا ډیره وه (۵۴) . د سود کاروبار ډیر پکښې عام و (۵۵) . هغوی د لور وژنې په ناولې دود هم مبتلا وو او ځینو کسانو به خپلې لونې تر زوکېدو وروسته ژوندۍ ښخولې (۵۶) .
کعبه د عربو مذهبي مرکز و (۵۷) . له هرې خوا به عرب هر کال دلته د حج او طواف لپاره راتلل (۵۸) . د هغه د سترتیا او برم اندازه له دې نه ښه ترا معلومېدای سی چې یو غیر متمدن قوم د حسد ، دښمنۍ او قومي ګټو له امله د هغې د نړولو لپاره د فیلانو یو غټ لښکر تهیه کړ او حمله یې پر وکړه ، خو الله تعالی د دغو خلکو د دې ناولې پلان د شنډولو په خاطر یو ډول خاص مرغان (ابابیل) ډلې ډلې راولیږل چې پر دغو یرغلګرو یې ډبَرینې تیږې را و اورولې او هغوی ټول یې تباه او برباد کړل او په دې ډول د الله د دغه مرکزیت او مرجعیت ورانونکي پخپله محوه او تباه سول (۵۹) .
ابراهیم (ع) عربو ته د الهي توحید پیغام ورکړی و خو هغوی د ده پیغام هېر او له پامه غورځولی و (۶۰) .
هغوی د خدای لمانځنې پر ځای شِرک او بت پرستۍ ته مخه کړې وه (۶۱) . د لات ، منات ، عزی او نورو بې شمیره بتانو عبادت یې کاوه (۶۲) او د هغوی لمانځل یې تر الله پوری د رسېدو ذریعه بلله (۶۳) . هغوی یوازینی خدای د کایناتو خالق او د عالم چلونکی باله (۶۴) . خو د قیامت ، جزا او نبوت څخه منکر وو (۶۵) . په عربو کې عیسویان (۶۶) ، یهودیان (۶۷) او اور لمانځونکي (۶۸) هم موجود وو .

پوښتنه: ستا د دې جامع تفصیل څخه ډیر منندوی یم. که اوس راته ووایې چې ستا تاریخي فلسفه څه ده ، یعنی ستا لخوا د پورتنیو ذکر سوو پیښو له بیانه اصلي مطلب څه دی ؟
ځواب: زما د تاریخ فلسفه هماغه عبرت او درس دی. ما پخوانۍ پیښې صرف د دې لپاره ذکر کړې دي تر څو خلکو ته عبرت او نصیحت وګرځي او د هغو په رڼا کې خپله آینده سمه کړی (۶۹) .

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۱) : الاعراف: ۵۹ ؛ هود : ۲۵ . (۲) : الاعراف: ۶۵ ؛ هود : ۵۰ . (۳) : الاعراف: ۷۳ ؛ هود : ۶۱ . (۴) : النجم: ۱۹
(۵) : النجم: ۱۹ . (۶) : النجم: ۲۰ . (۷) : نوح: ۲۳ . (۸) : العنکبوت: ۳۹ . (۹) : تبت: ۱ . (۱۰) : یونس: ۹۲ . (۱۱)
: آل عمران: ۳۶ ؛ النسأ : ۱۷۱ ؛ المایّده: ۱۷ ، ۵۰ ؛ التحریم: ۱۲ . (۱۲) : البقره: ۱۴۴ ؛ المایّده: ۲ ؛ الانفال: ۳۴
؛ التوبه: ۷ ؛ الاسرأ : ۱ . (۱۳) : الاسرأ : ۱ . (۱۴) : آل عمران: ۹۶ . (۱۵) : آل عمران: ۹۶ . (۱۶) : آل عمران: ۹۶ .
(۱۷) : آل عمران: ۹۷ . (۱۸) : آل عمران: ۹۸ . (۱۹) : البقره: ۱۲۷ . (۲۰) : البقره: ۱۲۵-۱۲۶ ؛ القصص: ۵۷ . (۲۱)
: التوبه: ۲۸ . (۲۲) : البقره: ۱۹۱ ؛ المایّده: ۲ ، ۹۷ ؛ القصص: ۵۷ . (۲۳) : البقره: ۱۲۵ . (۲۴) : آل عمران: ۹۷
؛ الحج: ۲۷ . (۲۵) : الانفال: ۳۴ . (۲۶) : البقره: ۱۵۸ . (۲۷) : البقره: ۱۲۵ ؛ الحج: ۲۹ . (۲۸) : البقره: ۱۵۸ .
(۲۹) : البقره: ۱۹۸ . (۳۰) : الحج: ۳۴ ، ۳۶ ، ۲۸ . (۳۱) : البقره: ۱۹۸ . (۳۲) : القصص: ۲۷-۸۲ . (۳۳) :
الروم: ۴۱ ؛ ال عمران: ۱۰۳ ؛ قریش: ۴ . (۳۴) : الانعام: ۱۰۶ ، ۱۴۳ ، ۱۴۴ ؛ آل عمران: ۱۰۳ ، ۱۵۱ ، ۱۲۴ . (۳۵)
: الحجرات: ۳ . (۳۶) : مریم: ۹۷ ؛ آل عمران: ۱۰۳ ؛ الروم: ۴۱ ؛ قریش: ۴ . (۳۷) : قریش: ۴ ؛ ابراهیم: ۳۷ .
(۳۸) : قریش: ۴ . (۳۹) : قریش: ۱-۲ . (۴۰) : قریش: ۴ . (۴۱) : قریش: ۳ . (۴۲) : التوبه: ۱۹ . (۴۳) : التوبه:
۱۹ . (۴۴) : قریش: ۱-۴ . (۴۵) : ابراهیم: ۳۷ . (۴۶) : الانعام: ۹۹ ، ۱۳۶ ، ۱۴۱ ؛ المومنون: ۱۹ ؛ یس: ۳۴-
۳۵ ؛ الانبیأک ۱۵ و ۱۲ . (۴۷) : الغاشیه: ۱۷ ؛ الانعام: ۱۴۲ ، ۱۴۴ ؛ الاعراف: ۴۰ ؛ النحل: ۵-۷ . (۴۸) :
الاحزاب: ۲۰ ؛ التوبه: ۹۰ ، ۹۷ ، ۱۲۰ . (۴۹) : الفتح: ۲۶ . (۵۰) : مریم: ۹۷ ؛ النسأ : ۱۰۴ . (۵۱) : حم سجده:
۴۴ ؛ النحل: ۱۰۳ ؛ الشعرأک ۱۹۸ . (۵۲) : الحاقه: ۴۱ ؛ الطور: ۳۰ ؛ الشعرأ : ۲۲۴ الصفت: ۳۶ . (۵۳) :
البقره: ۲۱۹ ؛ المایّده: ۹۰-۹۱ . (۵۴) : الانعام: ۱۴۳ ، ۱۴۴ ؛ الاسرأ : ۴۰ ؛ النسأ : ۱۱۷ ؛ الزخرف: ۱۹ . (۵۵) :
البقره: ۱۷۵ ؛ آل عمران: ۱۳۰ ؛ الروم: ۳۹ . (۵۶) : الانعام: ۵۱ ؛ الاسرأ : ۳۱ ؛ التکویر: ۸-۹ . (۵۷) : الانفال:
۳۵ ؛ قریش: ۳ ؛ التین: ۳ . (۵۸) : البقره: ۱۵۸ ، ۱۸۹ ، ۱۹۷ ؛ الحج: ۲۷ . (۵۹) : الفیل: ۱-۵ . (۶۰) : الحج:
۲۶-۳۱ ؛ الانعام: ۱۲۱ ؛ ابراهیم: ۳۵-۴۱ ؛ مریم: ۴۱-۵۵ ؛ العنکبوت: ۱۲ . (۶۱) : الانعام: ۱۰۶ ؛ الزمر: ۳ ؛
یونس: ۱۸ ؛ النحل: ۷۳ ؛ الفرقان: ۳ . (۶۲) : النجم: ۱۹-۲۰ ؛ الفرقان: ۳ . (۶۳) : الزمر: ۳ ؛ یونس: ۱۸ .
(۶۴) : یونس: ۳۱ ؛ المومنون: ۸۴-۹۰ . (۶۵) : الفرقان: ۱۱ ؛ السبا : ۳ ؛ الشوری: ۱۸ ؛ النازعات: ۴۲ ؛
الروم: ۱۲ . (۶۶) : البقره: ۲۲ ؛ المایّده: ۶۹ ؛ الحج: ۱۷ ؛ الجمعه: ۶ . (۶۷) : البقره: ۶۲ ؛ المایّده: ۱۸ ، ۶۹ ؛
التوبه: ۳۰ ؛ الحج: ۱۷ . (۶۸) : الحج: ۱۷ . (۶۹) : یوسف: ۱۱۱ ؛ النازعات: ۲۶ ؛ آل عمران: ۱۳ ؛ الاعراف: ۱۷۶
؛ الحشر: ۲ .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د روژې اووه ویشتم سوغات

قدرمنو او عزتمنو لوستونکو ، دغه لړۍ چې « د قرآن سره مرکه » نومیږي د قرآن پوهنې ډیره آسانه ، دلچسپه او ګټوره طریقه ده. دلته د قرآن کریم څخه پوښتنې کیږي او هغه د خپلو آیتونو له مخې ځوابونه وایي. هیله ده چې د توجه او هڅېدو وړ مو وګرځي ، دا ځکه چې نن د عمل ورځ ده بېله حسابه خو سبا د حساب ورځ ده بېله عمله !

نو دایې د اووه ویشتمې روژې لپاره اووه ویشتم سوغات ، (ن.صمد)

Nsamad57@hotmail.com

د قران سره مرکه (اووه ویشتمه برخه) :

پوښتنه: آیا راته ویلای سې چې ستا د خوښې وړ انسانان څوک دي ، یعنې څه ډول انسانان خوښوې ؟

ځواب: زما د خوښې وړ یا مطلوب انسان باید لاندیني صفتونه ولري:

۱- پر الله ، د هغه پر نبیانو ، د هغه پر ملایکو ، د هغه پر کتابو ، او پر آخرت باندې ایمان ولري (۱) .

۲- د خدای سره بل شریک و نه نیسي (۲) .

۳- ړغ یې تر غیرالله پورې نه وي یعنې بېله خدایه بل څوک معبود و نه بولي (۳) .

۴- په هره مسأله او معامله کې د الله او د هغه د رسول اطاعت یا پیروي وکړي نه د بل چا یا بل ځواک (۴) .

۵- د الله په لاره کې په خپل سر او مال سره جهاد وکړي (۵) .

۶- د الله څخه وبیریږي (۶) ، پر هغه باور او اعتماد وکړي (۷) ، د هغه د رضا یا خوښې غوښتونکې وي (۸) ، د هغه تسبیح او حمد ویونکې وي (۹) ، هغه ته سر ټیټونکې یا سجده کونکې وي (۱۰) ، د هغه عبادت کونکې وي (۱۱) ، توبه او استغفار کونکې یعنې د عفوې غوښتونکې وي (۱۲) .

۷- لمونځ کونکې وي (۱۳) ، د روژې په میاشت کې روژه نیونکې وي (۱۴) .

۸- د نصاب د پوره کېدو په صورت کې د زکات ورکونکې وي (۱۵) ، او حج کونکې وي (۱۶) .

۹- رښتیا ویونکې وي (۱۷) ، صبر کونکې یعنې صابر وي (۱۸) ، پر خپل قهر باندې غالب یعنې د هغه کنټرولونکې وي (۱۹) ، امانت ساتونکې یعنې امین یا په امانت کې صادق وي (۲۰) .

۱۰- د ښه کارونو خپرونکې او د بدو منع کونکې وي (۲۱) ، د ښېګڼې لپاره نه ستړې کیدونکې وي (۲۲) .

۱۱- په رښتیا شاهدي ورکونکې وي (۲۳) ، د درواغو د شاهدۍ څخه ځان ژغورونکې وي (۲۴) ، متکبر او مغرور نه وي (۲۵) .

۱۲- د بیوزلو او مسکینانو سره د خپل مال او شتمنۍ له درکه مرسته وکړي (۲۶) .

۱۳- د خپل جنسي سیستم ساتونکې او د زنا څخه ډډه کونکې وي (۲۷) .

۱۴- د کنجوسۍ یعنې بخیل توب او اضافه خرڅۍ یعنې اِسراف څخه ډډه وکړي بلکې کم خرڅه وي (۲۸) .

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۵- پر قول ټینګ وی (۲۹).
۱۶- د ګناهونو څخه ځان ساتونکی یعنی ډډه کونکی وی (۳۰).
۱۷- د چا ناحقه وژونکی نه وی (۳۱).
۱۸- د چتی او بې ګټې خبرو څخه ځان ساتونکی وی (۳۲).
۱۹- د نورو د غلطیو عفو کونکی وی (۳۳).
۲۰- نور مسلمانان خپل ورونه وبولی او د هغوی سره ورور ګلویزه سلوک وکړی (۳۴).
۲۱- د مسلمانانو لپاره نرم خویه وی خو د کافرانو په وړاندی ډیر سخت او په عین حال کی متوجه وی (۳۵)
.
۲۲- په مغرورانه توګه نه بلکی په عزتمنه طریقه سره چال چلند وکړی (۳۶).
۲۳- د نورو سره په مشوره کار مخته یوسی (۳۷).
۲۴- د الهی حدودو (حکمونو) ساتندوی وی (۳۸).
۲۵- د الله او رسول حُکم تر هر څه لوړ، د مینی وړ، او په هر حالت کی اولتر وبولی (۳۹).

پوښتنه: دا خو ډیر حیاتی معلومات وو. آیا پر الله باندی ډیر ګران کسان یا د الهی انعام ګټونکي راپیژندلای سې؟
ځواب: هو، هغه کسان چی د الله ډیره ښېګڼه، نیکی او عزت پر لورول سوی هماغه انبیأ کرام، صدیقین (یعنی رښتیا ویونکي او صادقان)، شهیدان او صالحین (یعنی نېک عمله) انسانان دي (۴۰). خو باید متوجه اوسې چی زما په نزد یوازی همدا ډله مختص نه ده بلکی نبیان می هم صالحین بللي دي (۴۱).

پوښتنه: آیا راته ویلای سې چی د نن ورځی د مسلمانانو څخه ګیله او شکایت لرې که یا؟
ځواب: دا خو ډیره معقوله او ضروری پوښتنه ده او باید درته ووایم چی بلې هو، زه صرف دا شکایت ورڅخه لرم چی هغوی زه په عمل کی ترک او پرې ایښی یم بلکی صرف په نوم پر ګران یم (۴۲).

پوښتنه: چی داسی ده، نو د انسان د روزنې او تربیې لارې چارې کومی دي؟
ځواب: زما په نزد انسانی تربیه خپلی لارې چاری لری چی هغه مختصراً داسی دي:

لومړی- زما د تربیې څخه اصلی مقصد د یو صالح یعنی نیک عمله انسان جوړول دی (۴۳)، داسی یو انسان چی په صحیح توګه د الله اطاعت او بندګي کونکی وی (۴۴)، د الهی لارښوونی یا هدایت رښتیانی عملی کونکی وی (۴۵)، چی پر مځکه د الله د خلیفه او استاځي په توګه و اوسیږی او د خپلو مسؤلیتونو اجرا کونکی وی (۴۶).

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوهم-زه د انسان ټوله روزنه کوم(۴۷). زه د هغه سره د مادي او روحياتي ژوندانه خورا ژوري اړيکي لرم (۴۸). نو ځکه زه د انسان د جسم، عقل او روح وده، توازن او انتظام را منځته کوم(۴۹). د يو مسلمان هر عمل عبادت دی خو په دې شرط چې اړونده کار يې د الله د خوښۍ حاصلولو په خاطر وی(۵۰).

دریيم: ما د انسان د روحاني ژوندانه د ودې او پرمختګ لپاره ذکر او فکر(۵۱)، عبادت(۵۲)، او زما تلاوت کول ضروري بللي دی(۵۳) او هغه ته می عالي اخلاق او ښېګڼې ورښوولې دي(۵۴).

څلورم-زما په نظر انساني عقل د الله تعالی يو نعمت دی چې د هغه څخه ګټه نه اخيستل ناشکري او د نعمت کفران ګڼل کيږي(۵۵). زه هر انسان ته د کايناتو په هکله د ژور فکر او غور او د الله د قدرت او حکمت د مشاهده کولو بلنه ورکوم(۵۶). د الهی شريعت حکمتونه او ګټې واضح کوم(۵۷). په پټو سترګو يې د نورو د تقليد څخه راګرځوم(۵۸). زما په نظر په هر ډول مسأله او معامله کی د پوهی او څیړنی څخه پرته صرف د شک، وهم او ګومان څخه کار اخيستل غلط دی(۵۹). د قيامت په ورځ به د هر انسان څخه د خپل عقل د نه استعمال يا غلط استعمال پوښتنه کيږي(۶۰).

پنځم-ما د انسان د جسماني او مادي اړتياوو د بشپړولو په هکله هم ډير ټينګار کړی دی(۶۱).

شپږم-ما د انسان د جذباتو او احساساتو تربيه هم په نظر کی نيولې ده. وګوره زه انسان ته فقط د الله څخه بيره ورښيم(۶۲)، او د بل هر ډول خوف يا بيرى څخه مثلاً د مړینی څخه د بيرى(۶۳)، د رزق د لږښت د بيرى(۶۴) او خيالي يا تخيلي خطرونو د بيری څخه خلاصون ورکوم(۶۵). د هغه په زړه کی د دنيا او آخرت د نعمتونو هيله او آرزو ورپيدا کوم(۶۶). هغه ته د الله سره مينه او محبت(۶۷) او د شيطان څخه کرکه او نفرت ورښيم(۶۸). زه د انسان په دننه کی د هر ډول بدۍ سره کرکه پيدا کوم(۶۹) تر څو د کفر او شِرک(۷۰)، فحشا(۷۱)، فتنې او فساد(۷۲) او نورو بديو د ارتکاب څخه وژغورل سي.

اووم: ما د انسان د فردي(۷۳) او ټولنيز(۷۴) ژوندانه د سمون لپاره هر ممکن کوښښ کړی دی.

اتم-ما د انسان د حتمی يعنی فرض(۷۵) او غوره يعنی ښه(۷۶) کړنو يا چارو توپير بيان کړی دی تر څو د مهمو او غير مهمو مسألو تفکيک وکړای سي.

نهم-ما د انساني تربيې لپاره د لاندنيو وسايلو او ذرايعو څخه ډير کار اخيستی دی:

۱-چې يوه بيلګه ييزه حالت غوره کړی(۷۷) مطلب دا چې د رسول الله أسوةً حسنه اختيار کړي.

۲-د وعظ او تلقين ذريعې ورښيم(۷۸).

۳-په خبرداري ورکولو او چمتو کولو سره «يعنی اِنذار او ترهيب» يې متوجه کوم(۷۹).

(c) ketabton.com: The Digital Library

۴ـ د کیسو او تاریخ څخه په عبرت سره یې پوهوم (۸۰) .
۵ـ د جاهلیت د کلتور او عنعناتو په ختمولو سره یې روزم (۸۱) .

لسم ـ نو پر دغه طریقه چی ځوک تیار سی ، هغوی زما د تلپاتو حقایقو او داخلی او خارجی هر ډول دلایلو څخه ښه خبر وی ، زما د احکامو پلی کونکی ، د حکمت او بصیرت څخه ګټمن او هغوی د نفس د پاکۍ تر ټولو ښه درجه او مرتبه لرونکي وی (۸۲) . کله چی دا سی وسی نو یوه بهترینه ټولنه منځته راځی چی په ایمان او ښه عمل سره به ښکلې وی چی نیکي به خپروی او بدي به منع کوی (۸۳) .

(۱) : البقره: ۱۷۷ ، ۲۸۵ . (۲) : المومنون: ۵۹ . (۳) : الفرقان: ۶۸ ؛ الجن: ۱۸ . (۴) : النسأ : ۵۹ ؛ التوبه: ۷۱ . (۵) : النسأ : ۷۶ ؛ الصف: ۱۱ . (۶) : المومنون: ۵۷ ؛ النور: ۹۲ ؛ الرعد : ۲۱ ؛ التوبه: ۱۸ ؛ الانبیأ : ۴۹ . (۷) : المایّده: ۲۳ ؛ الانفال: ۲ ؛ النحل: ۴۲ ؛ الشوری: ۳۶ . (۸) : الرعد : ۲۲ ؛ البقره: ۲۷۱ ؛ الروم: ۳۸ ، ۳۹ ؛ الدهر: ۹ . (۹) : التوبه: ۱۱۲ ؛ الفرقان: ۶۴ . (۱۰) : التوبه: ۱۱۲ . (۱۱) : التوبه: ۱۱۲ ؛ آل عمران: ۱۷ ؛ الفرقان: ۶۴ . (۱۲) : آل عمران: ۱۷ ، ۱۳۵ ؛ النسأ : ۷۶ ؛ التوبه: ۱۱۲ الذریت: ۱۸ . (۱۳) : المومنون: ۲ ؛ النسأ : ۱۰۳ ؛ البقره : ۳ ؛ المایّده: ۵۵ ؛ الانفال: ۳ . (۱۴) : البقره: ۱۸۳ ؛ الاحزاب: ۳۵ . (۱۵) : التوبه: ۷۱ ؛ المومنون: ۴ ؛ البقره : ۱۷۷ ؛ المایّده: ۵۵ ؛ الحج: ۷۸ . (۱۶) : آل عمران: ۹۷ ؛ الحج: ۲۶ . (۱۷) : آل عمران: ۱۷ ؛ الاحزاب: ۳۵ . (۱۸) : البقره: ۱۵۳ ؛ آل عمران: ۱۷ ؛الاحزاب:۳۵ . (۱۹) : آل عمران: ۱۳۴ ؛ الشوری: ۳۷ . (۲۰) : المومنون: ۸ . (۲۱) : آل عمران: ۱۱۴ ؛ التوبه: ۱۱۲ . (۲۲) : المومنون: ۶۱ ؛ فاطر: ۳۲ ؛ المایّده: ۴۸ . (۲۳) : النسأ : ۱۳۵ ؛ المایّده: ۸ . (۲۴) : الفرقان: ۷۲ . (۲۵) : السجده: ۱۵ ؛ النسأ : ۳۶ ؛ لقمن: ۱۸ ؛ النحل: ۲۳ . (۲۶) : البقره: ۳ ؛ آل عمران: ۱۷ ، ۱۳۴ ؛ ابراهیم: ۳۱ ؛ الانفال: ۳ ؛ الحج: ۳۵ . (۲۷) : المومنون: ۵ ؛ النور: ۳۰ ، الاحزاب: ۳۵ ؛ الفرقان: ۶۸ . (۲۸) : الفرقان: ۶۷ ؛ الانعام: ۱۴۱ ؛ الاعراف: ۳۱ ؛ الاسرأ : ۲۶ـ۲۷ . (۲۹) : البقره: ۱۷۷ ؛ الانعام: ۱۵۲ ؛ النحل: ۹۱ ؛ المومنون: ۸ ؛ الاحزاب: ۲۳ . (۳۰) : الشوری: ۳۷ ؛ النجم: ۳۲ . (۳۱) : الفرقان: ۶۸ ؛ الانعام: ۱۵۱ . (۳۲) : الفرقان: ۶۳ ؛ المومنون: ۳ . (۳۳) : الشوری: ۳۷ ؛ آل عمران: ۱۳۴ . (۳۴) : الحجرات: ۱۰ ؛ التوبه: ۱۱ ؛ آل عمران: ۱۰۳ ؛ الاحزاب: ۵ ؛ البقره: ۱۷۸ . (۳۵) : الفتح: ۲۹ . (۳۶) : الفرقان: ۶۳ ؛ لقمن: ۱۹ . (۳۷) : الشوری: ۳۸ ؛ آل عمران ۲۵۹ . (۳۸) : التوبه: ۱۱۲ ؛ البقره: ۱۸۷ ، ۲۳۰ ؛ النسأ : ۱۳ . (۳۹) : المجادله: ۲۲ ؛ النسأ : ۶۵ ؛ التوبه: ۲۴ ؛ البقره: ۱۶۵ . (۴۰) : النسأ : ۷۹ . (۴۱) : الانعام: ۸۵ ؛ النحل: ۱۲۲ ؛ الانبیأ : ۷۲ ؛ الصفت: ۱۱۲ ؛ القلم: ۵۰ . (۴۲) : الفرقان: ۳۰ . (۴۳) : الحجرات: ۱۳ . (۴۴) : الذریت: ۵۶ . (۴۵) : البقره: ۵ ، ۲۸ ، ۱۵۷ ؛ الزمر: ۱۸ . (۴۶) : البقره: ۳۰ . (۴۷) : ص: ۷۱ـ۷۲ . (۴۸) : القیامه: ۱۶ـ۱۷ ؛ الاعراف: ۳۲ ؛ البقره: ۱ . (۴۹) : البقره: ۱۴۳ ؛ النحل: ۱۰ـ۱۷ . (۵۰) : البقره: ۱۷۷ . (۵۱) : آل عمران: ۱۹۱ . (۵۲) : البقره: ۲۱ ؛ الحج: ۷۷ . (۵۳) : فاطر: ۲۹ ؛ البقره: ۱۲۱ . (۵۴) : البقره: ۱۷۷ ؛ المومنون: ۱ـ۹ ؛ الفرقان : ۶۳ـ۷۶ . (۵۵) : الملک: ۲۳ . (۵۶) : البقره: ۱۲۴ ؛ الانعام: ۹۵ـ۹۹ ؛ الروم: ۸ ؛ الجاثیه: ۲۲ ؛ التغابن: ۳ .

(۵۷) : البقره: ۱۷۹ ، ۱۸۴ ، ۲۸۲ . (۵۸) : الزخرف: ۲۳ ؛ البقره: ۱۷۰ . (۵۹) : النجم: ۲۳ ، ۲۸ ؛ الاسرأ: ۳۶ ؛ الکهف: ۱۵ ؛ الحجرات: ۲ ؛ النسأ: ۸۳ . (۲۰) : الاسرأ: ۳۶ ؛ التکاثر: ۸ ؛ الملک: ۲۳ . (۲۱) : الاعراف: ۳۲ ؛ القصص: ۷۷ ؛ البقره: ۲۲۲ـ۲۲۳ ؛ الروم: ۲۱ . (۲۲) : آل عمران: ۱۵۷ ؛ الزمر: ۳۶ ؛ الانعام: ۱۵ ؛ المایّده: ۹۴ ؛ الدهر: ۱۰ . (۲۳) : ق: ۴۳ ؛ آل عمران: ۱۵۴ ، ۱۸۵ ؛ النسأ: ۷۸ ؛ المنافقون: ۱۱ . (۲۴) : الرعد: ۲۲ ؛ الروم: ۳۷ ؛ الذریت: ۲۲ ، ۵۸ ؛ فاطر: ۳ . (۲۵) : البقره: ۲۱۲ ؛ النسأ: ۱۹ ؛ لقمن: ۳۴ ؛ الطلاق: ۱ . (۲۲) : الاعراف: ۳۲ ؛ آل عمران: ۱۴ـ۱۵ ؛ الصف: ۱۰ـ۱۲ ؛ الواقعه: ۱۵ـ۲۴ ؛ المطففین: ۲۲ـ۲۴ . (۲۷) : البقره: ۱۲۵ ؛ التوبه: ۲۴ ؛ الانفطار: ۷۲ ؛ التغابُن: ۳ ؛ الزمر: ۵۳ . (۲۸) : البقره: ۱۲۸ـ۲۰۸ ؛ یوسف: ۵ ؛ الاسرأ: ۵۳ ؛ فاطر: ۲ ؛ یس: ۲۰ـ۲۲ . (۲۹) : النحل: ۹۰ ؛ آل عمران: ۱۰۴ ، ۱۱۰ ، ۱۱۴ ؛ التوبه: ۱۱۲ . (۷۰) : البقره: ۱۹۱ ؛ الحجرات: ۷ . (۷۱) : النور: ۱۹ . (۷۲) : المایّده: ۲۳ ؛ الاعراف: ۵۲ ؛ المایّده: ۲۴ ؛ القصص: ۸۳ . (۷۳) : فاطر: ۱۸ ؛ المدثر: ۳۸ ؛ البقره: ۴۸ . (۷۴) : الحشر: ۹ ؛ المایّده: ۲ ؛ آل عمران: ۱۰۳ ؛ التوبه: ۷۱ ؛ الشوری: ۳۸ . (۷۵) : النسأ: ۱۰۳ ؛ البقره: ۱۷۸ ، ۱۸۳ ؛ التوبه: ۲۰ ؛ آل عمران: ۹۷ . (۷۲) : البقره: ۲۷۱ ، ۲۸۰ ؛ النسأ: ۲۵ . (۷۷) : الاحزاب: ۲۱ ؛ الانبیأ: ۱۰۷ ؛ السبا: ۲۸ . (۷۸) : النسأ: ۵۸ ؛ السبا: ۴۲ ؛ النحل: ۹۰ ، ۱۲۵ . (۷۹) : التوبه: ۳۹ ؛ النور: ۲ ؛ المایّده: ۳۸ ؛ الفرقان: ۲۸ـ۲۹ . (۸۰) : الاعراف: ۱۷۲ ؛ المایّده: ۲۷ـ۳۰ ؛ هود: ۱۰۰ ؛ یوسف: ۳ ، ۱۱۱ . (۸۱) : المایّده: ۹۰ ؛ التکویر: ۸ـ۹ ؛ النحل: ۲۷ . (۸۲) : العصر: ۳ـ۴ ؛ البقره: ۲۷۷ ؛ الرعد: ۲۹ . (۸۳) : آل عمران: ۱۱۰ ، ۱۲۴ ؛ الجمعه: ۲ ؛ البقره: ۱۵۱ ؛ العصر: ۳ـ۴ .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د روژې اته ويشتم سوغات

قدرمنو او عزتمنو لوستونکو ، دغه لړۍ چې « د قرآن سره مرکه » نومېږي د قرآن پوهنې ډېره آسانه ، دلچسپه او ګټوره طريقه ده. دلته د قرآن کريم څخه پوښتنې کيږي او هغه د خپلو آيتونو له مخې ځوابونه وايي. هيله ده چې د توجه او هڅېدو وړ مو وګرځي ، دا ځکه چې نن د عمل ورځ ده بېله حسابه خو سبا د حساب ورځ ده بېله عمله !

نو داېي د اته ويشتمې روژې لپاره اته ويشتم سوغات ، (ن.صمد)
Nsamad57@hotmail.com

د قران سره مرکه (اته ويشتمه برخه) :

پوښتنه: آيا تا د محمدي امت ذکر او بيان کړی دی ؟
ځواب: هو ، ما د هغوی په باره کی ډېر وضاحت ورکړی دی او هغوی مې د مُسلِمه امت(۱) ، وسطی امت (۲) يعنې پر سمه لاره تلونکی امت ، تر ټول ښه امت(۳) او مسلمينو (۴) يعنې مسلمانانو په القابو سره نازولي دي(۵) . دغه امت دا امتياز هم لري چې د نړۍ تر ټولو هغسی غوره امت دی چې الله يې تر قيامته دا ذمه اخيستې ده چې د نيکۍ د خپرولو او د بدۍ د منع کولو هڅه به کوی(۶) ، د حق دين شفاهی او عملی شهادت به ورکوی(۷) او د هغه د استقرار او ټينګښت کوښښ به کوی(۸) .
پوښتنه: آيا د دغه مُسلم امت په باره کی له مخکی څخه هم کومه پيش ګويی موجوده وه که يا ؟
ځواب: هو ، کله چې ابراهيم(ع) او اسمعيل(ع) د کعبې تر بيا جوړولو وروسته الله تعالی ته دعا کړې وه ، په هغه کی يې د همدې مُسلِمه امت ذکر کړی و (۹) .
پوښتنه: آيا تا د صحابهٔ کرامو بيان يا ذکر هم کړی دی ؟
ځواب: هو ، هغه کسان چې د رسول الله(ص) ملګري وو ، صحابه دي(۱۰) . په تورات او انجيل کی هم په دې هکله پيش ګويی سوې وه (۱۱) . د صحابه وو د ټولنې شروع د خورا لږ او پراګنده حالت څخه وسوه ، وروسته داسی وخت هم راغی چې هغوی يو پياوړی ځواک سو (۱۲) . دغه اشخاص خپل تر منځو ډېر ګران او يو پر بل مهربان وو خو د کافرانو په وړاندی خورا جدی او سرسخته وو (۱۳) . په دغه جماعت کی هغه مهاجرين هم شامل وو چې د الله په لار کی يې خپل کورونه او هر څه پرېښي وو او د مکې څخه مدينې ته را غلی وو ، او په هغوی کی انصار هم شامل وو چې د نوموړو مهاجرينو سره يې ورور ګلويزه سلوک کاوه او دا ټول رښتياني مسلمانان وو (۱۴) . دغو خلکو د الله د دين په خاطر د سر او مال قربانۍ ورکړې(۱۵) . په هغوی که هغسی پاکو اشخاصو هم شتون درلود چې هره هغه خپلوی او قرابت يې ايسته وغورځاوه چې د ده او الله تر منځ به خنډ کېدله. د دغو انسانانو په زړونو کی ايمان ننوتلی و او الله هم ځنې خوشاله و او هغوی هم د الله څخه راضی ول(۱۶) . هغو اصحابو چې تر يوې ونې لاندی يې په ټوليزه توګه رسول الله ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیعت وکړ هغوی ټوله له یو مخی جنتي دي او هغوی د خورا ایثار او ځان تیریدنی څخه کار واخیست (۱۷)
.

انصارو د مهاجرینو سره د مرستې په خاطر له خورا لویې قربانۍ او ایثاره کار واخیست (۱۸). په اصحابو کی «سابقون الاولون» هم وو چی الله ورڅخه راضی سو او هغوی هم د الله څخه راضی سول (۱۹).
د رسول الله سره د هغه یو صحابی [ابوبکر رضی الله عنه] هم هجرت وکړ او کله چی رسول الله د دښمنانو د خطر له امله په غار کی پټ سو نو د غه صحابی هم ورسره ملګری و (۲۰).
پوښتنه: آیا تا مشخصأ د کوم صحابی نوم هم ذکر کړی دی که یا ؟
ځواب: هو ، ما د زید [رضی الله عنه] نوم ذکر کړی دی (۲۱).
پوښتنه: آیا د تابعینو ذکر دی هم کړی دی که یا ؟
ځواب: هو ، الله تعالی د نیکو تابعینو څخه هم هغسی راضی و لکه د نورو اصحابو کرامو څخه چی و (۲۲)
.

پوښتنه: که لطفأ راته وو ایې چی شیطان څوک دی ، خوشاله به سم. څنګه چی د هغه لعین په باره کی تا پرله پسې خبرداریځ راکړی دی ، نو ښه به وی چی مختصرأ یې را وښیې.
ځواب: شیطان ته چی ابلیس ویل کیږی (۲۳) اصلأ د جن له ذاته دی (۲۴). هغه له اوره جوړ سوی و (**۲۵**).
د هغه کار دا دی چی خلک ګمراه او زیانمن کړی (۲۶). هغه آدم (ع) ته د سجدې څخه د سرغړونی له امله د الله د حُکم څخه انکار وکړ نو ځکه د الهی لعنت وړ وګرځېد (۲۷). شیطان د انسان ازلي او فطري دښمن دی (۲۸). هیڅوک باید د هغه پیروي او په خوله و نه کړی (۲۹).
پوښتنه: تا د جن نوم واخیست ، آیا د هغه په هکله هم څه راته ویلای سې ؟
ځواب: هو ، جن هم د انسان غوندی د الله مخلوق دی (۳۰). هغه د اور څخه پیدا سوی دی (۳۱). جن د انسان څخه مخکی پیدا سوی دی (۳۲). جن هم د انسان غوندی د خپلی عقیدې او کړنی لپاره مؤظف او مسؤل دی نو ځکه د خپل عمل ځواب ویونکی دی (۳۳). په جنانو کی هم د الله اطاعت کونکي او سرغړونکي شته دي (۳۴). مُشرکو عربو به د خپل جهالت له مخی د الله او جنانو تر منځ خپلوي قیاسوله (**۳۵**). دوی به جنان حتی د خدای شریکان هم بلل (۳۶) او د هغوی عبادت به یې کاوه (۳۷). د بیری او مصیبت پر مهال به یې هغوی رابلل او لمانځل (۳۸). جن کولای سی چی انسانانووینی خو انسانان جنان نسی لیدلای (۳۹). هغوی د حضرت محمد (ص) تر بعثت مخکی د لوړه سره د ځینو غیب خبرونو احوال هم معلومولای سو (۴۰). د جنانو یوې ډلی به د رسول الله (ص) څخه قرآن هم اوریدئ او پر ده باندی یې ایمان راوړی و (۴۱).
پوښتنه: آیا د کوم خاص علت له مخی د یو مسلمان ټول اعمال ضایع کېدای هم سی ؟
ځواب: هو ، د یو مسلمان ټوله اعمال هغه وخت ضایع او له منځه ځی که:
۱ـ کفر غوره کړی (۴۲).

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲ـ د شِرک ارتکاب وکړی (۴۳).
۳ـ مُرتد سی، یعنی له دینه واوړی (۴۴).
۴ـ د رسول الله (ص) په مجلس کی د هغه تر آواز په لوړ ږغ شورماشور یا خبری وکړی (۴۵).
پوښتنه: تا پر کومو خلکو او مخلوقاتو لعنت ویلی دی؟
ځواب: ما چی پر کومو انسانانو او نورو مخلوقاتو لعنت ویلی، هغه اصلاً د الله لعنت دی او هغه دا دي:
۱ـ پر شیطان باندی (۴۶).
۲ـ پر کافرانو باندی (۴۷).
۳ـ پر ظالمانو باندی (۴۸).
۴ـ پر درواغ ویونکو باندی (۴۹).

(۱): البقره: ۲۸. (۲): البقره: ۱۴۳. (۳): آل عمران: ۱۱۰. (۴): الحج: ۷۸. (۵): البقره: ۱۲۸. (۶): آل عمران: ۱۰۴، ۱۱۰. (۷): البقره: ۱۴۳؛ النسأ: ۱۳۵؛ الحج: ۷۸؛ المایّده: ۸. (۸): الشوری: ۱۳. (۹): البقره: ۱۲۸. (۱۰): التوبه: ۴۰؛ الفتح: ۲۹؛ التحریم: ۸. (۱۱): الفتح: ۲۹. (۱۲): الفتح: ۲۹؛ الانفال: ۲۶. (۱۳): الفتح: ۲۹. (۱۴): الانفال: ۷۴. (۱۵): التوبه: ۸۸. (۱۶): المجادله: ۲۲. (۱۷): الفتح: ۱۸. (۱۸): الحشر: ۹. (۱۹): التوبه: ۱۰. (۲۰): التوبه: ۴۰. (۲۱): الاحزاب: ۳۷. (۲۲): التوبه: ۱۰۰. (۲۳): البقره: ۳۴، ۳۶؛ الاسرأ: ۶۱ـ ۶۴. (۲۴): الکهف: ۵۰. (۲۵): الاعراف: ۱۲. (۲۶): النسأ: ۶۰، ۱۲۰؛ المایّده: ۹۱؛ الاعراف: ۲۷؛ المجادله: ۱۹؛ الفرقان: ۲۹. (۲۷): البقره: ۳۴؛ الاعراف: ۱۱؛ الحج: ۳۱؛ الاسرأ: ۶۱؛ الکهف: ۵۰. (۲۸): یوسف: ۵؛ الاسرأ: ۵۳؛ فاطر: ۶؛ الزخرف: ۶۲. (۲۹): البقره: ۱۶۸، ۲۰۸؛ الانعام: ۱۴۲؛ مریم: ۴۴؛ النور: ۲۱. (۳۰): الجن: ۶؛ الرحمن: ۱۵؛ الحجر: ۲۶ـ ۲۷؛ الصفت: ۱۵۸؛ الانعام: ۱۲۹. (۳۱): الرحمن: ۱۵؛ الحجر: ۲۷. (۳۲): الحجر: ۲۷؛ الکهف: ۵۰. (۳۳): الانعام: ۱۲۹ـ۱۳۱؛ الاعراف: ۳۸، ۱۷۹؛ حم سجده: ۱۹ـ۲۵؛ الاحقاف: ۱۸؛ الرحمن: ۱۳. (۳۴): الجن: ۱۱، ۱۴. (۳۵): الصفت: ۱۵۸. (۳۶): الانعام: ۱۰۶. (۳۷): السبا: ۴۱. (۳۸): الجن: ۶. (۳۹): الاعراف: ۲۷. (۴۰): الجن: ۸ـ ۹. (۴۱): الجن: ۲، ۱۳. (۴۲): الکهف: ۱۰۵؛ الاحزاب: ۱۹؛ محمد: ۹، ۳۲. (۴۳): الانعام: ۸۸؛ الزمر: ۶۵؛ التوبه: ۱۷. (۴۴): البقره: ۲۱. (۴۵): الحجرات: ۲. (۴۶): البقره: ۸۹، ۱۶۱؛ الاحزاب: ۶۴؛ المایّده: ۷۸. (۴۷): الاعراف: ۴۴؛ هود: ۱۸؛ المومن: ۵۲. (۴۸): آل عمران: ۶۱. (۴۹): الاعراف: ۵۴؛ النحل: ۱۲؛ الحج: ۱۸؛ العنکبوت: ۶۱.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د روژې نهه ویشتم سوغات

قدرمنو او عزتمنو لوستونکو ، دغه لړۍ چې « د قرآن سره مرکه » نومیږي د قرآن پوهنې ډیره آسانه ، دلچسپه او ګټوره طریقه ده . دلته د قرآن کریم څخه پوښتنې کیږي او هغه د خپلو آیتونو له مخې ځوابونه وایی . هیله ده چې د توجه او هڅېدو وړ مو وګرځي ، دا ځکه چې نن د عمل ورځ ده بېله حسابه خو سبا د حساب ورځ ده بېله عمله !

نو دایې د نهه ویشتمې روژې لپاره نهه ویشتم سوغات ، (ن . صمد)

Nsamad57@hotmail.com

د قران سره مرکه (نهه ویشتمه برخه) :

پوښتنه: آیا تا ستوري هم ذکر کړي دي ؟
ځواب: هو ، ما د لمر ، سپوږمۍ او نورو ستورو نومونه ذکر کړي دي (۱) .

پوښتنه: آیا ستا په نظر دغه سیارې او ستوری ساکن دي که متحرک ؟ دا ځکه چې د اسلام مخالفین یو لړ ګمراه کونکي تبلیغات کوي .
ځواب: ما واضحأ ویلې دي چې دا ټول خوځنده یعنې د حرکت په حال کې دي (۲) .

پوښتنه: آیا تا د غرونو ذکر هم کړی دی که یا ؟
ځواب: هو ذکر مې یې کړی دی (۳) ، حتی دا چې ځینو ته مې په نوم سره هم اشاره کړې ده لکه د طور غر (۴) ، د جودي غر (۵) او نور .

پوښتنه: آیا د فلزاتو نومونه دې هم یاد کړي دي ؟ که وی نو هغه کوم کوم فلزات دي ؟
ځواب: هو ، ذکر کړي مې دي مثلاً : سره او سپین زر (۲) ، مس (۷) ، او سپنه (۸) او نور .

پوښتنه: آیا تا د ملغلرو نوم هم اخیستی دی ؟
ځواب: هو ذکر کړی مې دی (۹) .

پوښتنه: آیا تا د شین ګیاوو (ترکاري بابو) نومونه هم ذکر کړي دي ؟
ځواب: هو ، ما د بیلګې په توګه د پیاز ، هوږې ، چمبرخیال او نورو نومونه ذکر کړي دي (۱۰) .

پوښتنه: که په همدې موضوع کې پاته سم ، نو آیا تا د ونو او نورو یادونه هم کړې ده ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځواب: هو ، کړې مې ده (۱۱) . ما د ځينو ونو نومونه هم ذکر کړي دي لکه خرما (۱۲) ، زيتون (۱۳) ، بيرى (۱۴) او نور.

پوښتنه: نو چې داسې ده آيا د ميوو ذکر دې هم کړى دى که يا ؟
ځواب: هو باالکل مې کړى دى (۱۵) . د دې جملې څخه مې د خرما (۱۲) ، انګورو (۱۷) ، انارو (۱۸) او نورو نومونه ذکر کړي دي.

پوښتنه: آيا مرغانو ته دې هم اشاره کړې ده که يا ؟
ځواب: هو کړې مې ده (۱۹) . د مثال په توګه به دغه مرغان در ياد کړم: هُد هُد (۲۰) ، کاغۍ (۲۱) ، ابابيل (۲۲) او نور.

پوښتنه: نو آيا د حيواناتو په باره کې دې هم څه يادونه کړې ده ؟
ځواب: هو ، ما ډيرو حيواناتو ته اشاره کړې ده (۲۳) ، چې په هغو کې پسونه او وزې (۲۴) ، ميږه (۲۵) ، غوا او غويي (۲۲) ، آس (۲۷) ، خر (۲۸) ، قچر يعنى غاتره (۲۹) ، اوښ او اوښه (۳۰) ، بيزو (۳۱) ، سپى (۳۲) ، خوګ يا خنځير (۳۳) ، فيل (۳۴) ، او زمرى (۳۵) شامل دي.

پوښتنه: نو آيا د حشراتو نومونه دې هم ذکر کړي دي ؟
ځواب: هو ، ما د ځينو حشراتو نومونه ذکر کړي دي مثلاً : غوماشى (۳۲) ، مچ (۳۷) ، ميږئ (۳۸) ، غنې (۳۹) ، د عسلو مچۍ (۴۰) او نور.

پوښتنه: که د دغو څخه د عسلو د مچۍ په باره کې معلومات راکړې خوشاله به سم.
ځواب: هو ولې نه ، د شاتو مچۍ د څو رنګو څخه جوړې وى (۴۱) ، او په هغوى کې د انسانانو د ناروغيو لپاره شفا او علاج موجود دى (۴۲) .
پوښتنه: خبره تر خبرى يادېږى. آيا تا د رنګونو په باره کې هم څه ذکر کړى دى که يا ؟
ځواب: هو ، ما د څو رنګونو ذکر کړى او نومونه مې يې هم اخيستى دي ، مثلاً سپين (۴۳) ، سور (۴۴) ، تور (۴۵) ، ژړ (۴۲) او نور.

پوښتنه: آيا د کومې ورځې نوم دې هم ذکر کړى دى ؟
ځواب: هو ، ما د جمعې (۴۷) او شنبې (۴۸) نومونه ذکر کړي دي.

پوښتنه: آيا راته ويلاى سې چې د وخت ټاکل څنګه کېداى سى ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځواب: د ورځې او شپې د وخت معلومول د لمر د راختلو او لوېدلو له مخې کېږي (۴۹) ، او د ورځو ، میاشتو او کلونو جنتري د سپوږمۍ د موقعیتونو پر اساس ترتیب کېږي (۵۰) . خو باید متوجه اوسې چې په یو کال کې دوولس میاشتې وي (۵۱) .

پوښتنه: آیا تا د کوم ښار نوم هم ذکر کړی دی ؟
ځواب: هو ، ما د څو ښارونو نومونه ذکر کړي دي لکه: بابل (۵۲) ، مکه (۵۳) ، مدینه (۵۴) او نور .

پوښتنه: آیا تا شیدو ته هم اشاره کړې ده که یا ؟
ځواب: هو ، لاکن د خالصو شیدو ذکر مې کړی دی (۵۵) .

پوښتنه: وروستۍ پوښتنه مې دا ده چې آیا ته کوم خاص پیغام لرې چې راته و یې وایې تر څو خلکو ته یې ورسوم ؟
ځواب: هو ، زه پخپله اصلاً یو پیغام یم یعنې د الله تعالی لخوا ټول بشر ته د یو پیغام په ډول رالیږل سوی یم (۵۲) . غواړم چې زما لخوا ټولو خلکو ته زما دا پیغام ورسوې چې هغوی د خپل رښتیاني خالق او مالک بندګي غوره کړي او بس (۵۷) .

شُکراً ـ تشکر ستا د دې خورا مهمې ، هراړخیزې او معلوماتي مرکې څخه (۵۸) .

اشکرلله ـ مننه له خدایه (۵۹) .

(۱) : الاعراف: ۵۴ ؛ النحل: ۱۲ ؛ الحج: ۱۸ ؛ العنکبوت: ۶۱ . (۲) : الرعد : ۲ ؛ القمن: ۲۹ ؛ فاطر: ۱۳ ؛ یس: ۳۸ ، ۴۰ ؛ الزمر: ۵ . (۳) : النحل: ۸۱ ؛ طه: ۱۰۵ ؛ الانبیأ : ۷۹ ؛ الحج: ۱۸ ؛ الاحزاب: ۷۲ . (۴) : البقره: ۲۳ ؛ طه: ۸۰ . (۵) : هود : ۴۴ . (۶) : آل عمران: ۱۴ ؛ التوبه: ۳۴ . (۷) : الرحمن: ۳۵ . (۸) : الکهف: ۹۶ ؛ الحدید : ۲۵ . (۹) : الرحمن: ۲۲ ؛ الطور: ۲۴ ؛ الواقعه: ۲۳ ؛ الحج: ۲۳ ؛ الدهر: ۱۹ . (۱۰) : البقره: ۶۱ . (۱۱) : الحج: ۱۸ ؛ الرحمن: ۶ ؛ المومنون: ۲۰ ؛ النور: ۲۵ ؛ الفتح: ۱۸ . (۱۲) : النحل: ۱۱ ؛ عبس: ۲۹ . (۱۳) : النحل: ۱۱ ؛ النور : ۳۵ ؛ عبس: ۲۹ . (۱۴) : السبا : ۱۶ . (۱۵) : البقره: ۲۲ ، ۱۲۶ ؛ الاعراف: ۵۷ ؛ الرعد : ۳ ؛ فاطر: ۲۷ ؛ الرحمن: ۱۱ . (۱۶) : مریم: ۲۵ ؛ النحل: ۶۷ . (۱۷) : الانعام: ۹۹ ، ۱۴۱ ؛ النحل: ۶۷ . (۱۸) : الانعام: ۹۹ ، ۱۴۴ . (۱۹) : البقره: ۲۶۰ ؛ الانعام: ۳۸ ؛ النحل: ۷۹ ؛ النور: ۴۱ ؛ الملک : ۱۹ . (۲۰) : النمل: ۲۰ . (۲۱) : المایّده: ۳۱ . (۲۲) : الفیل: ۳ . (۲۳) : البقره: ۱۷۴ ؛ الانعام: ۳۸ ؛ هود : ۶ ؛ الحج: ۱۸ ؛ الجاثیه: ۴ . (۲۴) : الانعام: ۱۴۲ ؛ طه: ۱۸ ؛ الانبیأ : ۱۸ . (۲۵) : ص: ۲۳ـ۲۴ . (۲۶) : البقره: ۶۷ـ۷۱ ؛ یوسف: ۴۳ . (۲۷) : الانفال: ۶۰ ؛ النحل: ۸ ؛ الحشر: ۶ . (۲۸) : البقره: ۲۵۹ ؛ الجمعه: ۵ ؛ المدثر: ۵ . (۲۹) : النحل: ۸ . (۳۰) : الانعام: ۱۴۴ ؛ الاعراف:

(c) ketabton.com: The Digital Library

۴۰ ؛ الغاشیه: ۱۷. (۳۱) : البقره: ۲۵ ؛ المایِّده: ۲۰ ؛ الاعراف: ۲۲. (۳۲) : الاعراف: ۷۲ ؛ الکهف: ۱۸. (۳۳) : البقره: ۱۷۳ ؛ المایِّده: ۳. (۳۴) : الفیل: ۱. (۳۵) : المدثر: ۵۱. (۳۶) : البقره: ۲۲. (۳۷) : الحج: ۷۳. (۳۸) : النمل: ۱۸. (۳۹) : العنکبوت: ۴۱. (۴۰) : النحل: ۲۸. (۴۱) : النحل: ۲۹. (۴۲) : النحل: ۲۸ـ۲۹. (۴۳) : البقره: ۱۷۷ ؛ آل عمران: ۱۰۲ ؛ الاعراف: ۱۰۸ ؛ فاطر: ۲۷ ؛ الصفت: ۴۲. (۴۴) : فاطر: ۲۷. (۴۵) : البقره: ۱۸۷ ؛ آل عمران: ۱۰۲ ؛ فاطر: ۲۷ ؛ الزخرف: ۱۷ ؛ الزمر: ۲۰. (۴۶) : البقره: ۲۹ ؛ الروم: ۵۱ ؛ الزمر: ۲۱ ؛ الحدید : ۲۰ ؛ المرسلت ۳۳. (۴۷) : الجمعه: ۹. (۴۸) : الاعراف: ۱۲۳. (۴۹) : الاسرأ : ۱۲ ؛ یونس: ۲ ؛ البقره: ۱۲۴ ؛ آل عمران: ۲۷ ؛ الانبیأ : ۳۳. (۵۰) : یونس: ۵ ؛ الانعام: ۹۲ ؛ الاسرأ : ۱۲ ؛ الرحمن: ۵. (۵۱) : التوبه: ۳۲. (۵۲) : البقره: ۱۰۲. (۵۳) : آل عمران: ۹۲ ؛ التین: ۳ ؛ البلد : ۱ـ۲ ؛ النمل: ۹۱ ؛ الانعام: ۹۲. (۵۴) : التوبه: ۱۰۱ ، ۱۲۰ ؛ الاحزاب: ۲۰ ؛ المنافقون: ۸. (۵۵) : النحل: ۲۲ ؛ محمد : ۱۵. (۵۶) : ابراهیم: ۵. (۵۷) : البقره: ۲۱ ؛ النحل: ۳۲. (۵۸) : السبا : ۱۳. (۵۹) : لقمن: ۱۲.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د روژې دېرشم (وروستی) سوغات

قدرمنو او عزتمنو لوستونکو ، دغه لړۍ چې « د قرآن سره مرکه» نومېده ، د قرآن پوهنې ډېره آسانه ، دلچسپه او ګټوره طريقه وه. دلته د قرآن کريم څخه پوښتنې کيدې او هغه د خپلو آيتونو له مخې ځوابونه ويل. هيله ده چې د توجه او هڅېدو وړ مو ګرځيدلې وی ، دا ځکه چې نن د عمل ورځ ده بېله حسابه خو سبا د حساب ورځ ده بېله عمله ! نو د دې لړۍ وروستۍ برخه لطفاً په غور او تدبُر سره ولولئ (ن. صمد)
Nsamad57@hotmail.com

د قران سره د مرکې د پای ليکنه :

ښه ګرانو لوستونکو ، د قرآن سره خو مو دا مرکه په ۲۹ برخو کی ولوستله. خدای دی وکړی چې ځوابونه او محتويات يې د خپل ژوندانه تلن لاره وګرځوو ، که نه صرف وخت به مو ضايع کړی وی.

کله چې دا مرکه پای ته ورسېده ، نو « قرآن» څو خصوصی رازونه او ترخه حقايق راته وويل او پر ما يې پخه کړه چې تر تاسو به يې رسوم. هغه ګيله او شکايت وو ، اسويلی او فرياد وو ، خپګان او حسرت وو ، يعنی هغه څه وو چې اصلاً دي ، کيږی ، په سترګو يې وينو ، او باالاخره هغه څه وو چې بايد نه وای.

آيا پوهيږئ چې « قرآن» په آخره کی څه راته وويل ؟ قرآن د مسلمانانو څخه عجيبه حساس او عينی برداشتونه کړي وو. کله چې يې يو يو راته وايه نو باور وکړئ چې خوله مې بنده سوه ، پر سترګو می توره تياره خپره سوه ، سر می ځوړند سو ، بدن می په رپېدو او جټکو سو ، له سره تر نوکه په خولو کی لوند سوم ، د بدن ټول سبک مې وخوت او نږدې و چې چپه سم.
آيا څه حدس کوئ چې قرآن به په رمازه او کنايه کی څه راته ويلی وی ؟ هغه راته وويل چې تاسو ټول تش په نوم مينه را سره لرئ خو په اصل کی درواغ وايا ست ، د طوطی غوندی می تلاوت کوئ خو نه پوهيږئ چې څه لولئ. تاسو زه عملاً ترک او خوشی کړی يم لاکن په ظاهره زما په نوم دنيا خرابوئ. په خوله می منئ خو په زړه می شړئ ، که می لولئ نو هيڅ فکر او تدبر نه کوئ. زه خو لا څه ، آن پخپله رسول الله (ص) هم شکايت در څخه کوی (الفرقان-۳۰).

زه مو ډير نفس تنګه ساتلی يم او ساه می ځکه بنده وی چې په اوو پوښونو کی مو پېچلی يم او هلته لوړ مو په دوړو کی ايښی يم. چندانی مو نه په کاريږم بلکی هغه مهال می را اخلئ چې مسافر له کوره وځي يا په واده کی د ناوی پر سر نيول کيږم ، او يا دا چې کله غم او مصيبت دربا ندی راسی نو مو په ياد سم او له دوړو می پاک او په زاريو می خدای ته شفيع کوئ.... خورا ډير می مچوئ خو رښتيانې مينه نه را سره لرئ ، خورا ډير می خوښوئ خو له ځانه می ليری ساتئ ، خورا ډير می يادوئ خو اصلاً می هيروئ ، خورا ډير می

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستاييٌ خو نه مى خپلوئ ، خورا ډير قسمونه راباندى اخلئ خو سرچپه عمل كوئ ، خورا ډير عزت مى كوئ خو عملاً مى نه منئ او خورا ډير در نږدې يم خو ړانده ياست نه مى وينئ....

هو ګرانه لوستونكې ، هغه شكايت وكړ چى ماته اوس ثابته سوې ده چى هسى يو كتاب يم ، عادى كتاب ، اضافى كتاب ، بې غمخوره او بې سرپرسته كتاب !
هغه په داسى حال كى چى لهجه يې څه تونده سوه داسى دوام وركړ: ګوره ، ټولو مسلمانانو خصوصاً افغانانو ته ووايه چى اول خو مى نه تلاوت كوئ ، كه مى تلاوت كوئ نو په معنا مى نه پوهيږئ. كه احياناً پوه هم سئ ، نو بيا بدبختانه عمل نه په كوئ. نو آيا په دغسى حالاتو كى زه د يو عادى يا اضافى كتاب څخه علاوه بل اهميت لرلاى سم ؟ګورئ ، همدا حساسه باركى زما او ستاسى دښمن ډيره ښه درك كړې ده نو ځكه مسلسل ما سپكوي ، ما توهينوى ، ما سوځوي او پر تاسو مرګوني ګوزارونه كوى او سرونه هم له بې غيرتى نه سئ راپورته كولاى. دا ځكه چى ما ته مو عملاً شا راګرځولې د ه او زما د دښمن ملګري سوي ياست. په دې ډول د نامردانو ، منكرانو او ناكسانو تر يوغ لاندى سرځوړيزه ژوند تيروئ.

بلې ګرانه لوستونكې ، هغه په داسى حال كى چى را څخه ليرى كېدئ ، راته وويل چى دا يوه خبره مى لا واوره او هغه دا چى پرتاسو ټولو صرف په نوم ګران يم بلكى دا هر څه مو چل ول ، ريا او حيلې دي. كله چى د قول او قسم خوړلو وار راورسيږى او يو د بل سره د دنيا په شخړو كى لاس او ګريوان سئ ، نو بيا زه در په ياد سم او په ټګى سره مى راپورته كړئ او واياست چى ما دى دغه قرآن ووهى كه به داسى يا هسى نه وى... بله ناوړه استفاده لا دا راڅخه كوئ چى د هرى غونډى او جلسې په پيل كى تلاوت كيږم ، اورول كيږم او په پاى كى ستايل كيږم ، خو د دغسى نمايشى او يكنواخته مراسمو تر ختميدو وروسته نه د چا په كار يم او نه د چا يار يم !آيا داسى نه ده چى يو ځل مى خندوئ لاكن سل ځله مى ژړوئ ؟دا څنګه مينه راسره لرئ چى قانون د بل منئ خو قسم په ما باندى اخلئ ؟ په ما سر وركوئ خو سر نه راباندى خوږوئ ؟ !ګورئ ، هر څوک مى په ظاهره د محبت ډيره دعوه كوى ، زما لپاره د سر تيرېدو ټټر هم وهي خو عملاً يې پرې ينبئ يم او يوازى په اوو پوښونو كى بندي پروت يم.
هو ، زه صرف يو بندى كتاب يم ، يوازى يم او د حسرت اوښكى تويوم. زه نه پوهيږم چى چا ته وژاړم ؟ ! ګورئ ، اوس خو څه نسم كولاى ، مګر د قيامت په ورځ به پر تاسو هر يوه شاهد سم او خپل مصنف او مؤلف ته به فرياد وكړم چى ستا دغه او هغه بنده زما سره پورتني ظلمونه او چمونه كړي دي. آيا پوهيږئ چى لوى الله به څه درسره وكړى ؟زما به غور او ستاسى به جور په برخه وى. تاسى دا فكر قطعاً مه كوئ چى الله ولى د خپلو ګناهونو سزا همدا اوس نه دركوى. داسى نه ده بلكى الله مهلت دركړى دى او دا هر څه درته ساتى. كه يې په دې دنيا كى چا ته سزا وركولاى نو د مځكى پر مخ به نن هيڅوک هم نه واى بچ سوى (النحل: ٦١). ګورئ ، خداى ښه پيژنئ خو اطاعت يې نه كوئ ، ما د بلبل غوندى تلاوت كوئ خو عمل نه كوئ ، دا واياست چى مرګ حق دى خو هغه ته چمتو ينه نه نيسئ ، نو واورئ: دنيا چى خوښوئ آخرت مو

(c) ketabton.com: The Digital Library

هیروئ ، مخلوق چی خوښوئ خالق مو هیروئ ، ما چی ښکلوئ شا راګرځوئ.. خو اوس لا هم وختی دی ، د شیطانی وسوسو او طاغوتی فتنو څخه را وګرځئ. دا ځکه چی نن د عمل ورځ ده بېله حسابه ، خو سبا د حساب ورځ ده بېله عمله ! د دې لپاره چی ناوخته سوی نه وی ، په ځانونو کی ژور او اساسی بدلون راوړئ او تر څو چی دا سی ونکړئ ، الله مو روان حالت نه بدلوی (الرعد ـ ۱۱) .

هو ګرانه لوستونکې ، زه د قرآن د غو فریادونو او تهدیدونو د حسرت په اوښکو او د هیبت په خولو کی داسی بې حاله کړم لکه د جراحي عملیاتو پر مهال چی د بې هوښۍ دوا په رګونو کی تذریق سی. کله چی می سترګی رڼی کړې ، نو صرف د دې مرکې یو څو خورې ورې پاڼی او کاغذونه می ولیدل چی زیاتره یې باد راڅخه وړي وو . بس ژر راپورته سوم او پاته کاغذونه می راټول کړل او په تلوار می تر تاسو راورسول. نور نو تاسو پوه سئ او تصمیم مو ، چی د قرآن د غه خبرداریځ او پیغام عملی کوئ او که یې ردوئ (البقره : ۲۱ ؛ النحل : ۳۶) !

والسلام،
ستاسو د دعاوو محتاج: نثار احمد صمد

(c) ketabton.com: The Digital Library

د لراوبر په برېښنايي کتابتون کي پر ليکه اثار

- اسلام او مذهب:
- د روژې ډالۍ — ډاکټر نثار احمد صمد
- روژه د رحمت، برکت او مغفرت میاشت — مؤلف: مولوي سید محبوب شاه ساجد
- د اصحابانو کیسې — مولوي عبدالهادي حماد
- د مصطلح الحدیث علم په سوال او ځواب کښې — لیکونکی: شیخ مصطفی العدوی مترجم: محمد عمر بشار
- اړینه پوهه — مولوي عبدالهادي حماد
- د برېښنايي کتابتون د اسلام او مذهب د برخې د نورو پر لیکه کتابونو لپاره دلته کلیک وکړئ !

(c) ketabton.com: The Digital Library

- ساینس او تخنیک:
- د رنا کړکۍ (د کمپیوټر زده کړه) عبدالستار فیضي
- سرطان او د چاپېریال رادیو اکتیویتي لیکوال: پوهنوال ډاکتر نظر محمد سلطانزی ځدراڼ
- د مایکروسافټ آفس پښتو لارښود عبدالستار فیضي
- غواړئ ذهني ځیرکتیا مو تمرین کړئ؟ ژباړن: مختار احمد احسان
- د ساینس او تخنیک د برخي د نورو پر لیکه کتابونو لپاره دلته کلیک وکړئ !

- سپورټ او روغتیا:
- هغه پیاوړي لاري چاري چي اندېښنه ستاسو له ژوند څخه محو کوي ژباړن: ډاکتر محمد رقیب (فاروقي وردګ)
- THE PREVALENCE OF HIV/AIDS IN AFGHANISTAN Dr.Hameed Shuja
- د کوچنیانو تنفسي سیستم لیکوال: پوهندوی دوکتور سید حسام مل
- د لراوبر وېبپاڼي د برېښنایي کتابتون د سپورټ او روغتیا د برخي د نورو پر لیکه آثارو لپاره دلته کلیک وکړئ !

- هنر او ادبیات:
- راځئ کیسه ولیکو نصیر احمد احمدي
- مناجاتونه نور احمد قرانمل
- د هیلو غوټۍ ویناواله: وحیده "آرینزی"
- د ابراهیم ادهم په پلونو (ناول) لیکوال: عبدالله الهام جمالزی
- منظومي کیسي پښتو لنډۍ او غاړي لیکوال: څارنوال احمد منګل خان

دماشومانو لپاره:
- کوچنی شاهزاده (د ماشومانو لپاره) ډاکتر عبدالباري
- زما سوی (د ماشومانو لپاره) مختار احمد احسان
- فتبالر (د ماشومانو لپاره) مختار احمد احسان
- د برېښنایي کتابتون د هنر او ادبیاتو د برخي د نورو پر لیکه آثارو لپاره دلته کلیک وکړئ !

- تاریخ او سیاست:
- روز شمار واقع افغانستان تهیه او ترتیب: حمید علمي
- شیرشاه سوري د افغانانو تر منځ د یووالي هڅونکي ژباړن: استاد قریب الرحمن سعید
- د ډیورنډ ترون د حقوقو او سیاست په تـــله کښي لیکوال: ډاکتر رحمت ربی زیرکیار
- د تاریخ او سیاست د برخي د نورو آثارو لپاره دلته کلیک وکړئ !

- بېلابېل آثار:
- خوندور خواږه عبدالستار فیضي
- د نړۍ اووه عجایبي ژباړن: مختار احمد احسان
- د بېلابېل آثار نومي برخي د نورو پر لیکه کتابونو د لوست لپاره دلته کلیک وکړئ !

(c) ketabton.com: The Digital Library

پای

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library